

Bilagsoversigt til Godkendelse Energinets metode for reguleret pris for systemydelser

BILAGS NR.

1. Energinets metodeanmeldelse af 16. juni 2020 med bilag
2. Høringssvar fra Ørsted af 28. august 2020 på Forsyningstilsynets offentlige høring
3. Høringssvar fra Dansk Energi af 28. august 2020 på Forsyningstilsynets offentlige høring
4. Forsyningstilsynets anmodning af 1. oktober 2020 til Energinet om kommentarer til høringssvar
5. Energinets kommentarer af 16. oktober 2020 til høringssvar fra Forsyningstilsynets offentlige høring
6. Forsyningstilsynets anmodning af 17. november 2020 om yderligere kommentarer til høringssvar
7. Mødereferat af møde den 25. november 2020 mellem Forsyningstilsynet og Energinet vedrørende yderligere kommentarer til høringssvar
8. Energinet anmeldelse af 6. december 2020 af justeringer af den anmeldte metode kommentarer og uddybende bemærkninger til høringssvar
9. Energinets supplerende oplysninger og yderligere kommentarer af 18. december 2020 til høringssvar
10. Energinets anmeldelse af opdatering og endelig justering af den anmeldte metode af 10. marts 2021
11. Energinets partshøringssvar af 2. juli 2021 til udkast til afgørelse

-
- 12.** Ørsteds høringssvar af 2. juli 2021 til udkast til afgørelse
-
- 13.** Dansk Energis høringssvar af 2. juli 2021 til udkast til afgørelse
-
- 14.** Energinets kommentarer af 20. august 2021 til høringssvar fra Ørsted og dansk Energi
-

FORSYNINGSTILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

ENERGINET
Myndighedsenheden

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
16. juni 2020

Forfatter:
MMF/SCR

METODEANMELDELSE AF METODE FOR REGULERET PRIS FOR SYSTEMYDELSER

Energinet er i henhold til § 27 a i lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 om elforsyning (herefter elforsyningsloven) ansvarlig for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Energinet skal ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af elforsyningsikkerhed anvende markedsbaserede metoder.

Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling for ydelser. Som ansvarlig for at udarbejde metode for reguleret pris ved manglende konkurrence, jf. § 22, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen) skal Energinet anvende proportionalitetsprincippet og princippet om ikke-diskrimination, sikre gennemsigtighed ved fastsættelse af metoden.

Energinet skal ifølge §§ 73 a og 76 i elforsyningsloven, § 1 i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinets metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (herefter metodebekendtgørelsen) og §§ 22, stk. 3 og 23, stk. 3 i systemansvarsbekendtgørelsen anmelde metoder for fastsættelse af priser og vilkår til Forsyningstilsynet.

Det betyder, at Forsyningstilsynet skal godkende de af Energinet fastsatte metoder, før Energinet kan bringe dem i anvendelse, jf. § 1, stk. 2 i metodebekendtgørelsen.

1. Indstilling til godkendelse

Denne metodeanmeldelse vedrører anmeldelse af metode for 'reguleret pris for systemydelser'.

Energinet indstiller metoden til godkendelse hos Forsyningstilsynet.

Det er Energinets vurdering, at den anmeldte metode kan indstilles til godkendelse, idet den opfylder elforsyningslovens krav, der fastslår, at Energinet skal anvende metoder og vilkår, der er gennemsigtige, objektive, rimelige, ikke-diskriminerende og offentlig tilgængelige. Endvidere er det Energinets vurdering, at metoden opfylder formålet i artikel 4 i kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitets-transmissionssystemer (herefter SOGL), herunder sikre og forbedre gennemsigtigheden og pålideligheden af oplysninger om drift af transmissionssystemer, overholder proportionalitetsprincippet og princippet om ikke diskrimination.

Den anmeldte metode har tidligere været anmeldt til Forsyningstilsynet den 29. maj 2019. Forsyningstilsynet tilkendegav ved brev den 26. september 2019, at det vil være yderst vanskeligt at godkende den anmeldte metode, og anmodede derfor Energinet om at lave en gennemskrivning af den tidligere anmeldte metode. Efter dialog med Forsyningstilsynet har Energinet tilrettet metoden for reguleret pris for systemydelse, hvorefter den har været i genhøring fra den 20. februar 2020 til den 20. april 2020. Høringsnotat samt høringssvar vedhæftes denne metodeanmeldelse.

Indtil Forsyningstilsynet godkender metoden for reguleret pris vil betalingen efter lov om elforsyning §§ 27a, stk. 2 og 27 c, stk. 2, fastsættes efter princippet cost plus, efter allerede godkendte metoder i tilfælde af, at kun én virksomhed der tilbyder den pågældende ydelse.

Den anmeldte metode finder anvendelse overfor danske aktører.

2. Baggrund for metodeanmeldelsen

Energinet har ansvaret for at opretholde elforsynings sikkerheden og for at overvåge udviklingen heraf. Energinet skal ved anskaffelse af energi og andre ydelser (systemydelser) til at opretholde niveauet for elforsynings sikkerheden anvende markedsbaserede metoder.

Energinet køber systemydelser som er nødvendige for at sikre stabil og sikker drift af elsystemet.

Såfremt der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling for ydelser. Energinet skal udarbejde en metode for beregning af reguleret pris ved manglende konkurrence.

Formålet med metoden for reguleret pris ved manglende konkurrence er at fastlægge de generelle og specifikke krav til at anvende markedsbaserede metoder i forbindelse med sikring af elforsynings sikkerheden og det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed. Metoden har til hensigt at sikre retvisende prissignaler med henblik på at skabe rammer for et ikke-diskriminerede, teknologineutralt marked, samt derved at sikre langsigtet samfundsøkonomisk optimal anskaffelse af ydelserne til at sikre elforsynings sikkerheden.

3. Retsgrundlag

Det fremgår af elforsyningsloven, at Energinet er en kollektiv elforsynings virksomhed i elforsyningslovens forstand, jf. § 5, nr. 11.

Efter elforsyningslovens § 27 ligger ansvaret for forsyningssikkerheden hos energi- og forsynings- og klimaministerens, herunder hører spørgsmålet om Energinets håndtering af elforsyningssikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 a, stk. 1 og 2, fastsætter reglerne for Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser til varetagelse af forsyningssikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 c, giver Energinet beføjelser til tiltag for at sikre forsyningssikkerheden, hvis Energinet vurderer, at denne er truet.

Elforsyningslovens § 27 d giver Energi-, forsynings- og klimaministerens beføjelser til at fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c. Disse regler findes i bekendtgørelse nr. 891 af 17. august 2011 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen) med senere ændringer.

Energinet skal udarbejde metode til beregning af den regulerede pris, når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau, jf. § 22, stk. 2 i systemansvarsbekendtgørelsen samt § 27 a, stk. 2, 2. pkt. i elforsyningsloven.

Det fremgår af elforsyningsloven, at Energinet som kollektiv elforsyningsvirksomhed skal fastsætte priser og betingelser for anvendelse af transmissionsnettet efter offentliggjorte metoder, som er godkendte af Forsyningstilsynet, jf. elforsyningslovens § 73 a. Det præciseres i § 1 i metodebekendtgørelsen samt i §§ 22, stk. 3 og 23, stk. 3 i systemansvarsbekendtgørelsen, at Energinet skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for Energinets ydelser, herunder tariffer, til Forsyningstilsynets godkendelse.

Det betyder, at det er et krav for Energinets anvendelse af en metode til beregning eller fastsættelse af en betingelse eller vilkår for Energinets ydelser, at Forsyningstilsynet har godkendt metoden.

4. Inddragelse og høring af aktører

Energinet lægger stor vægt på at inddrage aktører i udarbejdelsen af nye metoder. Metoderne blev derfor i første omgang udarbejdet i samarbejde med aktørerne.

Der blev i den forbindelse afholdt to workshops for aktørerne, henholdsvis den 4. marts 2019 og den 11. april 2019.

Energinet havde efterfølgende metoden i høring fra den 30. april 2019 til den 20. maj 2019. I den offentlige høring, havde metoden yderligere været i præhøring hos aktørerne. Det er den samme gruppe som var inviteret til at deltage i såvel præhøring som høringen.

Energinet modtog på daværende tidspunkt 5 høringssvar. Høringssvarene blev bearbejdet i et høringssnotat, som er vedlagt denne anmeldelse.

Metoden blev efterfølgende anmeldt til Forsyningstilsynet den 29. maj 2019.

Forsyningstilsynet tilkendegav ved brev den 26. september 2019, at det ville være yderst vanskeligt at godkende den anmeldte metode, og anmodede derfor Energinet om at lave en gennemskrivning af den tidligere anmeldte metode.

Efter dialog med Forsyningstilsynet har Energinet tilrettet metoden for reguleret pris for systemydelse. Metoden er derefter sendt i offentlig høring fra den 20. februar 2020 til den 20. april 2020.

Energinet modtog ved genhøringen i alt tre høringssvar. Der blev i to af høringssvarene henvist til tidligere høringssvar. Høringssvarene er blevet bearbejdet i et høringsnotat, som er vedlagt denne anmeldelse.

5. Ændringer siden metodeanmeldelsen 29. maj 2019

Energinet og Forsyningstilsynet afholdt den 6. november 2019 et møde vedrørende metoden for reguleret pris for systemydelse. Dette møde gav anledning til nogle ændringer til metoden.

Nedenfor er de valg Energinet har foretaget i forbindelse med ændringen af metoden for reguleret pris gennemgået.

5.1 Fastholdelse af én metoden for reguleret pris for alle eksisterende markeder

Energinet fastholder kun at lave én metode for reguleret pris. Der anmeldes således én metode for udregning af priser for hvert enkelt af de eksisterende markeder. Metoden er derfor den samme, men priserne for de enkelte markeder vil være forskellig.

Dette skyldes først og fremmest, at det er vurderet, at uanset hvilket af de eksisterende markeder der skal dannes en reguleret pris for, vil det være den historiske pris der vil kunne ligge til grund for denne pris. Det er ligeledes Energinets vurdering, at metoden generelt vil være anvendelig på kommende nye markeder, men det vil i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om der konkret måtte være behov for en særskilt metode for reguleret pris.

For nuværende er det eneste nye marked Energinet forventer "kontinuert spændingsregulering i normaldrift". Det er vurderet, at metoden for reguleret pris *ikke* kan dække en prissætning i markedet for "kontinuert spændingsregulering".

"Kontinuert spændingsregulering i normaldrift" er en ydelse, der udelukkende kan leveres lokalt. Grundet markedsdesignet ser Energinet på nuværende tidspunkt et behov for at udvikle en særskilt metode for reguleret pris på dette særlige marked. Dette skyldes, at "kontinuert spændingsregulering i normaldrift" ikke er et marked der bydes ind på kontinuert, men i stedet en tilslutningsform. Eksisterende aktører kan frivilligt tilmelde sig denne tilslutningsform, og derved opnå en betaling når de bidrager til at holde nettet stabilt. For nye aktører vil det være en del af tilslutningsbetingelserne at levere kontinuert spændingsregulering i normaldrift. Betalingen vil ske når der udveksles spændingsregulering (MVar) der ligger over et fastsat driftspunkt, og der gives en fast betaling per MVarh.

Metoden for reguleret pris på markedet for "kontinuert spændingsregulering i normaldrift" vil blive anmeldt sammen med metoden. Det er Energinets forventning, at metoden for "kontinuert spændingsregulering i normaldrift" vil blive anmeldt til Forsyningstilsynet i Q4 2020.

5.2 Historisk pris

I den tidligere anmeldte metode anvendes gennemsnittet af de dyreste accepterede bud i markedet for den pågældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i hvert af de forudgående tre år.

Den historiske pris udregnes i nærværende metodeanmeldelse ved gennemsnittet af alle accepterede bud i markedet for den pågældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i de forudgående 12 måneder. Hvis der i et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er tilstrækkelig (mindst tre) historiske prisdannelser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i stedet anvendes det antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en firårig periode. Den fireårige periode er fastlagt ud fra, at Energinets længste marked pt er dødstartsreserven i DK2, som har en varighed på tre år. Denne dødstartsreserveaftale løber fra 1. juli 2021 til 31. december 2024. Derefter findes der en historiske pris for dødstartsreserve i DK2, der er opstået på et konkurrenceudsat marked.

Derudover var der i den tidligere anmeldte metode lagt op til, at der kun udregnes én samlet pris for DK1 og DK2. Dette er nu ændret, således der udregnes differentierede priser for DK1 og DK2. Dette betyder også, at hvis områder liggés sammen eller deles yderligere op, vil der ske en yderligere differentiering af priserne.

5.3 Fravalgte metoder

For at synliggøre de overvejelser Energinet har gjort sig i forbindelse med udarbejdelsen af den regulerede pris, er der tilføjet et afsnit der beskriver, de vigtigste argumenter for de enkelte metoders frafald.

5.4 Samfundsøkonomiske aspekter

Metodeanmeldelsen for reguleret pris for systemydelser giver nu et overblik over, de samfundsøkonomiske aspekter ved metoden. Dette viser således, at de samfundsøkonomiske konsekvenser ved reguleret pris vil være begrænsede, og sandsynligvis tæt på nul.

Samtidig vurderes det, at omfanget af Energinets årlige indkøb af systemydelser, hvor reguleret pris finder anvendelse, vil være mellem 0 millioner kroner og 6 millioner kroner.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
16. juni 2020

Forfatter:
[SCR/MNC](#)

NOTAT

REGULERET PRIS VED INDKØB AF SYSTEMYDELSER

Metode

Indhold

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen	3
2. Metode for reguleret pris for systemydelser.....	3
2.1 Gyldighedsområde for reguleret pris.....	3
2.2 Reguleret pris.....	4
2.3 Historisk pris	4

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen

I henhold til § 22, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. udarbejder Energinet nærværende metode til beregning af den regulerede pris til betaling af ydelser ved manglende konkurrence, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt. i elforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020.

Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i elforsyningsloven.

Generelle kommercielle betingelser og den praktiske håndtering af indkøb af energi og andre ydelser er offentliggjort på [Energinets hjemmeside](#) i Energinets dokument: "[Systemydelser til levering i Danmark - Udbudsbetingelser](#)". Markedsaktøren tilbyder levering af ydelsen til en given pris, jf. *Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark*. Er der kun én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse, anvender Energinet, i henhold til systemansvarsbekendtgørelsen, regulerede priser til betaling for ydelsen fremfor den tilbudte pris.

Denne metode finder anvendelse på anlæg, der byder ind på udbud i overensstemmelse med "Systemydelser til levering i Danmark – Udbudsbetingelser".

2. Metode for reguleret pris for systemydelser

2.1 Gyldighedsområde for reguleret pris

Metoden finder anvendelse, når der ved et udbud kun er én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, jf. § 27 a stk. 2 i elforsyningsloven.

Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelser; herunder balanceringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i alle eksisterende markeder. Det er Energinets vurdering, at metoden generelt vil være anvendelig på potentielt kommende markeder, men det vil i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om der konkret måtte være behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Metoden finder anvendelse på land- og søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone. Det defineres med grundlag i systemansvarsbekendtgørelsens § 22, at et udbud kan gennemføres, når der er mere end én byder, der tilbyder den udbudte ydelse. Er der mere end én byder, afregnes der til markedspris. Afgiver én virksomhed eller balanceansvarlig aktør mere end ét bud, vil dette blive anset som værende én byder.

Den af byder tilbudte pris vil ikke blive lagt til grund for afregningen, hvis der kun er én byder. Der vil i stedet blive afregnet til reguleret pris.

Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis det er teknisk muligt at opdele det samlede behov. I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder. Hvis der er mere end én byder, vil der blive afregnet til markedsprisen.

Hvis behovet ikke er dækket ved udbuddets afslutning, kan Energinet redefinere rammerne for anskaffelse af ydelsen eller de fastsatte krav i udbuddet, og herefter lade udbuddet gå om.

2.2 Reguleret pris

Den regulerede pris skal, jf. § 22 i systemansvarsbekendtgørelsen:

1. Så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville være opstået ved konkurrence.
2. Så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
3. Ikke være lavere end omkostningerne ved at levere ydelsen, fastsat efter cost plus.

Den regulerede pris defineres som en historisk pris, hvis der eksisterer en historisk pris for en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode, der er opstået i et marked, hvor der har været konkurrence. Det betyder, at der kan fastsættes en historisk pris, der hvor en given ydelse historisk har været udbudt, og hvor der har været mere end én byder i udbuddet. For en ydelse, der ikke har været udbudt, og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk pris.

Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, vil den regulerede pris være lig cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser.

Hvis den historiske pris er lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, vil afregning i stedet ske til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser.

2.3 Historisk pris

Den historiske pris skal gælde for en sammenlignelig ydelse og være opstået i en sammenlignelig tidsperiode.

Der fastsættes en historisk pris pr. produktenhed pr. tidsenhed, der er gældende for ét kalenderår ad gangen, for hver ydelse, der har været indkøbt i et konkurrenceudsat marked. Den historiske pris fastsættes pr. ydelse.

Den fastsættes tillige per område, svarende til den områdeinddeling der er, eller har været i det konkurrenceudsatte marked den historiske pris hidrører fra. Det vil sige, at man ikke sammenlægger eksisterende markedsområder. Hvis en geografisk markedsopdeling er ophørt i det konkurrenceudsatte marked, skal samme sammenlægning (ophørt opdeling) gælde for historisk pris.

Hvis der indføres nye markedsopdelinger, vil den historiske pris kunne dannes på grundlag af den tidligere markedsopdeling, indtil der er tilstrækkelig (mindst tre) historiske prisdannelser i den nye opdeling, til at kunne fastsætte en reguleret pris.

Den historiske pris vil være gennemsnittet af alle accepterede bud i markedet for den gældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i det forudgående år.

De historiske priser fastsættes og offentliggøres i december måned med effekt fra det kommende kalenderår. Der anvendes således priser fra 1. december det forudgående år til 30. november det indeværende år.

Hvis der i et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er mindst tre priser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i

stedet anvendes dét antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en firårig periode.

Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris.

Beregningen vil være uafhængig af, om prisfastsættelsen sker ved marginalpris eller pay-as-bid. Ved pay-as-bid vil alle accepterede priser indgå i en vægtet beregning.

Den historiske pris vil være offentligt tilgængelig på [Energinets hjemmeside](#), hvor beregningen vil ske transparent og eksplicit. Hvis cost plus prissætning anvendes som reguleret pris, vil prisen *ikke* blive offentliggjort på Energinets hjemmeside.

Datagrundlag for fastsættelse og beregning af historiske priser vil ligeledes være tilgængelig på Energinets hjemmeside.

Listen af historiske priser udvides, hvis der etableres yderligere konkurrenceudsatte markeder. Energinets egne anlæg *kan* indgå i fastsættelse af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Netvirksomheders anlæg *kan* ligeledes indgå i fastsættelsen af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
16. juni 2020

Forfatter:
[SCR/MNC](#)

NOTAT

REGULERET PRIS VED INDKØB AF SYSTEMYDELSER

Baggrundsnotat og vejledning

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Formål, anvendelsesområde og forvaltningsmæssige bestemmelser	3
2.1 Anvendelsesområde	4
2.2 Hjemmel.....	4
2.3 Ikrafttræden.....	4
3. Baggrund for metoden for reguleret pris for systemydelser	5
4. Forklaring af metode for reguleret pris for systemydelser	5
4.1 Gyldighedsområde for reguleret pris.....	6
4.2 Reguleret pris.....	7
4.3 Historisk pris	7
4.4 Metodeovervejelser for fastlæggelse af historisk pris.....	8
<i>Historisk pris – metode 1</i>	9
<i>Historisk pris – metode 2</i>	9
<i>Historisk pris – metode 3</i>	9
<i>Historisk pris – metode 4</i>	9
5. Historiske priser til fastlæggelse af reguleret pris	10
5.1 Historiske priser fra 2019 gældende for 2020	11
6. Omfanget af den nye metode	11
7. Statsstøtte	12
7.1 Hvornår er der tale om statsstøtte	12
7.2 Juridisk vurdering.....	13
8. Fravalgte metoder for reguleret pris for systemydelser	14
8.1 Best New Entrant.....	14
8.2 Energinet Eltransmissions egne anlæg	15
8.3 Energistyrelsen teknologikatalog.....	15

1. Indledning

Dette notat indeholder vejledende og uddybende beskrivelser af metoden for reguleret pris for systemydelser. Metoden anvendes til betaling for ydelser, når der kun er én virksomhed, der tilbyder den pågældende ydelse.

Metoden træder i kraft, når den er godkendt af Forsyningstilsynet.

Energinet vurderer, at Energinets årlige indkøb af systemydelser, hvor reguleret pris finder anvendelse, vil være begrænset til mellem 0 millioner kroner og 6 millioner kroner. Dette uddybes nærmere i afsnit 6.

Denne vejledning beskriver i afsnit 2 og 3 de forvaltningsmæssige bestemmelser og den lovmæssige baggrund for metodens anvendelse. Herudover begrundes vejledningen i afsnit 4 Energinets valg og gennemgår den anmeldte metode detaljeret. Herunder beskrives processen for metodens tilblivelse og involveringen af markedets aktører.

Afsnit 5 forklarer den historiske pris yderligere og angiver den historiske pris, der vil have potentielt gyldighed i 2020.

Afsnit 6 giver Energinets bud på omfanget af den nye metode og afsnit 7 beskriver Energinets tolkning og vurdering af metoden i forhold til gældende statsstøtteregler.

Afsnit 8 redegør for fravalgte metoder, der har været diskuteret i processen mod den endelige metodeanmeldelse.

2. Formål, anvendelsesområde og forvaltningsmæssige bestemmelser

Energinet skal, ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvende markedsbaserede metoder, jf. elforsyningsloven § 27 a, stk. 2.

Med andre ydelser forstås reserver og ydelser og tjenester, der sikrer, at de kritiske egenskaber er til stede i systemet i det omfang Energinet har behov for disse, herunder spændingsregulering, inert, kortslutningseffekt og dødstart.

Såfremt der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling for disse ydelser, jf. elforsyningsloven § 27a, stk. 2.

Formålet med metoden for reguleret pris ved manglende konkurrence er at fastlægge de generelle og specifikke krav til at anvende markedsbaserede metoder i forbindelse med sikring af elforsyningssikkerheden og det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Metoden har til hensigt at sikre retvisende prissignaler med henblik på at skabe rammer for et ikke-diskriminerende, teknologineutralt marked, samt derved at sikre langsigtet samfundsøkonomisk optimal anskaffelse af ydelserne til at sikre elforsyningssikkerheden.

Energinet skal yde rimelig betaling for ydelser, der relaterer sig til opretholdelsen af forsyningssikkerheden, herunder:

- når godkendte driftsstop af transmissions- eller elproduktionsanlæg udskydes eller fremrykkes,
- når produktionsanlæg holdes driftsklare, således at anlæggene kan producere elektricitet med et varsel fastsat af Energinet, eller
- ved beslutninger om ændringer af planer eller aktivering af afhjælpende tiltag i medfør af Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (herefter SOGL).

2.1 Anvendelsesområde

I det omfang der ikke er baggrund for et konkurrenceudsat indkøb af det efterspurgte produkt, defineret som, at der kun er én virksomhed der byder, og det konkluderes, at en ændret definition af produktet ikke kan skabe konkurrence på det pågældende marked, vil Energinet anvende en reguleret pris til betaling for den efterspurgte ydelse.

Anvendelse af markedsbaserede metoder, herunder reguleret pris, vil i videst muligt omfang reducere Energinets behov for tvangsbaserede indgreb i elmarkedet. Samtidig synliggøres behovet, således, at det kan tiltrække eventuelle investeringer i eksisterende el-produktions- eller forbrugsanlæg til at omfatte de nødvendige egenskaber, eller til investering i nye forbrugs- og produktionsanlæg der kan levere de efterspurgte ydelser.

2.2 Hjemmel

Energinet er en kollektiv elforsyningsvirksomhed, jf. § 5, nr. 11, i lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 med senere ændringer (herefter elforsyningsloven).

Efter elforsyningslovens § 27 ligger ansvaret for forsyningssikkerheden hos energi- og forsynings- og klimaministeren, herunder hører spørgsmålet om Energinets håndtering af elforsyningsikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 a, stk. 1 og 2, fastsætter reglerne for Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser til varetagelse af forsyningssikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 c, giver Energinet beføjelser til tiltag for at sikre forsyningssikkerheden, hvis Energinet vurderer, at denne er truet.

Elforsyningslovens § 27 d giver Energi-, forsynings- og klimaministeren beføjelser til at fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c. Disse regler findes i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen).

Reguleret pris ved manglende konkurrence

Energinets metode om regulerede priser til betaling for ydelser, jf. 27 a, stk. 2, 2. pkt. i elforsyningsloven ved manglende konkurrence er udarbejdet med hjemmel i § 22, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1473 af 11. december 2018 om ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

2.3 Ikrafttræden

Energinet skal ifølge §§ 73 a og 76 i elforsyningsloven og § 23, stk. 3, i systemansvarsbekendtgørelsen anmelde metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet.

Metoden træder i kraft ved Forsyningstilsynets godkendelse.

3. Baggrund for metoden for reguleret pris for systemydelser

Energinet køber systemydelser – energi og andre ydelser for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre stabil og sikker drift af elsystemet.

Generelle kommercielle betingelser og den praktiske håndtering af de forskellige ydelser, heriblandt informationsteknisk tilslutning til Energinets kontrolcenter, og de indbyrdes prioriteringer og afhængigheder findes i dokumentet ”systemydelser til levering i Danmark – Udbuds-betingelser”, som findes på Energinets hjemmeside under: <https://energinet.dk/El/Systemydelser/indkob-og-udbud/Krav-til-systemydelser>.

Med baggrund i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2 og systemansvarsbekendtgørelsen § 22 skal Energinet udarbejde en metode for fastsættelse af en reguleret pris i tilfælde af manglende konkurrence ved udbud af systemydelser.

Af Lov om elforsyning § 27 a, stk. 2 fremgår det, at *”Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af § 27 a, 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.”*

Af systemansvarsbekendtgørelsen § 22 fremgår det, at *”Når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om elforsyning. Stk. 2. Energinet udarbejder en eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Udgangspunktet for metoden eller metoderne er følgende:*

- 1) *Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.*
- 2) *Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.*
- 3) *Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelser, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 24.*

Stk. 3. Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i lov om elforsyning.”

Metoden for reguleret pris vil således gælde indkøb af alle systemydelser, herunder balance-ringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i både eksisterende og nye markeder. Baggrunden herfor er Lov om elforsynings § 27 a, stk. 2, der siger, at alle ydelser, der anskaffes for at opretholde det fastsatte niveau af elforsyningsikkerhed, er dækket af metoden.

4. Forklaring af metode for reguleret pris for systemydelser

I det følgende behandles og forklares Energinets metode for reguleret pris for systemydelser.

I arbejdet med udarbejdelsen af metoden for reguleret pris for systemydelser har der været fokus på at skabe én metode for reguleret pris, der lever op til systemansvarsbekendtgørelsen. Metoden for reguleret pris for systemydelser skal være med til at sikre, at der er et klart pris-signal til markedet.

Der er i processen valgt kun at udarbejde én metode for reguleret pris, for at øge gennemsigtigheden og forudsigeligheden ved prissætningen af den pågældende ydelse. Det er Energinets vurdering, at metoden generelt vil være anvendelig på kommende nye markeder, men det vil i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om der konkret måtte være behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Metoden for reguleret pris for systemydelser er udarbejdet i dialog med markedsaktørerne, som har været inviteret til at give inputs ad flere omgange. Diskussionerne mellem Energinet og markedsaktørerne har særligt omhandlet omfanget af situationer, hvor der ikke har været konkurrence i markedet, herunder definitionen af, hvornår der er konkurrence, de historiske priser i sådanne situationer, samt statsstøtteregler og herunder mulige alternativer til historisk pris.

En forklaring for Energinets metodevalg i sammenhæng med markedsaktørernes pointer følger i de kommende afsnit. Denne endelige version af metoden for reguleret pris, tilpasset Forsyningstilsynets anmodning om ændringer, afspejler kun i begrænset omfang de ønsker aktørerne har givet udtryk for i processen.

4.1 Gyldighedsområde for reguleret pris

Metoden for reguleret pris for systemydelser skal anvendes, når der ved et udbud kun er én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed. Dette defineres eksplicit i systemansvarsbekendtgørelsens § 22. Det betyder, at hvis der er mere end én byder, så afregnes der til markedspris, mens der ved én byder afregnes til reguleret pris. Afgiver én virksomhed eller balanceansvarlig aktør mere end ét bud, vil dette blive anset som værende én byder.

Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelser; herunder balanceringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i både eksisterende og nye markeder.

Metoden for reguleret pris gælder nationale indkøb. Det vil sige, at grænseoverskridende markeder og dermed grænseoverskridende prisdannelse ikke er dækket af metoden.

Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig. Dette betyder, at hvis Energinet har lavet et udbud, som kun delvist kan dækkes af de bud, der er kommet ind, kan Energinet være nødsaget til at aflyse hele udbuddet, hvis det af tekniske årsager ikke kan lade sig gøre at indkøbe en delmængde af det samlede behov. Dette vil kun sjældent ske, idet Energinet i sit udbud kan specificere minimumsbudstørrelser og tillige i udbuddet kan gøre opmærksom på, at systemet har behov for en bestemt kritisk mængde, for at eventuelle delmængder af det samlede udbud kan indkøbes.

Energinet indkøber derfor de tilbudte delmængder af behovet, hvis det er teknisk muligt, og den resterende andel af behovet vil herefter blive sikret på anden vis.

I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder. Hvis der er mere end én byder, vil afregningen ske til markedspris.

Systemansvarsbekendtgørelsens § 21, stk. 3 fastsætter, at Energinet kan redefinere rammerne for anskaffelse af ydelsen eller de fastsatte krav i udbuddet, hvis behovet ikke er dækket, eller

der ikke er konkurrence, og efterfølgende lade udbuddet gå om. Dette skal gøres med henblik på, at flere aktører kan byde ind på den pågældende ydelse.

4.2 Reguleret pris

Den regulerede pris defineres som en historisk pris, hvis der eksisterer en historisk pris for en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode, der er opstået i et marked, hvor der har været konkurrence. Det betyder, at der kan fastsættes en historisk pris, når en given ydelse historisk har været udbudt, og hvor der har været mere end ét bud. For en ydelse, der ikke har været udbudt, og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk pris. Metoden for reguleret pris for systemydelse skal være med til at sikre, at der er et klart prissignal til markedet. Hvis flere ydelser markedsføres, vil det være muligt at fastsætte historiske priser for disse ydelser.

Den historiske pris vil være et transparent udtryk for den pris, der ville være opstået i et konkurrenceudsat marked. Den historiske pris ses som et udtryk for markedets prisniveau og betalingsvillighed under konkurrence. Med den historiske pris som udtryk for den regulerede pris, vurderer Energinet, at systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 er opfyldt om, at den regulerede pris, så vidt muligt, skal afspejle den pris, der ville være opstået ved konkurrence.

Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, vil der blive afregnet til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelse. Cost plus er alternativet, da andre metoder vurderes at kunne være i konflikt med regler om statsstøtte. Dette er beskrevet yderligere i afsnit 7 omkring statsstøtte og i afsnit 8 vedrørende fravalgte metoder.

Energinet må ikke over-kompensere, når der anskaffes ydelser på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Forskellen mellem historisk pris og andre metoder, som f.eks. Best New Entrant eller en arbitrær fastsat pris, findes i, at den historiske pris er fremkommet på konkurrenceudsatte markeder og derfor kan betragtes som indikation for, hvad prisen ville have været, hvis der havde været konkurrence i markedet.

Hvis den historiske pris er lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, vil afregning ligeledes ske til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelse.

4.3 Historisk pris

Den historiske pris skal gælde for en sammenlignelig ydelse og være opstået i en sammenlignelig tidsperiode.

Der fastsættes en historisk pris per produktenhed, per tidsenhed og per geografisk område hvis referencemarkedet er opdelt. Prisen er gældende for ét kalenderår ad gangen, for hver ydelse, der har været indkøbt i et konkurrenceudsat marked.

Den historiske pris opdateres hvert år i december med effekt fra det kommende kalenderår, og den historiske pris vil være offentligt tilgængelig på Energinets hjemmeside. Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, og der dermed bliver afregnet til cost plus som reguleret pris, vil prisen ikke blive offentliggjort på Energinets hjemmeside.

Listen af historiske priser udvides, hvis der etableres yderligere konkurrenceudsatte markeder. Energinets egne anlæg *kan* indgå i fastsættelse af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Netvirksomheders anlæg *kan* indgå i fastsættelsen af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Det er en

forudsætning, at anlæg under ejerskab af netvirksomheder og Energinets egne anlæg deltager på lige fod med de øvrige markedsaktører, og at de er i stand til at levere de udbudte ydelser i overensstemmelse med Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark.

Den historiske pris vil være gennemsnittet af alle accepterede bud i markedet for den pågældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i de forudgående 12 måneder. Hvis der i et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er tilstrækkelig (mindst tre) historiske prisdannelser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i stedet anvendes det antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en firårig periode.

Datagrundlaget til at beregne den historiske pris er offentligt tilgængelige priser – altså de priser der er fremkommet under konkurrence. Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris. Af systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 kommer, at prisen så vidt muligt skal afspejle den pris, der ville være opstået under konkurrence. Det er Energinets tolkning, at dette udelukker, at perioder, hvor der kun har været én byder, kan medtages. Fastsættelse af historiske priser vil ske transparent, og der vil således være fuldstændig transparens omkring perioder, som ikke er medtaget i fastsættelsen af den historiske pris.

Hvis der for en ydelse, der har været konkurrenceudsat, eksisterer færre end 12 måneders prisreferencer, anvendes priserne i den tilgængelige periode til fastsættelse af den historiske pris. Det betyder, at hvis der kun er prisreferencer for eksempelvis et halvt år, er det gennemsnittet af priserne i den periode, der danner beregningsgrundlaget for den historiske pris. Her ved sikres der et prissignal også for nye markeder eller umodne markeder. Denne beregning vil ske transparent i fastsættelsen af de historiske priser, således, at det vil være klart, hvilke data, der er anvendt i fastsættelsen af den historiske pris.

Den historiske pris er uafhængig af afregningsmetoden i det enkelte marked for den pågældende ydelse, der ligger til grund for den historiske pris. Det vil være priserne på de accepterede bud i den i markedet gældende tidsopløsning, der vil danne grundlag for periodens input til den historiske pris, uanset om afregningsmetoden i markedet er pay-as-bid eller marginal pris. Det vil sige, at for ydelser, der afregnes til pay-as-bid, indgår alle priser på accepterede bud i en vægtet beregning.

I afsnit 5 beskrives historisk pris med potentiel gyldighed for 2020, på grundlag af priserne i hele 2019. Eftersom denne anmeldelse er genskrevet i 2020, anvendes de 12 måneder der udgør året 2019, og ikke december til november som vil være datagrundlaget når metoden er trådt i kraft.

4.4 Metodeovervejelser for fastlæggelse af historisk pris

Metoden for fastlæggelse af historisk pris har været diskuteret ad flere omgange med aktørerne.

For aktørerne har fokus især været på at sikre, at reguleret pris for systemydelser giver et incitament til at ny- eller reinvestere, så det kan fastholde eller tiltrække markedsaktører. Herudover har det været vigtigt, at der er transparens i selve beregningen.

Ydermere har konkurrencedefinitionen været særligt diskuteret. Det har været vendt, om der skulle anvendes en skarpere definition på konkurrence, end den i systemansvarsbekendtgørelsen anvendte definition. Der har fra aktørernes side været lagt op til, at definitionen skulle formuleres således, at der ikke opstår situationer med residualmonopol, hvilket kan være tilfældet med den nuværende definition. I sådanne tilfælde skulle anvendes reguleret pris i stedet for markedsprisen.

Energinet har i forbindelse med ovenstående konkurrencespørgsmål valgt at benytte definitionen givet i systemansvarsbekendtgørelsens § 22. Energinet har især haft fokus på, hvilket mulighedsrum systemansvarsbekendtgørelsen giver samt, hvordan der bedst muligt kan fastlægges en pris, der både afspejler knaphed i markedet samt giver en pris, der så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville være opstået under konkurrence. Herudover har fokus for Energinet også været på at sikre, at der korrigeres for ekstremer.

Både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet har aktivt bidraget med fortolkning af bekendtgørelsen. Denne endelige version er udtryk for en afvejning af på den ene side anlægsejernes position og på den anden side varetagelsen af samfundsøkonomiske hensyn i overensstemmelse med de principper, som har været drøftet med Forsyningstilsynet. Det er på denne baggrund, at der anvendes en gennemsnitsbetragtning, når de historiske priser beregnes.

Af andre metoder end den anmeldte metode for historisk pris har følgende fire metoder været i spil:

Historisk pris – metode 1

Der anvendes en historisk pris, baseret på de **sidste tre års gennemsnitspriser** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område.

Historisk pris – metode 2

Der anvendes en historisk pris, baseret på **et gennemsnit af hvert års prisspids de sidste tre år** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område. Den prisspid der skulle anvendes skulle være den absolutte prisspid, det vil sige prisen for den ene tidsenhed, hvor prisen er højest, i den i markedet gældende tidsopløsning.

Historisk pris – metode 3

Der anvendes en historisk pris, baseret på **et gennemsnit af den gældende måneds prisspids de sidste tre år** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område.

Alle priser i de døgn, hvor prisspidserne optræder, indgår i beregning af gennemsnitspris.

Historisk pris – metode 4

Der anvendes en historisk pris, baseret på **den højeste pris, der er optrådt de sidste fire uger** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område.

Alle priser i det døgn, hvor prisspidserne optræder, indgår i beregning af gennemsnitspris.

Ovenstående evaluerede metoder er frafaldet til fordel for den valgte, hvor et gennemsnit af alle priser over de 12 måneder umiddelbart forud for beregningen, udgør den historiske pris for det pågældende marked. Denne pris er gældende som historisk pris ét år frem.

De vigtigste argumenter for metodernes frafald har været:

Metode 1 - tre års gennemsnit af alle priser

Med den fortsat meget ambitiøse grønne omstilling forventes det, at systemydelsesprodukter vil blive mere efterspurgt. Derfor er der god grund til at forvente i det mindste en moderat stigning i priserne, og muligvis mere end det. Hvis den historiske pris går for langt tilbage, vil det gøre den mindre retvisende. Når den kun går ét år tilbage, bliver en eventuel trend bedre opsamlet.

Metode 2 – tre absolutte prisspidser over 3x12 måneder

Denne metode vil give høje priser, og de deltagende aktører, som næsten udelukkende har repræsenteret produktionssiden, har foretrukket den. Efter afprøvning hos Forsyningstilsynet og efterfølgende omfattende dialog, kan der påpeges flere problemer med metoden. Den første er, at den ikke åbenlyst opfylder systemansvarsbekendtgørelsens § 22, stk. 2, pkt. 1. Når prisspidserne så udtalt bliver bestemmende, er det tvivlsomt om metoden, så vidt muligt, reflekterer priser, der ville have opstået under konkurrence. Heraf følger tillige, at metoden vil kunne karakteriseres som statsstøtte.

Metode 3 – gældende måneds prisspids de sidste tre år

Denne metode vil, som foregående, ikke reflekterer den pris, der ville være opstået under konkurrence.

Metode 4 – døgngennemsnit det døgn hvor seneste fire ugers prisspids optræder

Reguleret pris er gældende for alle systemydelsesmarkeder, men vil oftest, og måske udelukkende, blive aktuel på meget små eller uregelmæssige markeder. Derfor kan 4 uger tilbage ofte være en meget spinkel og utilstrækkelig reference.

5. Historiske priser til fastlæggelse af reguleret pris

Der kan fastsættes en historisk pris, hvis der findes en sammenlignelig ydelse, hvor der er opstået en markedspris i et konkurrenceudsat marked, i en sammenlignelig tidsperiode. Det betyder, at hvis en ydelse ikke har været udbudt i et marked, hvor der var konkurrence, så kan der ikke fastsættes en historisk pris.

Metoden for reguleret pris for systemydelser gælder nationalt. Metoden er derfor ikke gældende for systemydelser, der anvendes i internationale markeder. Der vil derfor ikke blive fastsat historiske priser for ydelser, der er og bliver indkøbt i internationale markeder.

Listen af historiske priser vil blive udvidet, hvis der kan fastsættes en historisk pris for en ny ydelse, eller hvis der laves en geografisk opdeling på et marked. Omvendt kan listen også afkortes, hvis produktet overgår til at blive indkøbt i et internationalt marked, eller udgår.

Der kan på nuværende tidspunkt fastsættes historiske priser for følgende ydelser:

- mFRR opreguleringskapacitet
- aFRR kapacitet
- FCR opregulering
- FCR nedregulering
- Dødstartsreserve

Herudover vil der muligvis på sigt kunne fastsættes en historisk pris for udbud, der er lavet som følge af effekttilstrækkelighed og nettilstrækkelighed, hvis der opstår et tilstrækkeligt datagrundlag.

5.1 Historiske priser fra 2019 gældende for 2020

Tabellerne i det følgende afsnit angiver de historiske priser fra 2019, der vil have potentielt gyldighed for 2020. Datagrundlag for fastsættelse af de historiske priser kan hentes i Energi Data Service. Energinet ønsker, at hele datagrundlaget skal være tilgængeligt, så markedsaktørerne har mulighed for at foretage samme beregning som Energinet.

Der er ikke datamateriale til at danne en historisk pris for effekttilstrækkelighed og nettilstrækkelighed, fordi der ikke er offentligt tilgængelige priser, der er opstået under konkurrence.

Den følgende tabel viser de historiske priser, der vil have potentielt gyldighed for 2020. Priserne skal give et billede af niveauet for de forskellige historiske priser.

Ydelse	Historisk pris fra 2019	Kommentarer
mFRR opreguleringskapacitet i DK1	6,25 DKK/MW/time	
mFRR opreguleringskapacitet i DK2	260,42 DKK/MW/time	
aFRR kapacitet	648,36 DKK/MW/time	
FCR op	275,69 DKK/MW/måned	
FCR ned	26,22 DKK/MW/måned	
FCR-N	226,57 DKK/MW/time	
FCR-D	151,66 DKK/MW/time	
Dødstartsreserve DK1	18.000.000 DKK/år	Kilde: Længerevarende reserveaftaler
Dødstartsreserve DK2	-	Der findes ikke en historisk pris de seneste 4 år, der kan anvendes som reguleret pris. Der er indgået en aftale for 2021-2024, hvor prisen er opstået under konkurrence.

Tabel 1: Historiske priser fra fortrinsvis 2019 gældende for 2020

6. Omfanget af den nye metode

Med systemansvarsbekendtgørelsen, der trådte i kraft 1. januar 2019, har Energinet fået mulighed for at gennemføre et udbud, selvom der kun er én byder på en given ydelse. Tidligere blev udbud med kun én byder automatisk konverteret til en beordring. Dette vil betyde, at en andel af ydelser, der tidligere har været anskaffet som en beordring, som følge af kun én byder, i fremtiden i stedet vil blive afregnet til reguleret pris.

Energinet anslår, at ca. 80 procent af tidligere beordringer kunne være blevet gennemført som udbud og efterfølgende afregnet til reguleret pris, såfremt ovenstående metode var metodegodkendt. Over de seneste cirka fire år har Energinet dog nedbragt anvendelsen af beordringer

betydeligt, og forventningen til de samlede omkostninger til ad hoc spændingsregulering (i.e. hvad tidligere benævnedes 'systembærende egenskaber') for budgetåret 2020 er lidt under 2 millioner kroner. Heraf vil ikke alt blive afregnet til reguleret pris, men formentlig størstedelen.

For de øvrige etablerede systemydelsesmarkeder forventes det meget sjældent, at der vil blive afregnet til reguleret pris. For disse markeder er der ingen perioder i hverken 2018 eller 2019, hvor der kun har været én byder, og hvor der dermed ville have været afregnet til reguleret pris, såfremt denne var metodegodkendt. Energinet kan ikke forudsige sammensætningen af markedsaktører, men der kommer løbende nye roller og teknologier i spil til levering af systemydelser og Energinet forventer ikke et markant faldende udbud, hvis behovet er transparent og blivende.

Det er Energinets forventning, at en reguleret pris i eventuelle nye markeder primært vil blive brugt i en opstartsperiode, der naturligvis kan have varierende længde, indtil flere markedsaktører kommer til og byder ind i markedet.

Det eneste nye marked Energinet forventer at udvikle i nærmeste fremtid er "kontinueret spændingsregulering i normaldrift". "Kontinueret spændingsregulering i normaldrift" er en ydelse, der udelukkende kan leveres lokalt. Der forventes derfor, at der kun i meget sjældne tilfælde vil opstå situationer, hvor der er konkurrence på dette marked. Grundet markedsdesignet ser Energinet på nuværende tidspunkt et behov for at udvikle en særskilt metode for reguleret pris på dette særlige marked. De nærmere overvejelser herom vil blive uddybet ved en senere metodeanmeldelse.

Det er i øvrigt Energinets forventning, at markedet for "kontinueret spændingsregulering i normaldrift" vil omsætte for 2-3 millioner kroner om året.

Det følger af ovenstående, at de direkte samfundsøkonomiske konsekvenser er begrænsede; sandsynligvis tæt på nul. Det skyldes, at på de etablerede markeder, må det bedste gæt være, at prisen på leverancen bliver det samme som før metoden for reguleret pris. Dette skyldes først og fremmest, at der anvendes gennemsnitspriser.

Hertil kommer en mere svært kvantificerbar samfundsøkonomisk effekt i de tilfælde, hvor vi ved hjælp af reguleret pris sætter et prissignal på ydelser, der tidligere ikke har været prissat. Det vil sige, at de enten har været positive eksternaliteter, eller varen slet ikke har været omsat. Helt skønsmæssigt formoder vi, at den samfundsøkonomiske gevinst er 10 % af omsætningen, hvoraf følger løseligt, at den kan beløbe sig til 300.000 kroner om året. Det vurderes derfor sammenlagt, at omfanget af Energinets årlige indkøb af systemydelser, hvor reguleret pris finder anvendelse, vil være mellem 0 millioner kroner og 6 millioner kroner.

7. Statsstøtte

I det følgende afsnit beskrives Energinets tolkning og vurdering af statsstøtteregler i relation til indkøbet af systemydelser.

7.1 Hvornår er der tale om statsstøtte

Statsstøtte defineres i Traktatens artikel 107, (samt i konkurrencelovens § 11 a):

”Efter traktatens artikel 107, stk. 1, er **statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form**, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produkter, **uforenelig med det indre marked**”.

Bestemmelsen indeholder 6 (7) kumulative kriterier, som alle skal være opfyldt for, at der er tale om ulovlig statsstøtte:

1. Støtten ydes ved hjælp af statsmidler
2. Støtten kan tilregnes staten
3. Støtten tildeler modtageren en økonomisk fordel
4. Støtten er selektiv, idet den tilfalder en begrænset gruppe eller sektor
5. Støtten ydes til en modtager, der udøver økonomisk virksomhed
6. Støtten forvrider eller truer med at forvride konkurrencen på markedet
7. Støtten påvirker samhandlen på det indre marked

7.2 Juridisk vurdering

Energinet har hidtil vurderet, at de syv kumulative kriterier er opfyldt i relation til Energinets indkøb af systemydelse. I forbindelse med ændring af det regulatoriske grundlag af rammerne for indkøb af systemydelse, og de heraf følgende nye metoder for indkøb, har der været stillet spørgsmålstejn ved, om der fortsat er statsstøtteretlige udfordringer i forbindelse med Energinets indkøb. Der er særligt stillet spørgsmålstejn ved, om kravet om tilregnelser (kriterie nr. 2 ovenfor) er opfyldt.

På denne baggrund, har Energinet indhentet en statsstøtteretlig vurdering af tilregnelser-spørgsmålet hos en ekstern advokat i relation til Energinets køb af systemydelse. Konklusionen fra denne vurdering er:

”Konklusion

Der er efter vores vurdering en betydelig risiko for, at Energinets beslutninger om indkøbspriser for SBE vil blive anset for at kunne tilregnes staten og derfor vil kunne være omfattede af EU’s statsstøtteregler i tilfælde af en klage eller en myndighedsundersøgelse. Dette skyldes navnlig reguleringen af disse indkøb, statens indflydelse og tilsynsbeføjelser i forhold til Energinet og indkøbenes almenyttige, ikke-kommercielle formål.

Det vil ikke fjerne denne risiko, hvis Kommissionen og/eller Energistyrelsen måtte have vurderet, at sådanne beslutninger ikke kan tilregnes staten, og at EU’s statsstøtteregler derfor ikke finder anvendelse. Hverken Kommissionen eller Energistyrelsen har kompetence til at fortolke EU’s statsstøtteregler med bindende virkning for EU-Domstolen (”Domstolen”). En sådan vurdering vil derfor ikke kunne fritage Energinet for sit ansvar for at overholde disse regler, og Energinet vil stadig kunne blive dømt for at have overtrådt disse regler.

Energinet vil ifølge sin økonomiske regulering være underlagt krav om omkostningseffektiv drift og vil antageligvis også være underlagt en almindelig retsgrundsætning om økonomisk forsvarlighed uafhængigt af den statsstøtteretlige vurdering.”

Det følger således af konklusionen, at:

- Der er en betydelig risiko for, at indkøb af systemydelser kan tilregnes den danske stat.
- Der vil derfor med stor sandsynlighed være tale om statsstøtte, når Energinet indkøber systemydelser.
- Uanset hvad nationale eller europæiske myndigheder måtte mene om problemstillingerne, så har Energinet eneansvaret for at sikre lovligheden af de indkøb, som foretages.

For at sikre korrekt og lovlig adfærd ved indkøb af systemydelser er det derfor Energinets vurdering, at indkøbene skal foretages i overensstemmelse med de statsstøtteretlige principper for at undgå, at der ydes ulovlig statsstøtte.

Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og, at Energinet derved samtidig agerer i overensstemmelse med retsgrundsætningen om at udvise økonomisk ansvarlighed.

8. Fravalgte metoder for reguleret pris for systemydelser

Systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2, giver Energinet mulighed for at udarbejde én eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Energinet har i processen, mod at udarbejde en eller flere metoder for reguleret pris for systemydelser, overvejet flere modeller for, hvordan disse/denne kan udarbejdes.

Der er i løbet af processen taget højde for, at der er relativt stor forskel på de markeder, der bliver omfattet af metoden. Der er derfor blevet overvejet, om det var muligt at lave forskellige regulerede priser, alt afhængig af, hvilket marked der var tale om. Det er dog vurderet, at uanset hvilket af Energinets eksisterende markeder, der skulle dannes en reguleret pris for, var der to muligheder; enten en historiske pris eller en cost plus. Energinet har derfor vurderet, at alle eksisterende markeder vil være dækket af ovenstående metode. Dette gøres bl.a. for at skabe størst mulig transparens samt forudsigelighed for markedsaktørerne.

Det vil, hvis der opstår behov for nye systemydelsesmarkeder, blive vurderet, om metoden for reguleret pris ligeledes er dækkende for det nye marked, eller om der er behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Nedenfor er der opstillet nogle af de metoder, som Energinet havde med i overvejelserne ved udarbejdelse af metoden for reguleret pris, samt hvorfor Energinet ikke ser muligheden for deres anvendelse.

8.1 Best New Entrant

Anvendelse af Best New Entrant (BNE) er en metode til fastsættelse af reguleret pris. Metoden var inkluderet i høringsudgaven af systemansvarsbekendtgørelsen, men denne metode er ikke medtaget i den endelige udgave af systemansvarsbekendtgørelsen.

Metoden er ikke medtaget som forslag til fastsættelse af reguleret pris, da Energinet har vurderet, at denne metode er i strid med statsstøtteregler. Energinet må ikke overkompensere, når der anskaffes ydelser på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Energinet vurderer, at BNE som metode kan være ulovlig statsstøtte, fordi fastsættelsen af faste og variable omkostninger for både etablering og drift af et anlæg vil være et estimat fra

Energinet. Estimatet for en reguleret pris ved BNE metoden, ville skulle anvendes for alle teknologier, og i tilfælde af det medfører overkompensation, kan der være tale om ulovlig statsstøtte.

BNE metoden vurderes ligeledes til at være administrativ tung og for teoretisk til at kunne gennemføres i praksis, fordi der vil være store økonomiske forskelle på, hvor BNE geografisk etableres. Det må derudover også forventes, at BNE vil ændre sig over tid med nye teknologier og leveringsmuligheder og det øger kompleksiteten og foringer gennemsigtheden.

8.2 Energinet Eltransmissions egne anlæg

Anvendelse af Energinet Eltransmissions egne anlæg som metode til fastlæggelse af reguleret pris er blevet foreslået, men ikke medtaget.

Metoden er ikke medtaget som forslag til fastsættelse af reguleret pris, da markedsaktørerne udviste stor modstand mod metoden, fordi Energinet har nogle andre muligheder for blandt andet forrentning og afskrivning i skikkelse af offentlig institution.

Derudover vil Energinet Eltransmissions egne anlæg udelukkende kunne benyttes som "bechmark" ved ydelser, der tilhører kategorien Systembærende egenskaber (herunder inert, kortslutningseffekt og spændingsregulering), og vil ikke kunne anvendes ved ydelser, hvor der skal leveres effekt.

8.3 Energistyrelsen teknologikatalog

I processen har det været overvejet, om det var muligt at anvende Energistyrelsens teknologikatalog til at skabe en markedspris i tilfælde af manglende konkurrence. Det er dog blevet vurderet, at denne metode ikke er transparent, da priserne i teknologikataloget ændrer sig løbende, og det vil derfor ikke være muligt at forudse, hvilken pris der vil blive afregnet til.

Derudover er teknologikataloget oprettet af helt andre årsager, og hvis det begynder at blive anvendt til faktisk prissætning på markedet, kan det påvirke opdateringen af kataloget i en uheldig retning.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
16. juni 2020

Forfatter:
[SCR/SCR](#)

HØRINGSNOTAT FOR METODE FOR REGULERET PRIS – GENHØRING

Indledning

Dette høringsnotat behandler de indkomne høringssvar til genhøringen af metoden for reguleret pris. De gengivne høringssvar fra markedsaktørerne er uddrag af de fulde høringssvar. De fulde høringssvar fra markedsaktørerne er vedlagt som særskilt dokument.

Metoden for reguleret pris var i præhøring fra den 15. marts 2019 til den 1. april 2019. Herefter afholdt Energinet en workshop med interessenter for at diskutere de indkomne præhøringssvar. Derefter var metoden i høring fra den 30. april 2019 til den 20. maj 2019, hvorefter den blev anmeldt til Forsyningstilsynet den 29. maj.

Forsyningstilsynet tilkendegav ved brev den 26. september 2019, at det vil være yderst vanskeligt at godkende den anmeldte metode, og anmodede derfor Energinet om at lave en gennemskrivning af den tidligere anmeldte metode. Efter dialog med Forsyningstilsynet har Energinet tilrettet metoden for reguleret pris for systemydelse, hvorefter den har været i genhøring fra den 20. februar 2020 til den 20. april 2020.

Metoden vil herefter blive genanmeldt til Forsyningstilsynet.

Energinet modtog i alt tre høringssvar ved genhøringen af metoden for reguleret pris for systemydelse. Der er derudover medtaget to tidligere høringssvar, da der i genhøringssvarene henvises hertil. Der vil i høringsnotatet ikke blive kommenteret på de tidligere høringssvar, medmindre der er foretaget ændringer i metoderne siden da. Der henvises her i stedet til forrige høringsnotat.

Høringsvar fra Grøn Energi

Der er umiddelbart to væsentlige ændringer fra den seneste høringsudgave til denne udgave:

1. Der er nu en geografisk markedsopdeling i den historiske pris, hvis det konkurrenceudsatte marked er geografisk opdelt.
2. Metoden for udregning af den historiske pris er ændret fra et gennemsnit over de seneste tre års prisspids til et gennemsnit af alle accepterede bud de seneste 12 måneder.

Grøn Energi afgav høringsvar ved den oprindelige høring. Derfor fokuserer dette høringsvar udelukkende på de to væsentligste ændringer.

Metode til beregning af historisk pris

Et gennemsnit af hvert års prisspids de sidste tre år vil givetvis give høje priser (måske også for høje), men et rent gennemsnit over de seneste 12 måneder er at gå i den anden grøft.

... Der må derfor hurtigst muligt gives incitamentet til at få etableret et konkurrenceudsat marked, hvilket vi tvivler på, at den foreslåede metode for beregning af en historisk pris vil føre til. Vi anbefaler, at den historiske pris ikke beregnes med den nu foreslåede metode baseret på de seneste 12 måneder, men i stedet lægges tætte på det oprindelige forslag, som evt. kan modificeres for at indbygge et bedre forsvar mod taktisk tilbageholdelse af bud.

Energinets svar:

Metoden for reguleret pris tager udgangspunkt i Systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, hvori det fremgår, at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.

Anvendes der historiske prisspidser til at fastsætte en reguleret pris, vil der ikke anvendes en sammenlignelig tidsperiode, hvorved metoden ikke lever op til systemansvarsbekendtgørelsen.

Høringsvar fra Dansk Energi

Dansk Energi er uforstående over, at metoden fortsat ikke tager højde for den grundlæggende kritik, der er blevet fremsat på både workshops og i den første høring. Den foreslåede metode afspejler fortsat ikke en knaphedssituation i markedet, og undertrykker dermed det prissignal, der skal understøtte opretholdelse af kapacitet.

Energinets svar:

Metoden for reguleret pris tager udgangspunkt i Systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, hvori det fremgår, at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.

Den foreslåede metode undergraver således Energinets muligheder for på markedsvilkår at fremskaffe de ydelser, der er nødvendige for at opretholde en sikker drift af elsystemet. Dansk Energi mener derfor, at metoden er i klar modstrid med elforsyningslovens intention om yderligere markedsføring af systemydelser.

Punkt 3.3 Historisk pris (høringsvar fra den 22. maj 2019)

Dansk Energi mener ikke, at den historiske pris bør fastsættes som en gennemsnitspris. Ifølge bekendtgørelsen skal en historisk pris gælde en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode. Den skal altså være fremkommet i en situation, der så vidt muligt er identisk med situationen, hvor reguleret pris vil blive anvendt. Det kendetegnende ved situationen er, at der mangler udbud - altså der er knaphed - og derfor skal en historisk pris også tage udgangspunkt i en sådan situation. Et helt logisk valg er derfor at tage udgangspunkt i den absolutte prisspids over den treårige periode - også hvis denne er en reguleret pris dannet med reference til en pris dannet i et konkurrenceudsat marked. Denne pris er et udtryk for værdien af den pågældende ydelse i en sammenlignelig situation, altså en situation med knaphed.

Energinets svar:

Metoden for reguleret pris tager udgangspunkt i Systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, hvori det fremgår, at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.

Anvendes den absolutte prisspids over den treårige periode, til at fastsætte en reguleret pris, vil der ikke anvendes en sammenlignelig tidsperiode, hvorved metoden ikke lever op til systemansvarsbekendtgørelsen.

Høringsvar fra Ørsted

Formålet med udarbejdelsen af metoden for reguleret pris for systemydelser er jf. lovbemærkningerne, at sikre retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, som synliggør behovet for og værdien af de nødvendige egenskaber til brug for at sikre elforsyningsikkerheden. I det metoden jf. Elforsyningsloven § 27a udelukkende finder anvendelse i de situationer, hvor manglende konkurrence i markedet for systemydelser betyder, at der kun er én virksomhed, som tilbyder at sælge ydelsen, må det konkluderes, at formålet med metoden er at sikre en tilstrækkelig attraktiv betaling for ydelserne til, at dette kan lokke nye udbydere ind på markedet i fremtiden.

Ørsted læser af det fremsendte materiale, at metodevalget i al væsentlighed er uændret ift. Energinets oprindelige udkast til "Metode for reguleret pris" af 20. Maj 2019. Derfor fastholder Ørsted sine bekymringer, som beskrevet i forrige høringssvar den 20. Maj 2019. Ørsted er således stadig af den opfattelse, at den fremsendte metode for reguleret pris ikke vil sikre den fra lovgiver side ønskede effekt om at skabe et nyt marked for systemydelser via prissignaler om manglende udbud. Tværtimod synes metoden at have til hensigt at presse indkøbsprisen længst mulig ned, ved at ville prissætte markedssituationer med manglende udbud, som var der fuldkommen konkurrence, hvilket efter Ørsteds opfattelse er i direkte modstrid med lovens formål jf. ovenfor. Den foreslåede metode skaber således ikke de nødvendig økonomiske incitamenter til at sikre rammerne for en opblomstring af nye aktører og/eller teknologier. For yderligere uddybning og andre bemærkninger henvises til Ørsteds forrige høringssvar.

Samlet set er det Ørsteds vurdering, at det foreliggende udkast til "Metode for reguleret pris for systemydelser" ikke lever op til Elforsyningslovens formål, samt at metoden indeholder væsentlige uklarheder og mangler. Ørsted kan på den baggrund ikke anbefale, at den foreslåede metode implementeres.

Beregningsmetoden (høringssvar fra den 31. maj 2019)

Af "Metode for reguleret pris for systemydelser" afsnit 3 fremgår det, at den regulerede pris skal opgøres som gennemsnittet af de 3 seneste års højeste priser på markedet. Endvidere fremgår det, at "perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris". Dette må forstås således, at perioder fra tidligere år, hvor der har været anvendt reguleret pris, ikke vil påvirke opgørelsen af den regulerede pris i de efterfølgende perioder.

... Det må endvidere bemærkes, at hvor Elforsyningsloven udtrykker, at "Prisen så vidt muligt tager udgangspunkt i de historiske markedspriser...", udtrykker Energinets metode, at "Den regulerede pris defineres som en historisk pris...". Efter Ørsteds opfattelse er det evident, at reguleret pris ikke meningsfyldt i alle tilfælde kan "defineres" som historisk kostpris, hvis det forudsættes, at formålet er at sikre et prissignal, som kan tiltrække nye aktører. Dette skyldes, at priser som er opnået i et marked med (hård) konkurrence, i sagens natur ikke indeholder den profit, som er nødvendig for at tiltrække nye aktører. Det må derfor anses som nødvendigt, at beregningsmetoden indeholder en mekanisme som sikrer, med udgangspunkt i den historiske markedspris, at prisen om nødvendigt hæves til et niveau, som er tilstrækkeligt til at gøre markedet attraktivt for nye aktører.

Energinets svar:

Metoden for reguleret pris tager udgangspunkt i Systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, hvori det fremgår, at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode. Det fremgår ydermere, at prisen så vidt muligt skal afspejle den pris, der ville være opstået under konkurrence.

Anvendes der historiske prisspidser, eller perioder med kun én byder, til at fastsætte en reguleret pris, vil der ikke anvendes en sammenlignelig tidsperiode, hvorved metoden ikke lever op til systemansvarsbekendtgørelsen. Ligeledes vil metoden ikke leve op til systemansvarsbekendtgørelsen, hvis der medtages perioder, hvor der kun har været én byder.

Ydermere er det Energinets vurdering, at der er en betydelig risiko for, at indkøb af systemydelse kan tilregnes den danske stat. Der vil derfor med stor sandsynlighed være tale om statsstøtte, når Energinet indkøber systemydelse.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
31. maj 2019

Forfatter:
LKB/LKB

HØRINGSNOTAT FOR METODE FOR REGULERET PRIS FOR SYSTEMYDELSER

Indledning

Dette høringsnotat behandler de indkomne høringssvar. De gengivne høringssvar fra markedsaktører er uddrag af de fulde høringssvar. Det fulde høringssvar fra markedsaktøren er vedlagt som særskilt dokument.

Metoden for reguleret pris for systemydelser har været i præhøring fra den 15. marts 2019 til den 1. april 2019. Herefter afholdt Energinet en workshop med interessenter for at diskutere de indkomne præhøringssvar.

Energinets endelige forslag til metode for reguleret pris for systemydelser var i høring fra den 30. april 2019 til den 20. maj 2019.

Energinet modtog i alt fire høringssvar til metoden for reguleret pris for systemydelser. Herudover har Energinet medtaget præhøringssvar fra yderligere én markedsaktør.

Høringsvar fra Ørsted

Formålet med udarbejdelsen af metoden for reguleret pris for systemydelse er jf. lovbemærkningerne, at sikre retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, som synliggøre behovet for og værdien af de nødvendige egenskaber til brug for at sikre elforsynings sikkerheden. Idet metoden jf. Elforsyningsloven § 27a udelukkende finder anvendelse i de situationer, hvor manglende konkurrence i markedet for systemydelse betyder, at der kun er en virksomhed, der tilbyder at sælge ydelsen, må det konkluderes, at formålet med metoden er at sikre en tilstrækkelig attraktiv betaling for ydelserne til, at dette kan lokke nye udbydere ind på markedet i fremtiden.

Beregningsmetoden

Af "Metode for reguleret pris for systemydelse" afsnit 3 fremgår det, at den regulerede pris skal opgøres som gennemsnittet af de 3 seneste års højeste priser på markedet. Endvidere fremgår det, at "perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris". Dette må forstås således, at perioder fra tidligere år, hvor der har været anvendt reguleret pris, ikke vil påvirke opgørelsen af den regulerede pris i de efterfølgende perioder.

Efter Ørsteds opfattelse medfører denne beregningsmetode en systematisk fejl, idet metoden ikke i alle tilfælde medfører et tilstrækkeligt prissignal til at trække nye aktører ind på markedet, når udbuddet falder. Dvs. at den foreliggende metode ikke er tilstrækkelig robust til at leve op til Elforsyningslovens formål jf. ovenfor.

Ørsted kan begrunde denne opfattelse med henvisning til bilag 1. Af bilaget fremgår det, at den af Energinet forslåede model over tid vil kunne føre til en faldende pris i et marked med faldende udbud, hvilket er åbenlyst i modstrid med Elforsyningslovens intentioner, idet der i en situation med faldende udbud, naturligvis er behov for stigende priser, for at få nye aktører ind på markedet.

Energinets svar:

Den historiske pris tager korrekt udgangspunkt i markedspriser, der er opstået under konkurrence. Af Systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 gives det, at prisen så vidt muligt skal afspejle den pris, der ville være opstået under konkurrence. Det er Energinets tolkning, at dette udelukker, at perioder, hvor der kun har været én byder, kan medtages.

Energinet anerkender, at den historiske pris kan være faldende over tid. Ved at pris-spidsene skal findes over et helt år, vurderer Energinet, at dette minimerer den skitse-rede problemstilling, og at udviklingen i historisk pris i et så specielt scenarie som i bilag 1 vil være langsom.

Det må endvidere bemærkes, at hvor Elforsyningsloven udtrykker, at "Prisen så vidt muligt tager udgangspunkt i de historiske markedspriser...", udtrykker Energinets metode, at "Den regulerede pris defineres som en historisk pris...". Efter Ørsteds opfattelse er det evident, at reguleret pris ikke meningsfyldt i alle tilfælde kan "defineres" som historisk kostpris, hvis det forudsættes, at formålet er at sikre et prissignal, som kan tiltrække nye aktører. Dette skyldes, at priser som er opnået i et marked med (hård) konkurrence, i sagens natur ikke indeholder den profit, som er nødvendig for at

tiltrække nye aktører. Det må derfor anses som nødvendigt, at beregningsmetoden indeholder en mekanisme som, med udgangspunkt i den historiske markedspris sikre, at prisen om nødvendigt hæves til et niveau, som er tilstrækkeligt til at gøre markedet attraktivt for nye aktører.

Energinets svar:

Energinet vurderer, at der er en betydelig risiko for, at indkøb af systemydelser kan tilregnes den danske stat. Der vil derfor med stor sandsynlighed være tale om statsstøtte, når Energinet indkøber systemydelser.

Uanset hvad nationale eller europæiske myndigheder måtte mene om problemstillingerne, så har Energinet eneansvaret for at sikre lovligheden af de indkøb, som foretages.

For at sikre korrekt og lovlig adfærd ved indkøb af systemydelser er det derfor Energinets vurdering, at indkøbene skal foretages i overensstemmelse med de statsstøtteretlige principper for at undgå, at der ydes ulovlig statsstøtte.

Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og at Energinet derved samtidig agerer i overensstemmelse med retsgrundsætningen om at udvise økonomisk ansvarlighed.

Energinet må således ikke overkompensere, når der anskaffes ydelser på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Principielt kan vi heller ikke være sikre på, at den historiske pris ikke er ulovlig statsstøtte, men referencen til fungerende markeder forventes at være en rimelig forsikring imod det. Forskellen mellem historisk pris og andre metoder, som eksempelvis Best New Entrant eller en arbitrær fastsat pris, findes i, at den historiske pris er fremkommet på konkurrenceudsatte markeder, og derfor kan betragtes som indikation for, hvad prisen ville have været, hvis der havde været konkurrence i markedet.

Energinets vurdering af statsstøtte er beskrevet i Vejledning til metode for reguleret pris for systemydelser.

Det må i øvrigt anbefales, at Energinet, senest i forbindelse med fremsendelsen af det endelige metodenotat til Forsyningstilsynets godkendelse, udarbejder og offentliggøre en detaljeret konsekvensanalyse af, hvorledes den forslåede metode vil påvirke markedet for systemydelser fremadrettet.

Energinets svar:

Energinet har indarbejdet et kort afsnit i Vejledning til metoden for reguleret pris for systemydelser, der beskriver, i hvilket omfang, det forventes, at metoden anvendes. Disse forventninger er dog forbundet med stor usikkerhed, da Energinet ikke kan forudsige markedets sammensætning af aktører og herunder i hvor stort omfang den regulerede pris for systemydelser vil blive anvendt.

Anvendelse af reguleret pris

Af metodebeskrivelse fremgår det, at "et udbud gennemføres, når der er mere end én byder". På trods af stort fokus på definitionen af "én byder" på de to afholdte workshops mellem Energinet og aktørerne, tilbyder metodebeskrivelsen, til Ørsteds overraskelse, ikke yderligere fortolkningsbidrag herom. På det foreliggende grundlag vil Energinet i en situation med et udbud på f.eks. 100 MW reserver og to indkommende bud på henholdsvis 40 MW og 30 MW, kunne acceptere disse bud og afregne dem til markedspris, i stedet for at anvende en reguleret pris. Eftersom der i denne situation er åbenlyst mangel på udbydere i markedet, idet Energinet ikke engang kan få 100 % af sit behov dækket, synes det evident, at den foreliggende metode ikke lever op til formålet i Elforsyningslovens § 27a, da metodens definition af, hvornår der er konkurrence, direkte modvirker, at det nødvendige prissignal sendes til markedet. Efter aktørernes opfattelse bør reguleret pris finde anvendelse i de situationer, hvor der ikke er tilstrækkeligt med udbud til, at alle udbydere isoleret set kan undværes, idet der ikke kan tales om konkurrence, hvis Energinet er afhængig af en eller flere budgivere.

Energinet's svar:

Anvendelsesområdet for reguleret pris fremkommer entydigt af bekendtgørelsen, der angiver, at metoden skal anvendes, når der kun er én byder. Det vil sige, at der underforstået er konkurrence, når der er mere end én byder. Da anvendelsesområdet dikteres eksplicit i Systemansvarsbekendtgørelsens § 22, vurderes det ikke muligt at anvende alternative definitioner heraf.

Endvidere fremgår det også af metodebeskrivelsen, at "Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig og rationel". Hvis dette betyder, at Energinet påtænker at indlede forhandlinger med udvalgte udbydere efter, at udbuddet er afsluttet, og af den vej reelt ændre udbudsbetingelserne, er dette efter Ørsteds opfattelse yderst problematisk, idet det bryder med principperne om ligebehandling og gennemsigtighed. Efter Ørsteds opfattelse er Energinet forpligtet jf. SOGL og Elforsyningsloven til at markedsføre alle de produkter, som Energinet har behov for med henblik på at sikre elforsyningssikkerheden på en transparent og ikke-diskrimineret måde. Det er således Ørsteds opfattelse, at dette afsnit bør udgå eller udbygges med en detaljeret beskrivelse af, hvordan det finder anvendelse, herunder hvordan, at Energinet påtænker at sikre såvel ligebehandling af alle aktører som gennemsigtighed i markedet.

Energinet's svar:

For metoden "Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig og rationel". Dette betyder, at Energinet køber delmængden, hvis det kan lade sig gøre; underforstået, at det er muligt at opdele behovet, således, at det teknisk er muligt at købe en delmængde. Det betyder ikke, at Energinet går i forhandling med de markedsaktører, der allerede har budt på ydelsen. Dette ekspliciteres yderligere i vejledningen til metoden.

Energinet har jf. Systemansvarsbekendtgørelsens § 21, stk. 3 pligt til at vurdere, om definitionen af rammerne for anskaffelsen af ydelsen eller de fastsatte krav kan ændres, således, at flere markedsaktører kan tilbyde den efterspurgte ydelse.

Foreløbige historiske priser for 2020

Af vejledning til metoderne for cost plus og reguleret pris afsnit 3.1 fremgår det, at Energinet med henvisning til manglende datamateriale for produkterne FCR-D og FCR-N påtænker at anvende gennemsnitspriser. Anvendelsen af gennemsnitspriser vil naturligvis i praksis medføre en væsentlig lavere pris end anvendelse af den højeste pris i time, hvorved, at Energinets metodevalg ikke vil medføre det i Elforsyningslovens ønskede prissignal. Det forhold, at der ikke er offentlig tilgængelige data om det højeste bud, begrundes efter Ørsted opfattelsen ikke, at Energinet kan anvende et "best available-princip", når det åbenlyst vil føre til lavere priser, hvorved formålet med den nye regulering undergraves.

Energinets svar:

Metoden for reguleret pris tager udgangspunkt i en historisk pris, hvis der eksisterer en sådan. Den historiske pris skal være baseret på data, der er offentligt tilgængeligt, da Energinet ikke har ret til at offentliggøre andet data.

For FCR-D og FCR-N er der tale om fælles markeder og indkøb med Svenska kräftnet. Det betyder, at metoden for reguleret pris for systemydelse ikke finder anvendelse her, da den kun gælder nationalt.

Konklusion

Samlet set er det Ørsteds vurdering, at det foreliggende udkast til "metode for reguleret pris for systemydelse" ikke lever op til Elforsyningslovens formål, samt, at der er væsentlige uklarheder og mangler. Ørsted anerkender i den forbindelse, at udarbejdelse af metode for reguleret pris er en usædvanlig kompleks opgave, hvorfor Energinet med fordel kunne overveje at anvende eksterne rådgivere, således, at en mere teoretisk korrekt model kan udvikles og implementeres. Ørsted vil naturligvis været indstillet på at bidrage til en sådan proces, hvis Energinet måtte ønske dette.

Høringsvar fra Dansk Fjernvarme

Kommentarer til høring af "Metoder for reguleret pris for systemydelser"

Afsnit 3.3:

"Den historiske pris fastsættes pr. ydelse, og der differentieres ikke i mellem DK1 og DK2, hvis produktbeskrivelsen er identisk."

Markedspriserne i DK1 og DK2 er generelt forskellige. Hvorfor skal priserne for systemydelserne så ikke også være det?

Hvordan tænkes dette at blive brugt i praksis? Er det når der er konkurrence i f.eks. DK1 men ikke DK2, så bruges DK1 prisen i DK2? Eller regnes en DK pris som et gennemsnit af priserne i hele DK (uanfægtet om f.eks. én pris er fra DK1 og to er fra DK2)?

Energinets svar:

Der fastsættes en historisk pris gældende på produktniveau. Det vil sige, at der fastsættes en fælles DK-pris uanfægtet af, i hvilket prisområde prisen er opstået. Der skelnes således ikke imellem, hvor produktet er indkøbt, så længe det er den samme ydelse, der efterspørges. Ved at fokusere på produkter fås et større datagrundlag og Energinet vurderer, at man ved at skabe en pris pr. produktniveau skaber det bedste incitament for at byde ind i markedet, fordi markedspriser i et område kan være med til at øge incitamentet til at byde ind i markedet i et andet område, hvis dette område eksempelvis er mere umodent.

Energinet ønsker ligeledes at reducere kompleksitet og administration mest mulig. Det er Energinets vurdering, at en historisk pris pr. produkt fremfor en pris pr. budområde medvirker hertil.

Hørings svar fra Aalborg Forsyning

Aalborg Forsyning har følgende kommentarer til definition af konkurrence

Aalborg Forsyning finder at Energinets tolkning af elforsyningslovens bestemmelser om konkurrence er for vidtgående. I Elforsyningsloven og seneste bekendtgørelse vedr. systemansvarlig virksomhed, fremgår følgende, som Energinet lægger til grund:

§ 27 a. Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.
 Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.

Figur 1: Uddrag af Bekendtgørelse af lov om elforsyning. Energi-, Forsynings- og Klimamin., Energistyrelsen, j.nr. 2018-1481

Reguleret pris ved manglende konkurrence

§ 22. Når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser, jf. § 27 a. stk. 2. 2. pkt., i lov om elforsyning.

Figur 2: Uddrag af Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af elforsyningsnettet m.v., Energi-, Forsynings- og Klimamin., Energistyrelsen, j.nr. 2018-2460

Intentionen i elforsyningslovens er at sikre at energinet anvender reguleret pris i tilfælde med manglende konkurrence. Energinet lægger op til at tolke formuleringen således at en virksomhed tilbyder en ydelse til

opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, også selv virksomheden kun tilbyder en delmængde af hvad der kræves til opretholdelse af niveau for elforsyningssikkerhed. Denne vidtgående fortolkning medfører at Energinet tvinges til at forsøge at gennemføre markedsbaserede indkøb, i situationer hvor der ikke er konkurrence.

Eksempel på problemstilling

Energinet har et behov for en ydelse, f.eks. aFRR, af en størrelse på 90 MW. Der er tre virksomheder, som hver især byder 30MW. Ingen af de tre virksomheder tilbyder ydelser som alene opfylder kravet om opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Derfor er det ikke tale om tre virksomheder der hver især opfylder kriteriet som medfører opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Det følger også logisk at de tre bydere hver især er eneste bydere på en delmængde af ydelsen til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Dermed har hver af de tre virksomheder *de facto* monopol på levering af ydelsen, og der er således ikke tale om et konkurrenceudsat marked.

Af Elforsyningslovens paragraf 27a stk 2 fremgår det at

"Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder."

Aalborg Forsyning mener ikke at et indkøb af ydelser ved tilbudsgivning i en monopolsituation falder under definitionen markedsbaseret metode.

Aalborg Forsyning opfordrer Energinet til at ændre tolkningen af elforsyningslovens beskrivelse af manglende konkurrence, således at den er i overensstemmelse med elforsyningsloven, men også intentionerne i elforsyningsloven og almindelig konkurrenceretlig praksis.

Aalborg Forsyning har tidligere støttet forslag om definition af **konkurrencesituation**:

"Der er konkurrence på et marked, når alle tilbudsgivere (Virksomheder) isoleret set kan undværes."

Definitionen af **manglende konkurrence** bør være i overensstemmelse med ovenstående og som følger:

"Hvis en tilbudsgiver ikke kan undværes i forhold til opfyldelse af hele udbudsmængden for en del eller hele tilbudsgiverens tilbudte ydelse, så er der manglende konkurrence på henholdsvis en del eller hele tilbudsgiverens tilbudte ydelse".

Aalborg Forsyning mener at denne definition opfylder kriterierne i elforsyningslovens *paragraf 27a stk. 1-2*.

En fastholdelse af den nuværende definition af konkurrence vil tillige medføre at tilbudsgivere kan risikere at afgive tilbud med forventning om en konkurrencesituation, mens der reelt er tale om et *de facto* monopol. Risikoen for at ende i en monopolsituation vil stille store krav til tilbudsgivernes beregning og dokumentation af prissætning.

Energinets svar:

Definitionen af hvornår der er konkurrence fremkommer entydigt af bekendtgørelsen. Det er derfor ikke muligt at anvende alternative definitioner herpå.

Aalborg Forsyning har følgende kommentarer til "METODE FOR REGULERET PRIS FOR SYSTEMYDELSER"**Pkt. 3.3 Historisk pris**

Energinet anfører:

" 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode."

Aalborg Forsyning mener ikke at prisen kan være sammenlignelig i samme tidsperiode, da der ikke er konkurrence i situationen. Det er per definition ikke muligt at finde en situation af sammenlignelig karakter, idet behovet for at anvende en reguleret pris, skyldes at der ikke er en reel konkurrencesituation.

Aalborg Forsyning forslår at højeste markedspris opnået i de seneste 5 år, i en enkelt tidsenhed for markedet, anvendes til prissætning.

Energinets svar:

Den i høringsvaret angivne tekst vedr. historisk pris er et direkte citat fra Systemansvarbekendtgørelsens § 22. Der kan således ikke stilles spørgsmål ved den formulering.

Energinet anvender gennemsnittet af de højeste priser over en treårig periode. Gennemsnittet anvendes for at korrigere for ekstremer.

Høringssvar fra Dansk Energi

Den regulerede pris skal skabe et prissignal, der skaber incitament for eksisterende og nye aktører til at byde ind på markederne, og afspejler den pris, der ville være opstået ved konkurrence. Hvis den regulerede pris undertrykker dette signal, eksempelvis ved ikke til fulde at afspejle knaphedssituationen i markedet, understøtter den ikke i tilstrækkelig grad investeringer i de ydelser Energinet efterspørger. En forkert fastsat reguleret pris vil således undergrave Energinets muligheder for at fremskaffe de ydelser, der er nødvendige for at opretholde en sikker drift af elsystemet.

Den foreslåede metode til fastsættelse af reguleret pris sikrer desværre ikke et stærkt prissignal.

Energinet har følgende konkrete kommentarer:

Punkt 3.1 Gyldighedsområde for reguleret pris

Dansk Energi finder metodeforslagets definition af konkurrence for løs. Metoden bør sikre, at reguleret pris anvendes i situationer uden konkurrence. Der har i vores løbende dialog med Energinet været bred enighed om at anvende en mere detaljeret definition af konkurrence end bekendtgørelsens formulering om, at et udbud kan gennemføres, når der er mere end én byder, da to bydere i sig selv ikke er tilstrækkeligt til at sikre konkurrence. Eksempelvis vil der med den foreslåede definition være tilstrækkelig konkurrence i indkøb af 100MW aFRR med følgende bud:

1. Aktør A: 50MW; Aktør B 50MW
2. Aktør A: 100MW; Aktør B 10MW
3. Aktør A: 30MW; Aktør B 30MW

I alle ovenstående situationer har mindst en aktør en dominerende position og der kan sås tvivl om, hvorvidt der er tilstrækkelig konkurrence.

Dansk Energi finder det derfor hensigtsmæssigt at anvende det tidligere definerede princip om, at alle bydere individuelt og isoleret set skal kunne undværes i opfyldelsen af Energinets behov. På den vis sikres reel konkurrence og der kan ikke sås tvivl om, hvorvidt enkelte aktører har en dominerende position i markedet.

Energinets svar:

Definitionen af hvornår der er konkurrence fremkommer entydigt af bekendtgørelsen. Det er derfor ikke muligt at anvende alternative definitioner herpå.

Dansk Energi finder den følgende formulering uklar: "Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig og rationel. I denne situation vil der fortsat være konkurrence i udbuddet, hvis der er mere end én byder." Det bør ikke være muligt at omgå markedet ved, at Energinet undlader at indkøbe de fulde tilbudte mængder i et udbud, der ikke opfylder Energinets samlede behov, og i stedet beordrer et andet anlæg. Hvis dette er hensigten med formuleringen, bør den naturligvis udgå.

Energinets svar:

For metoden "Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig og rationel". Dette betyder, at Energinet køber delmængden, hvis det kan lade sig gøre; underforstået, at det er muligt at opdele behovet, således, at det teknisk er muligt at købe en delmængde. Det betyder ikke, at Energinet går i forhandling med de markedsaktører, der allerede har budt på ydelsen. Dette ekspliciteres yderligere i vejledningen til metoden.

Energinet har jf. Systemansvarsbekendtgørelsens § 21, stk. 3 pligt til at vurdere, om definitionen af rammerne for anskaffelsen af ydelsen eller de fastsatte krav kan ændres, således, at flere markedsaktører kan tilbyde den efterspurgte ydelse.

Punkt 3.3 Historisk pris

Dansk Energi mener ikke, at den historiske pris bør fastsættes som en gennemsnitspris. Ifølge bekendtgørelsen skal en historisk pris gælde en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode. Den skal altså være fremkommet i en situation, der så vidt muligt er identisk med situationen, hvor reguleret pris vil blive anvendt. Det kendetegnende ved situationen er, at der mangler udbud - altså der er knaphed - og derfor skal en historisk pris også tage udgangspunkt i en sådan situation. Et helt logisk valg er derfor at tage udgangspunkt i den absolutte prisspids over den treårige periode - også hvis denne er en reguleret pris dannet med reference til en pris dannet i et konkurrenceudsat marked. Denne pris er et udtryk for værdien af den pågældende ydelse i en sammenlignelig situation, altså en situation med knaphed.

Energinets svar:

I den endelige metode holder Energinet fast i at anvende gennemsnittet af de højeste priser over en treårig periode for at sikre, at der korrigeres for ekstremer.

Den foreslåede metode anvendes der ikke regulerede priser (dannet med baggrund i en tidligere markedspris) i fastsættelse af gennemsnittet. Dette har den konsekvens, at prisfastsættelsen over tid vil være systematisk faldende i takt med, at antallet af udbydere reduceres og markedsdannede prisspidser erstattes med regulerede. Vi henviser til Ørstedes høringssvar for en detaljeret skematisk gennemgang af prisdannelsen og støtter ønsket om en redegørelse af konsekvenserne fra Energinet.

Energinets svar:

Den historiske pris tager korrekt udgangspunkt i markedspriser, der er opstået under konkurrence. Af Systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 gives det, at prisen, så vidt muligt, skal afspejle den pris, der ville være opstået under konkurrence. Det er Energinets tolkning, at dette udelukker, at perioder, hvor der kun har været én byder, kan medtages.

Energinet anerkender, at den historiske pris kan være faldende over tid. Ved at prisspidserne skal findes over et helt år, vurderer Energinet, at dette minimerer den skitse-rede problemstilling, og at udviklingen i den historiske pris i et så specielt scenarie som i bilag 1 vil være langsom.

Energinet har indarbejdet et kort afsnit i Vejledning til metoden for reguleret pris for systemydelse, der beskriver, i hvilket omfang det forventes, at metoden anvendes. Disse forventninger er dog forbundet med stor usikkerhed, da Energinet ikke kan forudsige markedets sammensætning af aktører og herunder i, hvor stort omfang den regulerede pris vil blive anvendt.

Høringsvar fra HOFOR (ved præhøring)

Kommentarer til metode for reguleret pris for systemydelse

2.5 Konkurrencesituationer

Energinet betragter, at der er konkurrence på et marked, når alle tilbudsgivere (virksomheder) isoleret set kan undværes. I et optimeret marked, vil der sjældent være aktører med uudnyttet kapacitet – uden kapacitetsbetaling eller indirekte finansiering som via varmekunder – som kan undværes. Det skaber en stor risiko for at anvendelse af reguleret priser bliver hovedreglen i stedet for undtagelsen.

En alternative tilgang vil være at anvende Herfindahl indekset (herefter HI) for at bedømme den markedsandel, som er konkurrence udsat [...].

Energinets svar:

Definitionen af hvornår der er konkurrence fremkommer entydigt af bekendtgørelsen. Det er derfor ikke muligt at anvende alternative definitioner herpå.

2,5 Metoden for reguleret pris

HOFOR tilslutter sig helt Dansk Energis kommentarer på dette punkt. At anvende gennemsnitspriser afspejler ikke situationer, hvor der mangler konkurrence. Energinet vælger at udjævne pristopper ved at anvende gennemsnitspriser i metoderne 3.1.1, 3.1.2, og 3.1.3. Derudover dækker 3.1.4 kun de sidste 4 uger, hvilket er en alt for kort periode.

Energinets svar:

Ved workshoppen efter præhøringen blev de foreslåede metoder for fastsættelsen af historisk pris diskuteret. Forskellen på de i præhøringen foreslåede metoder og den endelige metode er, at Energinet i fastsættelsen af den historiske pris anvender de specifikke prisspidser og ikke gennemsnittet over døgnet hvor prisspidserne optræder. I den endelige metode holder Energinet fast i at anvende gennemsnittet af de højeste priser over en treårig periode for at sikre, at der korrigeres for ekstreme.

Desuden, så er det problematisk, at den regulerede pris tager udgangspunkt i cost plus, i det tilfælde, at der ikke findes historiske priser. Hensigten i lovgivningen må fortolkes sådan, at der skal skabes mulighed for sammenligning af mindst 2 priser, hvor den ene er cost plus. Best New Entrant kunne skabe et yderligere punkt at sammenligne cost plus med.

Det er også vigtigt, at fleksible forbrug, som f.eks. elkedler og varmepumper samt Value of Lost Load (VOLL), inddrages i denne sammenhæng. Eftersom det er elforbrugere, som betaler omkostningerne, så er det vigtigt at give dem mulighed og incitament for at give et prissignal, enten for et enkelt produkt, eller for en række produkter samlet.

Energinets svar:

Energinet vurderer, at der er en betydelig risiko for, at indkøb af systemydelse kan tilregnes den danske stat. Der vil derfor med stor sandsynlighed være tale om statsstøtte, når Energinet indkøber systemydelse.

Uanset hvad nationale eller europæiske myndigheder måtte mene om problemstillingerne, så har Energinet eneansvaret for at sikre lovligheden af de indkøb som foretages.

For at sikre korrekt og lovlig adfærd ved indkøb af systemydelse er det derfor Energinets vurdering, at indkøbene skal foretages i overensstemmelse med de statsstøtteretlige principper for at undgå, at der ydes ulovlig statsstøtte.

Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og, at Energinet derved samtidig agerer i overensstemmelse med retsgrundsætningen om at udvise økonomisk ansvarlighed.

Energinet må således ikke over-kompensere, når der anskaffes ydelse på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Principielt kan vi heller ikke være sikre på, at den historiske pris ikke er ulovlig statsstøtte, men referencen til fungerende markeder forventes at være en rimelig forsikring imod det. Forskellen mellem historisk pris og BNE findes i, at den historiske pris er fremkommet på konkurrenceudsatte markeder, og derfor kan betragtes som indikation for, hvad prisen ville have været, hvis der havde været konkurrence i markedet.

Energinets vurdering af statsstøtte er beskrevet i Vejledning til metode for reguleret pris for systemydelse.

Forsyningstilsynet
sendes pr. e-mail til post@forsyningstilsynet cc.
att. Henrik Gommesen - hgo@forsyningstilsynet dk

Hørings svar fra Ørsted - Energinets anmeldelse af metode for reguleret pris

28. august 2020

Ørsted takker for muligheden for at afgive høringssvar til Forsyningstilsynet vedrørende Energinets anmeldelse af metode for reguleret pris jf. Systembekendtgørelsens § 22 stk. 3.

Jeres ref. Høring
Vores ref. Høring Forsyningstilsynet -
reguleret pris 28. august 2020
Sagsnr. 20-6674

Ørsted har gennemgået det høringmateriale, som er fremlagt i form af:

- Metode vedr. reguleret pris ved indkøb af systemydelser af 16. juni 2020
- Baggrundsnotat og vejledning vedr. reguleret pris af 16. juni 2002 samt Høringsnotat af 16. juni 2020 og slides fra Energistyrelsen af 8. marts 2019

På baggrund af høringmateriale og i forlængelse af høringdialog med Energinet skal Ørsted meddele, at Ørsted ikke mener, at den foreslåede metode lever op til kravene i Systembekendtgørelsen § 22 stk. 1 og 2 og Elforsyningslovens § 27 a med tilhørende lovbemærkninger, hvorfor metoden ikke bør godkendes i den foreliggende form.

Det er således Ørsteds vurdering, at metoden på følgende punkter ikke er i overensstemmelse med reguleringen:

1. Metodens anvendelsesområde er fejlbehæftet og mangelfuld.
2. Metoden medfører manglende anvendelse af reguleret pris.
3. Metodens anvendelse af historisk gennemsnitspris, opfylder ikke Elforsyningslovens § 27 a formål.
4. Metoden er mangelfuld i forhold til beskrivelse af hvordan situationer med vedblivende anvendelse af reguleret pris skal håndteres.

Endvidere bemærkes det, at Energinets metode for "Reguleret pris ved indkøb af systemydelser" jf. baggrundsnotatet afsnit 7, synes baseret på en forståelse af statsstøtte-reglerne, som Ørsted ikke mener er korrekt. I den forbindelse skal det i øvrigt bemærkes, at Energinet, uden begrundelse, har afvist, at fremlægge baggrundsmateriale for den juriske konklusion, som fremgår af baggrundsnotatet, samt at Energinets konklusion ikke er støttet af Energistyrelsen jf. deres oplæg på Workshop 1 den 4. marts 2019. Kopi af referat er vedlagt dette høringssvar.

Ovenstående vil blive uddybet nærmere nedenfor.

Ad 1) Metodens anvendelsesområde er fejlbehæftet og mangelfuld

Ørsted vurderer, at metoden mangler at blive præciseret på følgende områder:

- a) Definition af "når der kun er én virksomhed, der tilbyder det udbudte produkt til opretholdelsen af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed"
- b) Processen for afvikling af udbud i forhold til Energinets indkøb af systemydelse
- c) Afgrænsning til national indkøb

Ad a - Definition af "når der kun er én virksomhed, der tilbyder det udbudte produkt til opretholdelsen af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed"

Ørsted ønsker med sit høringssvar at sikre, at den metode, som godkendes, også har det korrekte anvendelsesområde og dermed opfylder det formål, som er tilsigtet i Elforsyningslovens § 27 a samt systemansvarsbekendtgørelsens § 22, stk. 1.

Ørsted finder, at den fremsendte metode ikke med den fornødne klarhed fastslår, hvordan man fra Energinets side vil afdække og dermed fastslå, hvornår der er tale om én byder og dermed, hvornår der ikke er tilstrækkelig konkurrence på markedet, og dermed hvornår der skal anvendes reguleret pris.

I den anmeldte metode afsnit 2.1. er det anført, at "metoden finder anvendelse, når der ved et udbud kun er én virksomhed, der tilbyder det udbudte produkt til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed...samt "at er der mere end én byder afregnes der til markedspris" og endelig, at "Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelse".

Endvidere anfører Energinet, "at udbud kan gennemføres, når der er mere end én byder, der tilbyder den udbudte ydelse. Er der mere end én byder, afregnes der til markedspris. Afgiver én virksomhed mere end ét bud, vil man stadig kun blive anset som én byder. Er der derimod kun én byder, vil der i stedet blive afregnet til reguleret pris.

Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis det er teknisk muligt at opdele det samlede behov. I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder."

I vejledningens afsnit 4.1 anføres: "... at hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig. Det betyder, at hvis Energinet laver et udbud, som kun delvist kan dækkes af de bud, der er kommet ind, kan Energinet være nødsaget til at aflyse hele udbuddet, hvis det af tekniske årsager ikke kan lade sig gøre at indkøbe en delmængde af det samlede behov. Dette vil kun sjældent ske, idet Energinet i sit udbud kan specificere minimumsbudsstørrelser og tillige i udbuddet gøre opmærksom på, at systemet har

behov for en bestemt kritisk mængde, og at eventuelle delmængder af det samlede udbud kan indkøbes.”

Vores ref. Høring Forsyningstilsynet -
reguleret pris 28. august 2020

Ørsted er enig i, at reguleret pris, som det frem går af elforsyningsloven, skal anvendes i de situationer, hvor der kun er én virksomhed, som tilbyder det af Energinet efterspurgte produkt.

Ørsted er dog ikke enig i, at Energinet i situationer, hvor Energinet ikke kan få dækket hele sit behov, skal anvende en markedspris, blot fordi der er mere end en byder, idet disse situationer pr. definition er karakteriseret ved at være knaphedssituationer, hvor der er behov for at sikre et prissignal via en reguleret pris, jf. elforsyningsloven forarbejder.

Ørsted mener således, at metodebeskrivelsen ikke er tilstrækkeligt nuanceret til at kunne rumme alle de mange forskellige markedsdesign, som Energinet i dag har udviklet og i fremtiden formentlig vil udvikle for at dække sit behov for indkøb af systemydelse. Med andre ord, mener Ørsted, at der vil være en betydelig risiko for, at Energinet med den anmeldte metode ikke altid får tilsikret og afdækket den reelle konkurrencesituation, hvilket kan føre til, at der ikke sker en anvendelse af reguleret pris på markeder, hvor dette burde ske i henhold til intentionerne bag lovgivningen.

Efter Ørsteds opfattelse bør metoden for reguleret pris som minimum forholde sig detaljeret til 2 grundlæggende scenarier for markedsdesign:

- A) Et marked hvor størrelsen på den udbudte mængde svarer til hele Energinets behov, som f.eks. dødstart reserve
- B) Et marked hvor udbuddet opdeles i mindre dele, som tilsammen dækker Energinet behov, som f.eks. et dagligt kapacitets marked.

I situation A), er beskrivelsen i metodenotatet dækkende for lovens intentioner, idet der kun skal to bud til at vise, at der er konkurrence på hele den efterspurgte mængde.

I situation B), er beskrivelsen i metodenotatet mangelfuld. Dette skyldes, at betingelsen om, at der er to budgivende virksomheder ikke længere er tilstrækkeligt til at måle, om der er tilstrækkeligt med konkurrence på det respektive marked.

Problemstilling kan eksemplificeres ved at antage, at Energinet på et givent marked har et behov for at kunne købe 100 MW. Her er det Ørsteds vurdering, at Energinet skal foretage en markedsafdækning af, hvorvidt der er tilstrækkelig konkurrence til at gennemføre et udbud, hvor alle byder ind på 100 MW, altså hvorvidt der er konkurrence i markedet for indkøb af alle 100 MW og ikke blot en andel af de 100 MW.

Er der ikke tilstrækkelig konkurrence til et så stort indkøb, må et udbud enten gå om, og der må afholdes et nyt udbud, hvor Energinet opdeler sit indkøb i flere delydelser, således at der forhåbentligt er flere tilbudsgivere, som dermed har mulighed for at byde ind med mindre delmængder eks. 10 MW, og således at Energinet i alt råder over 100 MW, som ønsket.

Her kunne metoden lægge op til, at en virksomhed byder 10 MW på et udbud, mens en anden virksomhed byder 90 MW, og er der ikke andre aktører, så vil den nuværende definition af anvendelsesområdet føre til, at Energinet ikke skal anvende reguleret pris, hvilket åbenlyst er i modstrid med Elforsyningslovens intentioner om, at der via en reguleret pris skal sendes et prissignal til markedet i situationer med knaphed, således at der sikres tilstrækkelig med kapacitet til at skabe et langsigtet sundt marked til gavn for både Energinet og el forbrugerne.

I sådanne situationer, hvor ydelsen reelt er den samme, men udbydes i mindre dele, som ikke har en naturlig selvstændig afgrænsning, vil den anmeldte metode, hvis den ikke præciseres, medføre, at man ikke får afdækket, at der reelt ikke er konkurrence.

Her må Energinet skulle sikre helt i overensstemmelse med almindelige udbudsprincipper, at der er tale om selvstændige delindkøb og dermed delmarkeder. Det er derfor afgørende, at Energinet her ikke kan træffe en beslutning om, at fordi der er konkurrence på nogle af delindkøbene, så er der konkurrence på hele behovet som Energinet har, men derimod at der må anvendes en reguleret pris, for de delydelser, hvor der fortsat kun er én byder. Når der derimod er tale om indkøb op til et fuldt behov, så er det dog svært at se, hvordan man skal vælge, hvor der mangler konkurrence, men det er afgørende, at man ikke kan træffe en beslutning om, at fordi der er konkurrence på delmarkeder, så er der konkurrence på hele indkøbet.

Energinet anfører, at man kan tilsikre anvendelse af minimums budstørrelser for at få flere tilbudsgivere, og samtidig anføre i et udbud, at der er behov for indkøb af en bestemt mængde. Her det helt centralt, at der sker en reel afdækning af, om konkurrencen reelt er for det fulde behov, hvis der er en række opdelinger af behovet og der ikke er udbydere til alle delelementer.

Det fremgår ikke klart, hvordan Energinet her vil sikre sig, at der sker en reel afdækning af konkurrencen, og med denne udbudsmetode kan man frygte, at der opstår situationer, hvor der vurderes at være konkurrence, selvom dette reelt ikke er tilfældet.

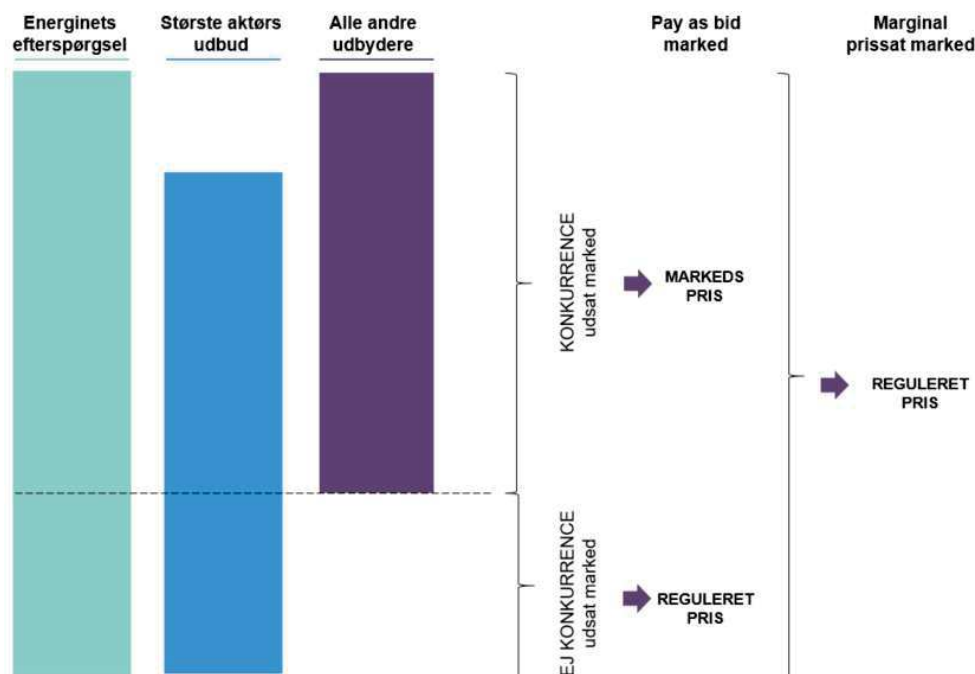
Det er derfor Ørsteds opfattelse, at metoden bør præciseres, således at det tydeligt fremgår, at såfremt der ikke er konkurrence på hele den af Energinet efterspurgte mængde - selvom indkøbet opdeles i bud af mindre mængder - så skal den del af den efterspurgte mængde, hvor der ikke er konkurrence afregnes til reguleret pris, hvorved det ønskede prissignal sikres.

Hele formålet med § 27 a er, jf. kommentarerne til Elforsyningsloven og forarbejderne til bestemmelsen, at der skal sikres, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved indkøb, og at der skal anvendes reguleret pris, hvis der via udbud ikke kan skabes konkurrence, som medfører, at der gives retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, der synliggør behovet og værdien af de nødvendige egenskaber til at sikre elforsyningssikkerheden.

For at sikre ovenstående, bør metoden indeholde en simpel test af, hvorvidt der er tilstrækkeligt med indkomne udbud til, at Energinet kan få opfyldt deres behov, selvom der ses bort fra det største bud. Denne metode kan, i dette eksempel under antagelse

af efterspørgsel fra Energinet på 100 MW og et udbud fra en aktør på 80 MW og 3 aktører på helholdvis 10, 20 og 30 MW, illustreres således:

Vores ref. Høring Forsyningstilsynet - reguleret pris 28. august 2020

Som det fremgår af illustrationen, vil en sådan metode entydigt kunne definere både om reguleret pris skal finde anvendelse, og i hvilket omfang metoden skal anvendes.

Ørsted skal hertil bemærke, at metoden også bør præcisere, hvem af aktørerne som vil modtage en reguleret pris, og hvem som vil modtage markedsprisen. Efter Ørsteds opfattelse løses denne problemstilling let ved, i overensstemmelse med illustrationen, at konstatere, at den største aktør pr. definition har det bud, som ikke kan fravælges og dermed også det bud, som der reelt ikke er konkurrence om, hvorfor største byder tildeles reguleret pris for den del, som ikke kan dækkes af de øvrige udbydere tilsammen.

Som reguleringen er tiltænkt, skal reguleret pris netop anvendes i de situationer, hvor der ikke er konkurrence for derved på sigt at skabe et bedre konkurrencegrundlag for andre at byde ind på. Som følge heraf, må man i de situationer, hvor der via indkøbet konstateres en residual dominans hos en aktør sikre, at der her anvendes reguleret pris.

Afslutningsvist må det understreges, at anvendelse af reguleret pris i et marginalprissat marked aldrig bør kunne føre til lavere priser end den marginalpris som markedet fastsatte for produktet i den givne time. Dette skyldes dels, at selve formålet med reguleret pris jf. Elforsyningsloven forarbejder, er at hæve prisen, således at et prissignal etableres. Anvendelse af lavere priser vil således stride imod formålet med

indførelsen af reguleret pris. Det bemærkes endvidere, at cost plus stadig væk danner den absolutte bund for prissætning.

Vores ref. Høring Forsyningstilsynet -
reguleret pris 28. august 2020

Delkonklusion

Den anmeldte metode medfører, at Energinet kan foretage indkøb uden brug af prissignaler, hvor der ikke nødvendigvis sker en reel konkurrenceafdækning, men at man via udbudsafdækningen får gennemtvunget en kunstig konkurrencesituation, således at reguleret pris kan undgås. Dette kan være hæmmende for markedet og dermed den incitamentsstruktur, som er tiltænkt i tilfælde af, at der reelt ikke er konkurrence på et marked.

En løsning er at sikre, at metoden tager højde for alle markedssituationer, og at i de scenarier, hvor udbuddet kan indkøbes via mindre delydelser, så skal den største tilbudsgiver pr. definition tildeles reguleret pris, idet der her reelt ikke er et konkurrencedygtigt marked.

1b) Processen for afvikling af udbud

Ørsted skal endvidere bemærke, at metoden i øvrigt ikke beskæftiger sig nærmere med selve processen for afholdelse af udbud.

Som anført ovenfor, så er der en iboende risiko ved den anmeldte metode for, at selve tilrettelæggelsen af udbuddet ikke får afdækket den reelle konkurrencesituation

Hele intentionen med reguleringen er at sikre, at der sker en reel konkurrenceafdækning, og at Energinet indkøber på markedsmæssige vilkår. Midlet hertil er udbudslignende processer, idet Ørsted skal bemærke, at Energinets udbud skal tilrettelægges efter gældende EU-principper som også gælder for udbud, idet lovbemærkningerne henviser til SOGL art. 4, hvoraf følger, at Energinets betingelser og metoder skal anvende proportionalitetsprincippet, og princippet om ikke-diskrimination, sikre gennemsigtighed, anvende princippet om optimering mellem den højeste samlede effekt for de laveste omkostninger for alle parter, samt – og sikre videst mulig anvendelse af markedsbaserede mekanismer (som skal godkendes af Forsyningstilsynet).

Ørsted anser det derfor for afgørende for markedet, aktørerne og i sidste ende el forbrugerne, hvordan Energinet administrerer og sikrer sine indkøb, hvilket metoden ikke berører nærmere.

Ørsted skal således påpege, at det er afgørende, at der er et reelt tilsyn og kontrol med, at Energinets indkøb overholder gældende udbudsprincipper. Forsyningstilsynet bør således sikre, at ovenstående principper reelt følges i forbindelse med selve afholdelsen af udbuddet og dermed i forbindelse med konkurrenceafdækningen, således at anvendelsesområdet for reguleret pris også efterlever lovens intentioner.

Ørsted har endvidere også tidligere påpeget, at der i forbindelse med disse udbud ikke altid er klare retningslinjer for, hvordan man som tilbudsgiver skal forholde sig, hvis

man ikke mener, at udbudsprincipperne overholdes i praksis ved selve gennemførelse af udbuddet, idet der ikke er anført noget om klageadgang eller hvordan man reelt vil føre tilsyn eller efterprøve klager, hvor tilbudsgivere ikke føler, at man er blevet eksempelvis behandlet lige i den afholdte udbudsproces. Dette mener Ørsted er en reel svaghed i forhold til lovens intentioner.

Det er således afgørende, at der er sikret en effektiv kontrol med de indkøb, som gennemføres, og dermed at der sikres tilstrækkelig kontrol med, at markedet er ordentligt konkurrenceudsat på transparent vis, at almindelige principper for konkurrenceudsættelsesåledes også følges af Energinet, og at tilbudsgivere har en reel klageadgang og -rettigheder, hvis der uheldigvis skulle ske en overtrædelse af udbudsprincipperne.

Ad c) afgrænsning til national indkøb

I Energinets baggrundnotatet, afsnit 4.1, fremgår følgende: *"Metoden for reguleret pris gælder national indkøb. Det vil sige, at grænseoverskridende markeder og dermed grænseoverskridende prisdannelse ikke er dækket af metoden"*

Ørsted anerkender naturligvis, at den danske regulering om, at brugen af reguleret pris udelukkende gælder for indkøb i Danmark, men Ørsted skal med nærværende høringssvar blot påpege, at der i forhold til grænseoverskridende indkøb også kan være behov for at sikre konkurrence gennem prissignaler og dermed ved brug af reguleret pris.

Hvis den danske TSO, Energinet, har et behov for at gå sammen med eksempelvis den svenske TSO for at lave et fælles indkøb; hvad gælder i tilfælde af, at de to TSO'er modtager bud fra fx danske og svenske aktører, hvor det tydeligt kan ses, at der ikke er konkurrence på markedet, og hvor der derfor vil være et behov for at sende prissignaler for at sikre konkurrencen for sådanne behov fremadrettet.

Her skal Ørsted blot bemærke, at der tydeligvis er en udfordring som bør løses, og som ikke er rummet med de danske regler eller nærværende metode.

Endelig skal Ørsted påpege, at der bør være en kontrol med, hvornår man definerer at indkøbet er nationalt, eller hvornår det har et grænseoverskridende element, således at man ikke kommer en situation, hvor man i praksis kan omgå de danske regler om reguleret pris, fordi man designer indkøbet til at have et grænseoverskridende element.

Et eksempel er en situation hvor Energinet laver et udbud sammen med den svenske TSO, men hvor det ender med, at det alene er Energinet, der foretager indkøb til det danske marked med danske aktører, og der her viser sig udfordringer med konkurrenceknaphed.

Det er Ørsteds opfattelse, at metoden er upræcis og bør udbygges og indeholde en beskrivelse af rammer, som kan håndtere de forskelle markedsdesigns, som allerede eksisterer og som må kunne forventes at opstå i fremtiden. Det må i den forbindelse understreges, at selve tankegangen om, at Energinet ved at definere noget som

"grænseoverskridende markeder" de facto kan undtage sig selv fra Elforsyningslovens bestemmelser om anvendelse af reguleret pris', er særdeles problematisk. Ørsted mener, at Forsyningstilsynet her bør kunne foretage konkrete vurderinger af, hvornår metoden finder anvendelse i forhold til afgrænsning af nationale og grænseoverskridende indkøb, således at intentionerne i forsyningslovens i § 27 a ikke udvandes.

Ad 2) Metodens tilsidesættelse af reguleret pris til fordel for cost plus

I den anmeldte metode afsnit 2.2. er det anført, at

- *"For en ydelse, der ikke har været udbudt, og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk kostpris"*
- *"Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, vil den regulerede pris være lig Cost plus,..."*

Ørsted er uenig i, at Elforsyningsloven § 27 a stk. 2 kan tilsidesættes, såfremt der ikke forligger en historiske pris. I praksis vil dette f.eks. betyde, at knaphedssituationer på nye markeder/produkter, vil blive prissat til cost plus, hvilket efter Ørsted opfattelse i strid med intentionen i Elforsyningsloven § 27 a.

Af Systemansvarsbekendtgørelsen § 22 fremgår det eksplicit, at reguleret pris skal modsvare den betaling, som ville være opstået ved konkurrence, og at denne så vidt muligt skal tage udgangspunkt i historiske markedspris for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode. Det forhold, at det ikke er muligt at tage udgangspunkt i en historisk pris, kan dermed ikke i sig selv føre til en tilsidesættelse af kravet om, at metoden skal føre til den betaling, der ville være opstået ved konkurrence, men blot at udgangspunktet for beregningen skal være et andet end en historisk pris.

Det er på den baggrund Ørsteds opfattelse, at denne tilgang ikke lever op til lovens formål, og at metoden bør udbygges med en beskrivelse af, hvorledes reguleret pris skal fastsættes i de situationer, hvor der ikke kan tages udgangspunkt i historiske markedspriser.

Ad 3) Metodens anvendelse af historisk gennemsnitspris

I den anmeldte metode afsnit 2.3. er det anført, at *"Den historisk pris vil være gennemsnittet af alle accepterede bud i markedet for den gældende ydelse i den i marked gældende tidsopløsning i det forudgående år."*

Ørsted er uenig i, at historisk gennemsnitspris opfylder Systemansvarsbekendtgørelsen § 22, idet gennemsnitspris for det forudgående år pr. definition ikke modsvarer den betaling, der ville være opstået ved konkurrence i et marked med knaphed på udbudssiden. Metoden opfylder dermed ikke formålet med brugen af en reguleret pris som, jf. Elforsyningslovens forarbejder, er at sende et prissignal om knaphed på udbudssiden, således at nye aktører kan tiltrækkes, idet gennemsnitspris jf. almindelig økonomisk teori, jf. bilag 1 ikke vil føre til øget udbud.

I den forbindelse må det bemærkes, at Ørsted jf. bl.a. referatet fra første branche workshop om reguleret pris afholdt af Energinet den 4. marts 2019, ikke står alene i branchen med denne opfattelse. Endvidere bemærkes det, at Energinet efterfølgende medgav denne pointe og selv forslø, at historisk prisspidser skulle anvendes. Der lader hermed til at være konsensus mellem alle parter om, at en historisk gennemsnitlig pris ikke er det korrekte udgangspunkt til at opfylde Elforsyningslovens intentioner. Ørsted stiller sig derfor uforstående overfor, at historisk gennemsnitspris igen anvendes i metoden.

Ørsted har på den baggrund anmodet EA Energianalyse (EA), som i 2017, på anmodning fra Energistyrelsen, stod for udarbejdelse af det notat, som introducerede begrebet reguleret pris til afregning af systemydelser, om at fortage en uafhængig vurdering af, om den foreliggende metodeanmeldelse lever op til elforsyningsloven intentioner.

EA konkluderer jf. det vedlagte notat (bilag 1, side 3) at: "Metoden lever ikke op til det afgørende kriterium, at den skal sikre effektive markeder på den lange bane og kan forandre nye investeringer."

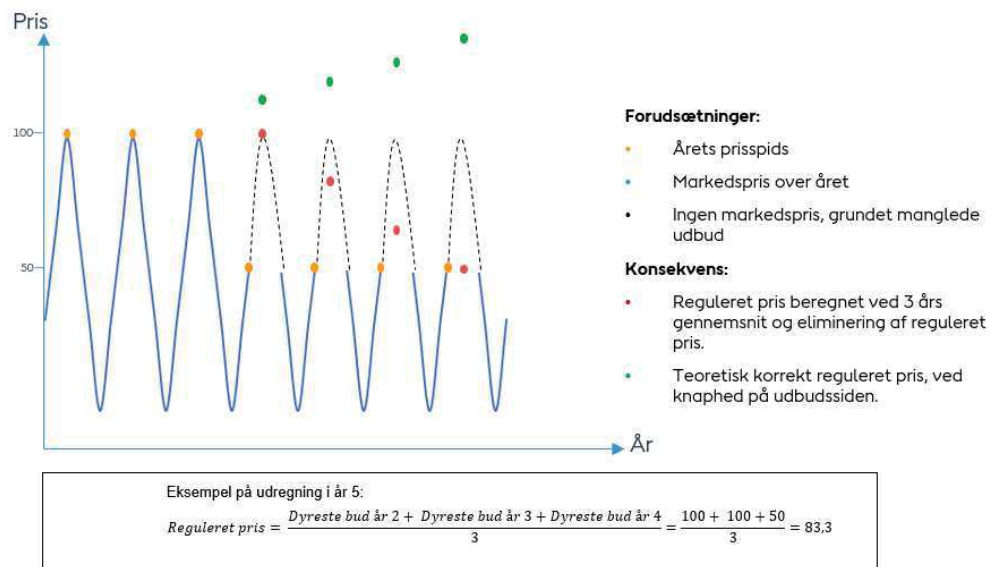
Det er på den baggrund Ørsteds opfattelse, at Forsyningstilsynet grundlæggende bør afvise den anmeldte metode til Energinet med henblik på en (omfattende) ændring i metodeanmeldelsen, herunder en begrundet stillingtagen til hvorledes "sammenlignelige ydelser og tidsperiode" skal defineres.

Ørsted vil den forbindelse gerne understrege, at Ørsted anerkender, at en unuanceret anvendelse af historiske prisspidser kan føre til overkompensation. Ørsted vil i den forbindelse gerne henlede opmærksomheden på EAs pointe omkring justering afhængig af anvendelsesomfanget ved fastsættelse af reguleret pris. Pointen er, at overkompensation ikke meningsfyldt kan måles på timebasis, men derimod skal måles på årsbasis. Dvs. at enkelte timer med meget høj pris ikke nødvendigvis er problematiske, hverken økonomisk eller statsstøtteretligt, men at problemet risikerer at opstå ved vedvarende anvendelse af meget høje priser. Metoden bør derfor indeholde en mekanisme, som justerer omfanget af reguleret pris, således at prisen starter som prisspidser for de første timer og efterfølgende falder til f.eks. en 70% fraktil ved kontinuerlig anvendelse af reguleret pris hele året. Derved kan overkompensation undgås, mens formålet med afgivelse af et prissignal stadig opnås.

I den anmeldte metode afsnit 2.3. er det anført, at "*Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelse af den historiske pris*"

Ørsted er uenig i denne betragtning, idet den beregning vil føre til faldende reguleret pris i de tilfælde, hvor reguleret pris i kortere periode erstatter de historiske prisspidser, hvilket strider imod intentionen med reguleret pris, som ville tilsige, at priserne burde være stigende. Problemstillingen kan illustreres således:

Konsekvensen ved eliminering af reguleret pris ved opgørelsen af historisk pris Reguleret pris – eksempel beregnet ved 3 års gennemsnit af prisspidser

Det må således være evident, at manglende indregning af markedspriser opgjort efter den regulerede prismetode er uhensigtsmæssig, hvorfor metoden bør ændres, således at der tages højde for denne problemstilling

Endvidere bør metoden efter Ørsteds opfattelse også udbygges med beskrivelse af, hvorledes gentagen anvendelse af reguleret pris i samme marked bør håndteres. Dvs. de situationer hvor betaling efter reguleret pris ikke har givet et tilstrækkeligt prissignal til at tiltrække nye aktører, bør prisen teoretisk set hæves yderligere. I den forbindelse må det understreges, at Energinet qua deres ansvar for markedsdesign og langsigtede behovsudmeldinger også har andre håndtag for at tiltrække yderligere aktører, således at ekstra prisstigninger bør være særdeles begrænsede.

Statsstøtte

I baggrundsnotatet, afsnit 7.2 om den juridiske vurdering af statsstøtte, gengives udvalgte dele af en ekstern juridisk vurdering af, om det regulatoriske grundlag af rammerne for indkøb af systemydelser vil indebære statsstøtteretlige udfordringer, jf. side 13:

"Konklusion

Der er efter vores vurdering en betydelig risiko for, at Energinets beslutninger om indkøbspriser for SBE vil blive anset for at kunne tilregnes staten og derfor vil kunne være omfattede af EU's statsstøtteregler i tilfælde af en klage eller en myndighedsundersøgelse. Dette skyldes navnlig reguleringen af disse indkøb, statens indflydelse og tilsynsbeføjelser i forhold til Energinet og indkøbenes almenyttige, ikke-kommercielle formål".

"Det vil ikke fjerne denne risiko, hvis Kommissionen og/eller Energistyrelsen måtte have vurderet, at sådanne beslutninger ikke kan tilregnes staten, og at EU's statsstøttere regler derfor ikke finder anvendelse. Hverken Kommissionen eller Energistyrelsen har kompetence til at fortolke EU's statsstøttere regler med bindende virkning for EU-Domstolen ("Domstolen"). En sådan vurdering vil derfor ikke kunne fritage Energinet for sit ansvar for at overholde disse regler, og Energinet vil stadig kunne blive dømt for at have overtrådt disse regler."

"Energinet vil ifølge sin økonomiske regulering være underlagt krav om omkostningseffektiv drift og vil antageligvis også være underlagt en almindelig retsgrundsætning om økonomisk forsvarlighed uafhængigt af den statsstøtteretlige vurdering." [Ørsteds fremhævninger]"

Herefter konkluderer Energinet, bl.a. (baggrundsnotatet, side 14):

" Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og ..."

Ørsted bemærker i den forbindelse, at det ikke fremgår af baggrundsnotatet, om den eksterne rådgiver har vurderet, at den anmeldte metode er i overensstemmelse med statsstøttere reglerne, herunder det forhold, at cost plus metoden alene er en "bund" for den pris, som leverandøren kan modtage, eller en "fall back", hvis der ikke kan etableres en historisk pris, jf. baggrundsnotatet side 7. Dermed kan den regulerede pris være højere end en pris baseret på cost plus, hvilket ikke er uforeneligt med, at den regulerede pris skal afspejle en markedspris og dermed være et prissignal.

Hvis notatet skal forstås således, at det er Energinets holdning, at cost plus metoden er den eneste metode, der sikrer, at Energinet ikke yder ulovlig statsstøtte, har markedet behov for at vide dette, for hvem vil så turde modtage en reguleret pris, hvis denne er højere end cost plus? Det er jo markedsaktørerne, der løber hele risikoen for, at den anmeldte metode er lovlig, da et eventuelt tilbagebetalingskrav vil være rettet mod leverandørerne og ikke mod Energinet.

Efter Ørsteds (og Energistyrelsens, jf. deres præsentation på workshop 1 som vedlagt) opfattelse, kan der stilles spørgsmålstejn ved, om Energinet i denne kontekst er underlagt EU' statsstøttere regler, særligt kriteriet om, at "støtten skal tilregnes staten", jf. kriterierne som gengivet i baggrundsnotatets pkt. 7.1

Hvad angår kriteriet om, hvorvidt støtte kan tilregnes staten, er det Ørsteds forståelse, at den eksterne juridiske vurdering ikke udelukker dette, men omvendt ikke fastslår, at det er tilfældet.

Selvom staten er i stand til at kontrollere en offentlig virksomhed (hér: Energinet) og udøve en dominerende indflydelse på dennes transaktioner, er der ikke uden videre en formodning for, at staten faktisk udøver denne kontrol i et konkret tilfælde. Det konkrete tilfælde, der her er genstand for vurderingen, er Energinets fastsættelse af metoden for

reguleret pris. Det må her undersøges, om de offentlige myndigheder kan anses for på den ene eller anden måde at have været involveret i vedtagelsen af metoden.

Vores ref. Høring Forsyningstilsynet -
reguleret pris 28. august 2020

Det er for Ørsted ikke muligt at vise, at Energinet har udarbejdet metoden efter anvisning fra myndighederne, og derfor har Ørsted i stedet valgt at fokusere på de indicier, der kan indgå i vurderingen af, om metoden kan tilregnes staten, jf. meddelelsen om statsstøttebegrebet ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN)), pkt. 43:

- a) *det forhold, at det pågældende organ ikke kunne træffe den anfægtede beslutning uden at tage hensyn til kravene fra de offentlige myndigheder*
- b) *forekomsten af faktorer, der knytter den offentlige virksomhed organisatorisk til staten*
- c) *det forhold, at den virksomhed, gennem hvilken støtten blev ydet, var forpligtet til at tage hensyn til direktiver fra staten (61)*
- d) *den offentlige virksomheds integration i den offentlige forvaltning*
- e) *hvilke aktiviteter (62) den offentlige virksomhed udøver, og om de udøves på markedet i normal konkurrence med private aktører*
- f) *virksomhedens retlige form (om den er underlagt offentlig ret eller almindelig selskabsret), omend den omstændighed, at en offentlig virksomhed er oprettet i form af et privatretligt kapital selskab, ikke i sig selv kan udelukke tilregnelser til staten (63), idet denne selskabsform giver den en vis selvstændighed*
- g) *omfanget af det tilsyn, de offentlige myndigheder fører med ledelsen af virksomheden*
- h) *andre omstændigheder, der viser, at de offentlige myndigheder har været involveret i vedtagelsen af den pågældende foranstaltning, eller at det er usandsynligt, at de ikke har været involveret deri, når der henses til foranstaltningens omfang eller indhold eller de vilkår, der er knyttet til den.”*

Ørsteds betragtninger nedenfor skal selvfølgelig ses i det lys, at Ørsted ikke har den fornødne indsigt til at identificere alle indicier, som indgår i analysen, men en række forhold understøtter efter Ørsteds vurdering ikke, at én eventuel støtte kan tilregnes staten:

Det er den danske stat, der har udarbejdet systemansvarsbekendtgørelsen, men Ørsted antager, at den danske stat ikke har været involveret i udformningen af metodebeskrivelsen, idet Systemansvarsbekendtgørelsen giver vide rammer til, at Energinet kan fastlægge en metode, der lever op til særligt §§ 22-24. Hertil kommer, at elforsyningslovens § 27 og § 27a, stk. 2, fastslår kompetencefordelingen mellem energi-, forsynings- og klimaministeren på den ene side, og Energinet på den anden

side. Udgangspunktet synes for den udenforstående at være, at staten ikke blander sig i Energinets kompetenceudøvelse. (litra a) og c) ovenfor)

Energinet er en selvstændig offentlig virksomhed, der ledes af en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen består af 11 medlemmer, hvor 8 er udpeget af klima-, energi- og forsyningsministeren og 3 er valgt af medarbejderne. Statens ret til at udpege bestyrelsesmedlemmer må anses for udtryk for dens ejer-interesser og ikke konkret involvering i metodefastsættelsen, jf. også Sag SA 32184, pkt. 51. Det er da også Ørsteds opfattelse (idet Energinet i baggrundsnotatet fremhæver, at de er eneansvarlig for at sikre, at metoden er lovlig), at metodegodkendelsen er godkendt af Energinets ledelse, og ikke af a) Energinets bestyrelse, eller b) Energistyrelsen henholdsvis energi-, forsynings- og klimaministeren. Det forhold, at energi-, forsynings- og klimaministeren generelt kan føre et vist tilsyn med Energinet indebærer næppe, at tilsynet er så detaljeret, at en metodegodkendelsen skal "forbi ministerens bord". Forsyningstilsynets rolle som den myndighed, der skal godkende den anmeldte metode kan næppe heller føre til andet resultat, idet Forsyningstilsynet varetager andre formål end statsstøttere reglerne. (litra d), f) og g) ovenfor)

Udover at elforsyningslovens § 27a, stk. 2, 1. pkt., jf. systembekendtgørelsens § 19, stk. 1, anviser, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder, indeholder lovgivningen ikke andre reguleringer af, hvordan Energinet konkret skal udmønte en markedsbaseret metode, henholdsvis fastsætte en reguleret pris, hvilket må tages som udtryk for, at lovgiver har villet, at Energinet skulle have et selvstændigt råderum ved fastsættelsen heraf. (litra e) ovenfor)

Endvidere må det bemærkes, at kriterium nr. 7, jf. baggrundnotat afsnit 7.1., for at der er tale om ulovlig statsstøtte er, at "støtten påvirker samhandlen på det indre marked".

Idet metoden jf. baggrundnotatet afsnit 4.1 fastslår, at metoden kun gælder for national indkøb: "*Det vil sige, at grænseoverskridende markeder og dermed grænseoverskridende prisdannelse ikke er dækket af metoden*", stiller Ørsted sig umiddelbart uforstående overfor, hvordan Energinets eksterne advokat er nået frem til, at dette kriterium ligeledes er opfyldt.

Ørsted opfordrer igen Energinet til at dele sin juridiske analyse, alternativt oplyse, om den eksterne rådgiver vurderer, at metoden er lovlig efter statsstøttere reglerne.

Samlet konklusion

På baggrund af ovenstående er det således Ørsteds vurdering, at den foreliggende metode for reguleret pris ikke bør godkendes, men at den bør justeres i henhold til de bemærkninger, som Ørsted fremfører.

Afsluttende bemærkninger

Ørsted skal afslutningsvis bemærke, at Ørsted selvfølgelig gerne stiller sig til rådighed for en uddybning af ovenstående høringssvar, såfremt der måtte være ønske herom.

Med venlig hilsen
Ørsted

Boje Henriksen
Senior Manager
Settlement and Analysis
Markets & Bioenergy

bojhe@orsted.dk
Tlf. 99 55 78 39

Vurdering af metode for reguleret pris for systemydelse

Indhold

Indledning	2
Konklusion.....	2
Baggrund	5
Beskrivelse af markedet for systemydelse	6
Principper for fastlæggelse af reguleret pris.....	7
Beskrivelse af den foreslåede metode	10
Analyse af udvalgte, eksisterende markeder for systemydelse	11
Vurdering af den foreliggende metode	15
Perspektivering: Volatilitet, knaphedpriser og anvendelse af reguleret pris i andre markeder	19
Vurdering af definitionen på en "virksomhed" i metoden	20
Bilag 1: Beskrivelse af scarcity pricing	22

Indledning

Elforsyningsloven og Systemansvarsbekendtgørelsen er gennem de seneste år blevet revideret, bl.a. pga. ny lovgivning fra EU. Det fremgår af den reviderede Elforsyningslov, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af systemydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. I de tilfælde, hvor der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling for ydelserne.

Energinet har i juni 2020 anmeldt metoden til godkendelse hos Forsyningstilsynet. Inden tilsynet træffer afgørelse om godkendelse af metoden har tilsynet sendt metoden i offentlig høring frem til den 28. august. Den forelagte metode lægger op til, at den regulerede pris beregnes som et gennemsnit af det seneste års markedspriser for den pågældende ydelse.

Ørsted har i slutningen af juni 2020 kontaktet Ea Energianalyse med henblik på at få udarbejdet en principiel analyse af fastlæggelsen af en reguleret pris for systemydelser. Ørsted ønsker et uafhængigt og objektivt, eksternt input til Forsyningstilsynets høring af metoden. Ørsted har bl.a. kontaktet Ea Energianalyse, fordi Ea tilbage i 2017 udarbejdede et notat for Energistyrelsen med anbefalinger til fastlæggelse af betaling ved tvangsbeordringer i elmarkedet, som efterfølgende er indgået i arbejdet med revidering af Elforsyningsloven og Systemansvarsbekendtgørelsen.

Konklusion

Ifølge Systemansvarsbekendtgørelsen skal en reguleret pris "så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence", og prisen skal "så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode". Med baggrund i den økonomiske teori kan der opstilles en række kriterier, som en reguleret pris bør opfylde:

- At sikre effektive markeder på kort sigt, med en optimal udnyttelse af eksisterende ressourcer til den lavest mulige pris for forbrugerne.
- At sikre effektive markeder på den lange bane, hvor priserne er høje nok til effektivt at fordre investeringer i nye ressourcer, i det omfang der er behov for dem.
- Gennemskuellighed: at prisdannelsesprocessen er klart beskrevet og kan kontrolleres med offentligt tilgængelig information.
- Simplicitet: at metoden til udregningen af den regulerede pris ikke er unødigt kompliceret.

- Konsistens: at den samme metode anvendes for sammenlignelige markeder.
- Rimelighed: at den regulerede pris giver en tilstrækkelig kompensation til producenterne, uden at de overkompenseres¹.
- Markedsdannelse: Reguleringen af markedet skal være rettet mod en markedsdannelse, hvor krav og regler er gennemskuelige, og der er plads til, at nye aktører kan byde ind.

Metoden lever op til flere kriterier – men har afgørende mangler

Det er vores vurdering, at den foreslåede metode lever op til de flere af disse kriterier, idet den er gennemskuelig, simpel og konsistent. Men metoden lever ikke op til det afgørende kriterium, at den skal sikre effektive markeder på den lange bane og kan fordre nye investeringer. Ifølge Systemansvarsbekendtgørelsen skal prisen som nævnt så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence. I et konkurrencebaseret marked vil prisen være høj i en knaphedssituation og dermed sende et signal til markedet om behov for nye investeringer. Et gennemsnit af historiske priser vurderes dermed ikke at være repræsentativt for en konkurrencesituation ved knaphed.

Årsager til, at der er for få bydere

Der kan overordnet set være to årsager til, at der er for få bydere til en given ydelse, og at der derfor må anvendes en reguleret pris. Den ene mulighed er, at der mangler kapacitet i markedet, og at der derfor skal tilskyndes til nye investeringer. Den anden mulighed er, at der er tilstrækkelig kapacitet i markedet, men at det er koncentreret på en enkelt virksomhed. I dette tilfælde vil der ikke være behov for at etablere et prissignal for nye investeringer. Den anmeldte metodes valg af en gennemsnitspris som den regulerede pris indikerer, at der ikke er bekymringer omkring manglende kapacitet i markedet, og at der dermed antages en monopollignende situation, når der kun er en byder.

Alternativer til den anmeldte metode

Den regulerede pris skal sende et signal til aktørerne ved behov om nye investeringer og skal derfor være tilstrækkeligt højt til at tiltrække nye bydere i markedet. På den anden side skal prisen ikke være så høj, at den giver en urimeligt høj forrentning. Den helt rigtige pris er vanskelig at fastlægge, men der er en række potentielle muligheder, og nogle er foreslået herunder. Der er her lagt til grund, at en metode med simpelt gennemsnit ikke vurderes at være repræsentativ for en knaphedssituation og dermed at være utilstrækkelig i

¹ Spørgsmålet om overkompensation til producenter afhænger også af, hvor mange timer, der betales en høj, reguleret pris, hvorfor vurdering af forrentningen af aktiver i forhold til overbetaling bør ansues over en længere tidsperiode.

forhold til at føre til nye investeringer. Dette tilsiger, at prisen skal ligge betydeligt over gennemsnitsprisen. Det er endvidere lagt til grund, at metoderne skal baseres på historiske priser, og at de historiske priser er baseret på relativt velfungerende markeder, hvor prisvariationer afspejler konkurrencesituationen i markedet.

Forslag til forskellige modeller kunne være:

- Sæsonvarierende pris eller månedspris (for at afspejle de varierende priser over året)
- Prisspidser eller gennemsnit af de højeste priser i markedet (fx de 3, 5 eller 10 højeste)
- Gennemsnitspris plus en given standardafvigelse.
- En fraktil af de historiske priser, fx 80% eller 90%-fraktilen
- Gennemsnittet af priser i timer med få bydere (lignende markedssituation)

Disse forslag, og evt. andre, kunne analyseres nærmere for at vurdere, hvordan de lever op til kriterierne. Yderligere kunne en mulighed for at modvirke risiko for overkompensation være at justere prisen efter hvor mange timer, den finder anvendelse. Et eksempel kunne være en reguleret pris, der starter ved prisspidseren og derefter gradvist falder for hver time, den anvendes. Formålet er at sende et stærkt prissignal ved mangelsituationer, uden at risikere meget store udgifter i mange timer om året.

Det vurderes også, at metoden med fordel kunne indeholde en fast, løbende evaluering af anvendelsen af den regulerede pris (hvor ofte anvendes den og i hvilke situationer) og en mulighed for at tilpasse den regulerede pris, såfremt den ikke lever op til formålet.

Baggrund

Det fremgår af Elforsyningslovens § 27 a. af stk. 1 og 2, at:

1. "Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.
2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser."

Dette er konkretiseret i Systemansvarsbekendtgørelsen, hvor det fremgår af § 19 stk. 1-3, at:

1. "Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvender Energinet så vidt muligt markedsbaserede metoder.
2. Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser skal svare til behovet angivet i en begrundet behovsvurdering.
3. Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser på lang sigt ved i videst mulig omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder."

Og videre af § 22 om fastlæggelse af en reguleret pris ved manglende konkurrence:

1. "Når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.
2. Energinet udarbejder en eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Udgangspunktet for metoden eller metoderne er følgende:
 - 1) Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.
 - 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
 - 3) Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden.
3. Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse."

Energinet har udarbejdet og sendt metoden i høring og har fået en række kommentarer fra aktørerne og har drøftet metoden med Forsyningstilsynet. Der har derudover også været gennemført en workshop med aktører i branchen, hvor forslag til metoden er blevet drøftet. Energinets første forslag til reguleringsprisen var at anvende historiske prisspidser, og denne metode blev anmeldt til Forsyningstilsynet i maj 2019. Forsyningstilsynet afviste dog denne metode, bl.a. på grund af bekymringer om en for høj forrentningsgrad for markedsaktørerne. På den baggrund sendte Energinet en revideret metode i høring hos markedsaktørerne i februar-april 2020, og efterfølgende har Energinet i juni 2020 anmeldt metoden til godkendelse hos Forsyningstilsynet. Inden tilsynet træffer afgørelse om godkendelse af metoden er den sendt i offentlig høring frem til den 28. august. Den reviderede metode lægger op til, at den regulerede pris beregnes som et gennemsnit af det seneste års markedspriser for den pågældende ydelse

Beskrivelse af markedet for systemydelse

Elmarkedernes særlige karakteristika

Systemydelsesmarkedet består af en række forskellige reserver og ydelser, der skal sikre en sikker og stabil forsyning i elmarkedet. Elmarkedet er på flere punkter grundlæggende anderledes fra mange andre markeder:

- Produktionen af elektricitet skal hele tiden svare til elforbruget for at undgå, at der sker for store frekvensudsving.
- Det er dyrt og forbundet med konverteringsstab at lagre elektricitet.
- Et forsyningssvigt kan hurtigt brede sig til store områder og medføre store tab.

Systembærende egen-skaber og reserver

Systemydelser hjælper til at opretholde en stabil elforsyning og at sikre balance mellem produktion og forbrug. De vigtigste systemydelser er:

- De primære reserver (FCR - Frequency Containment Reserves): De hurtigste reserver i systemet er de automatiske primære reserver FCR, som aktiveres på under 30 sekunder, og som har til formål at stoppe et frekvensfald ved et pludseligt og uventet udfald af fx transmissionslinjer eller et større kraftværk.
- De sekundære reserver (aFRR - Automatic Frequency Restoration Reserves): De sekundære reserver er ligeledes automatiske, men aktiveres langsommere og i det område, hvor fejlen er sket, i stedet for i hele det synkron område, som FCR gør.
- De manuelle reserver (mFRR - Manual Frequency Restoration Reserves): De manuelle reserver frigøres langsomt og til sidst, og bruges til at fritage de automatiske reserver, så de kan stå klar til andre udfald.

Energinet indkøber systemydelserne på særskilte markeder for DK1 og DK2, og de fleste ydelser er karakteriseret ved, at der dels er markeder for indkøb af den nødvendige kapacitet og for aktivering af de konkrete ydelser. Foruden ovenstående ydelser indkøber Energinet også dødstartsreserve og systembærende egenskaber. Energinet vurderer løbende, hvordan markederne kan udvikles, og vurderer også behovet for etablering af nye markeder for systemydelser, som endnu ikke er markedsgjort (fx lokal spændingsregulering). Energinet arbejder også sammen med de øvrige europæiske TSO'er mod, at markederne internationaliseres.

Langt størstedelen af tiden eksisterer der et marked med reel konkurrence mellem flere bydere for systemydelserne. Af og til kan der dog komme en situation, hvor en enkelt aktør kan siges at være uomgængelig, og der derfor ikke er reel konkurrence om prisdannelsen. I sådan en situation skal en reguleret pris tages i anvendelse.

Principper for fastlæggelse af reguleret pris

Den konkrete udformning af en reguleret pris kan gøres på mange forskellige måder og med forskellig vægtning af hensyn. I et review² af litteraturen omkring økonomisk regulering skriver den hollandske økonom Johan den Hertog, at man overordnet kan skelne mellem to forskellige former for økonomisk regulering: regulering i et marked, hvor der er tilstrækkeligt information og reguleringsmagt til at forfølge offentlighedens interesser – de såkaldte "public interest" teorier – og en situation, hvor der er utilstrækkelig viden om omkostninger, forbrug og andre relevante aspekter, og hvor regulator ikke har tilstrækkelig styrke til effektivt at regulere, som kaldes for "private interest" teorier.

Regulering i det danske elmarked foregår under fuldkommen eller nær fuldkommen systemisk viden og med en stærk regulator. Det teoretiske felt for denne regulering er derfor "public interest" økonomisk regulering. Sådan økonomisk regulering indenfor dette felt er som oftest anvendt inden for såkaldte naturlige monopoler og markedsstrukturer med begrænset konkurrence, hvad der netop karakteriserer markedssituationen i de perioder, hvor en reguleret pris vil blive taget i anvendelse. Ifølge den Hertog er målet med reguleringen: *"(..) to counter the negative welfare effects of dominant firm behavior and to stabilize market processes."*

² den Hertog, Johan: "Review of Economic Theories of Regulation", December 2010.

Disse to kriterier for en reguleret pris, at modvirke markedsmagt og sikre stabile markedsprocesser, fremhæves også i en anden oversigtsartikel af økonomen Peter Cramton³. Han fremhæver, at det er et mål med reguleringen, at den regulerede pris så vidt muligt skal afspejle den optimerede markedspris og dermed fremme en effektiv markedsdannelse. Han opstiller overordnet set to hovedformål med at anvende en reguleret pris i el-markederne:

- At sikre effektive markeder på den korte bane, med en optimal udnyttelse af eksisterende ressourcer til den lavest mulige pris for forbrugere. Dette er ikke nogen nem opgave, da elmarkederne er meget komplekse, men kan løses gennem direkte optimering af systemet. Cramton skriver, at *"provided the economics of resources are truthfully bid and absent other distortions, then the centrally optimized unit commitment and real-time dispatch will achieve an efficient welfare-maximizing outcome"*.
- At sikre effektive markeder på den lange bane, hvor priserne er høje nok til effektivt at fordre investeringer i nye ressourcer, i det omfang der er behov for dem. Dette fremhæves af Cramton som det mest udfordrende mål at opfylde. Han skriver, at man teoretisk vil forvente at: *"(..) efficient long-run investment is induced from the right spot prices. But this is complicated by the reliability requirement."*

Disse to overordnede retningslinjer udstikker en pris, der på den ene side sikrer en billig og effektiv udnyttelse af ressourcer på den korte bane, og på den anden side i tilstrækkelig grad tilskynder til nye investeringer. Den regulerede pris vil kun blive anvendt i situationer, hvor der kun er én effektiv byder⁴, det vil sige, at en byder er residual dominant, og den aktuelle pris derfor helt eller delvist ikke vil være konkurrenceudsat.

Cramton beskriver, hvordan reliability-behovet typisk ikke er en udfordring i andre brancher, hvor prisen vil justere, så udbud og efterspørgsel mødes. Problemet er, at der er utilstrækkelig efterspørgselselasticitet, og at efterspørgslen derfor ikke i tilstrækkeligt omfang vil justere sig til udbuddet. Der er derfor, konkluderer han, et behov for en regulator, der kan værdisætte dette behov for en pålidelig forsyning. Cramton fremfører scarcity pricing som en mulig løsning på problemstillingen og et vigtigt incitament til at sikre udbygning

³ Cramton, Peter: "Electricity Market Design", Oxford Review of Economic Policy, November 2017

⁴ Med begrebet "effektiv byder" forstås en situation, hvor en given byder ikke kan undgås i en bestemt markedsituation. Man kan således forestille sig en situation, hvor Energinet efterspørger 10 MW kapacitet i det manuelle reservemarked, og at der er en byder med en kapacitet på 8 MW og to bydere med kapacitet hver på 2 MW. I den situation vil der være mere end en byder, men den store byder kan ikke undgås, og prisen i den situation vil derfor ikke være konkurrenceudsat.

af kapacitet: *“The preference for reliability is imbedded in the scarcity prices. Setting higher scarcity prices enhances reliability in providing stronger investment incentives. An alternative approach is to more directly coordinate investment with a capacity market, although this is best done as an addition to, not a substitute for, administrative scarcity pricing, since it is the scarcity price that motivates capacity to perform when needed.”*

I situationer, hvor en effektiv markedsdannelse ikke lader sig gøre, fx pga. utilstrækkelig kapacitet, kan en reguleret pris, der indeholder scarcity pricing altså tages i anvendelse. Med scarcity pricing forstås en situation, hvor prisen sættes på efterspørgselssiden i stedet for udbudssiden. Da der ikke er nogen konkurrence, bestemmes prisen af købers betalingsvillighed, hvorfor der anvendes et prisloft ved offentlige indkøb. I den normale situation, hvor markedet fungerer, og prisen kan findes effektivt gennem udbud og efterspørgsel, er den frie prisdannelse effektiv. Men i en situation, hvor der opstår mangel på kapacitet, kan reguleringen hjælpe med at sikre en pålidelig og stabil elforsyning sammen med at skabe incitament for investeringer, som skal understøtte systemets langsigtede stabilitet og pålidelighed. Dette foreslås, som beskrevet ovenfor, gjort gennem scarcity pricing – eller knaphedsprissættelse – i mangelsituationer, dvs. ved en høj reguleret pris, så både forsyningsikkerhed og behovet for effektive prissignaler imødekommes. En uddybende beskrivelse af scarcity kan fx findes i Ea Energianalyses og Hagman Energy’s rapport ”Regional Electricity Market Design” fra 2016, og en kort beskrivelse herfra er gengivet i bilag 1 til dette notat.

De overordnede principper ovenfor udstikker en generel linje for designet af en prisregulerende mekanisme i situationer, hvor der ikke er et reelt marked. Andre kriterier som Cramton også inddrager som væsentlige aspekter i en effektiv og rimelig regulering er:

- Gennemskuelighed: at prisdannelsesprocessen er klart beskrevet og kan kontrolleres med offentligt tilgængelig information.
- SimPLICITET: at metoden til udregningen af den regulerede pris ikke er unødigt kompliceret.
- Konsistens: at den samme metode anvendes for sammenlignelige markeder. Det er vigtigt at anvende de samme regler i lignende situationer, da aktører ellers vil kunne angribe systemet for ikke at være retfærdigt og at forfordele dem.
- Rimelighed: at den regulerede pris giver en tilstrækkelig kompensation til producenterne, uden at de urimeligt overkompenseres.

- Markedsdannelse: Reguleringen af markedet skal være rettet mod en markedsdannelse, hvor krav og regler er gennemskuelige, og der er plads til at nye aktører kan byde ind.

Beskrivelse af den foreslåede metode

Energinet har i notatet "Reguleret pris ved indkøb af systemydelser – metode" fra den 16. juni 2020 beskrevet den anmeldte metode. Metoden er yderligere beskrevet i et medfølgende baggrundsnotat. I det følgende gives en kort gengivelse af de vigtigste dele af metoden.

Hvilke ydelser er omfattet?

Metodenotatet præciserer de omfattede ydelser og markeder: "Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelser; herunder balanceringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i både eksisterende og nye markeder". I baggrundsnotat står videre "Metoden for reguleret pris gælder nationale indkøb. Det vil sige, at grænseoverskridende markeder og dermed grænseoverskridende prisdannelse ikke er dækket af metoden". Det præciseres dog ikke nærmere, hvornår et marked opfattes som grænseoverskridende.

Den regulerede pris fastlægges ud fra historiske priser

Metodenotatet fastlægger, at der anvendes historiske priser: "Den regulerede pris defineres som en historisk pris, hvis der eksisterer en historisk pris for en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode, der er opstået i et marked, hvor der har været konkurrence. Hvis den historiske pris er lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelser, vil afregning i stedet ske til cost plus."

Om metoden står videre, at "Den historiske pris skal gælde for en sammenlignelig ydelse og være opstået i en sammenlignelig tidsperiode. Der fastsættes en historisk pris pr. produktenhed pr. tidsenhed, der er gældende for ét kalenderår ad gangen, for hver ydelse, der har været indkøbt i et konkurrenceudsat marked. Den historiske pris fastsættes pr. ydelse."

Metodenotatet refererer således flere gange til Systemansvarsbekendtgørelsen formulering om, at prisen skal baseres på historiske priser for en sammenlignelig tidsperiode, men der redegøres ikke for, hvordan formuleringen "en sammenlignelig tidsperiode" skal fortolkes.

Den regulerede pris fastlægges som gennemsnittet af markedspriser

Metodenotatet præciserer, at der er tale om gennemsnittet af ét års historiske priser: "Den historiske pris vil være gennemsnittet af alle accepterede bud i markedet for den gældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i det forudgående år. De historiske priser fastsættes og offentliggøres i december måned med effekt fra det kommende kalenderår. Der anvendes således priser fra 1. december det forudgående år til 30. november det indeværende år. Hvis der i et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er mindst tre priser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i stedet anvendes dét antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en firårig periode.

Den historiske pris vil være offentligt tilgængelig på Energinets hjemmeside, hvor beregningen vil ske transparent og eksplicit. Datagrundlag for fastsættelse og beregning af historiske priser vil ligeledes være tilgængelig på Energinets hjemmeside."

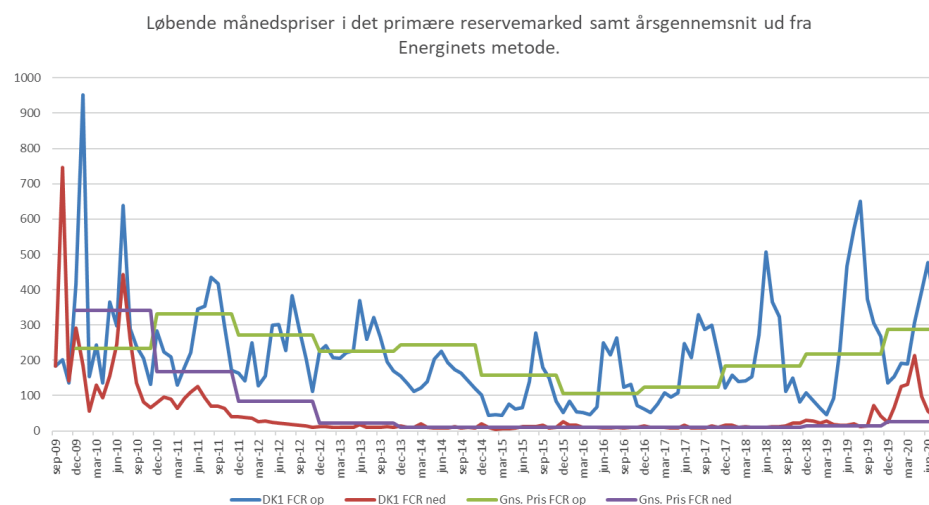
Analyse af udvalgte, eksisterende markeder for systemydelse

For at illustrere dynamikken i systemydelsesmarkederne og vise konsekvensen af den foreliggende metode er der i det følgende lavet en gennemgang og analyse af udvalgte systemydelsesmarkeder.

Den foreslåede metode til prisregulering fastslår, at den regulerede pris skal være baseret på historisk sammenlignelige markedspriser. Det er af afgørende betydning for, hvilken pris der vælges, hvad man forstår ved begrebet "sammenlignelig". I en situation, hvor der kun er en enkelt byder, vil der netop ikke være et effektivt prissignal at sammenligne med, og man kan derfor ikke blot se på de historiske priser for at finde en anvendelig pris, men må foretage et metodisk valg i udvælgelsen af historiske markedspriser. Som det blev beskrevet ovenfor, kan man teoretisk fastslå to overordnede kriterier for en succesfuld regulering af prisen. På den ene side skal den regulerede pris være høj nok til at tiltrække yderligere investeringer, så der vil være et mindre behov for anvendelse af regulerede priser i fremtiden. På den anden side, må prisen ikke blive urimeligt høj og føre til urimelige fortjenester. Præcis hvordan vægtningen mellem disse to kriterier foretages, er et emne der kan diskuteres.

De historiske priser for systemydelse udviser meget forskellige tendenser, alt efter hvilket marked man ser på. Der er ikke en ensartet dynamik, der gælder i alle markeder. Nedenstående figur viser gennemsnitlige månedspriser i to forskellige systemydelsesmarkeder, markederne for primær regulering, FCR op

og FCR ned, i DK1. Figuren viser endvidere de gennemsnitlige, årlige priser, beregnet ud fra Energinets anmeldte metode.

Figur 1: Løbende månedspriser i det primære reservemarked samt årgennemsnit ud fra Energinets metode. Kilde: Energinets markedsdata.

Betydelig volatilitet i priserne

For bedre at kunne illustrere prisernes udvikling er de her vist som gennemsnitlige månedspriser. Som det fremgår af figuren, er visse markeder præget af store volatilitet, som ses i særlig høj grad i DK1 FCR opreguleringsmarkedet. Denne volatilitet er endnu højere, hvis der ses på priserne på timeniveau.

Priserne har sæson-effekt

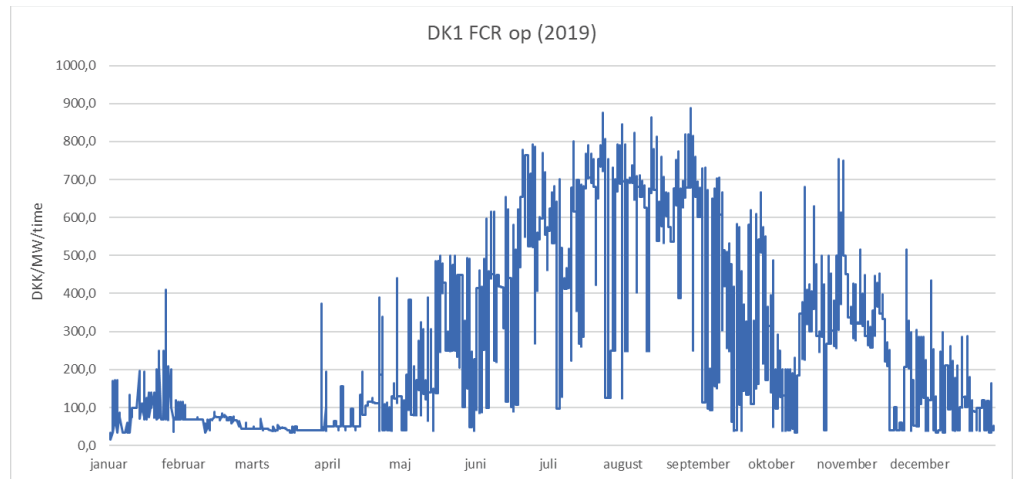
Det fremgår også, at der er en udpræget sæson-effekt for FCR op, hvilket må antages at hænge sammen med varmesæsonen og revisionsperioder og dermed tilgængeligheden af de større kraftvarmehenheder. I sommersituationen, hvor tilgængeligheden af ressourcer er lavere end om vinteren, stiger priserne, hvilket indikerer, hvordan knaphed af ressourcer kan påvirke prisen. Sæsonvariationen viser desuden, at en reguleret pris, som fastlægges som årgennemsnit af markedspriser, vil have vanskeligt ved at efterligne priserne i en konkurrencesituation, da disse er meget forskellige over året.

Høje priser i en periode kan tiltrække nye investeringer

Udviklingen i priserne i FCR ned-markedet illustrerer også en situation, hvor en periode med høje priser og dermed signal til markedet om behov for nye leverandører, kan få nye aktører ind i markedet og på sigt sænke priserne. I 2009 og 2010 optrådte der meget høje priser i DK1 FCR nedreguleringsmarkedet. I denne samme periode blev det muligt for fjernvarmeselskaber med en el-kedel at byde ind på nedreguleringsmarkedet. Dette medførte et dramatisk fald i den gennemsnitlige månedspris på dette marked.

Volatilitet på timeniveau

Månedsgennemsnittet giver et billede af den generelle trend for udviklingen af de to markeder. Der er dog endnu større volatilitet i priserne, når man ser på prisudviklingen time for time over et år. Nedenstående Figur 2 viser prisen på primær opregulering i DK1 time for time for perioden 1. januar 2019 til 31. januar 2019.

Figur 2: DK1 FCR op time for time januar-december 2019. Kilde: Energinets markedsdata.

Her ser vi store udsving i priserne og meget klar sæsoneffekt, hvor både prisen og volatiliteten er størst i sommerhalvåret.

Sammenligning af gennemsnitlige priser og prisspidser

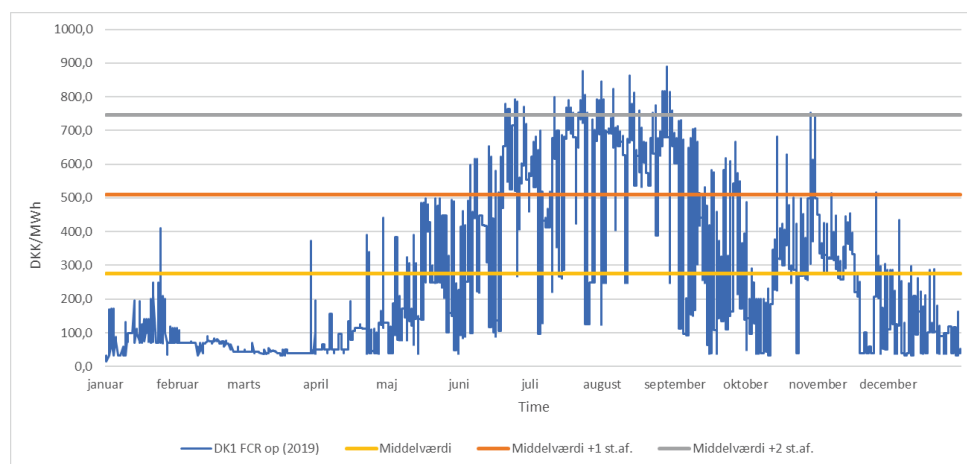
I tabellen nedenfor er markedspriserne for hele 2019 karakteriseret ved deres prisspidser, et simpelt gennemsnit over perioden, et gennemsnit af de tre højeste priser, ved anvendelsen af middelværdien + 2 standardafvigelse og ved fire forskellige percentiler.

Værdi	DK2 FCR-D fælles	DK1 FCR op	DK1 FCR ned
Prisspidser	2.966	889	626
Simpelt gennemsnit	153	276	26
Gennemsnit af 3 højeste priser	2.387	889	626
Middelværdi + 2 standardafvigelser	623	746	108
85% percentil	331	605	32
90% percentil	365	668	40
95% percentil	415	724	79
98% percentil	480	769	97

Tabel 1: Historiske priser i DKK/MW/time for udvalgte systemydelser for 2019.

I alle markeder er der kun en begrænset eller ingen forskel på at anvende prisspidser eller et gennemsnit af de tre højeste priser. Begge disse ligger langt

over gennemsnitsværdien i markederne, og repræsenterer en ekstrem situation. Anvendelsen af en middelværdi + 2 standardafvigelser giver en pris, der ligger betydeligt over gennemsnittet, men stadig er et pænt stykke fra prisspidserne. I DK1 FCR markedet for opregulering er 98% percentilen relativt tæt på prisspidserne, mens den ligger meget langt fra i de to andre markeder. I figuren nedenfor er det simple gennemsnit og middelværdien plus hhv. 1 og 2 standardafvigelser indtegnet.

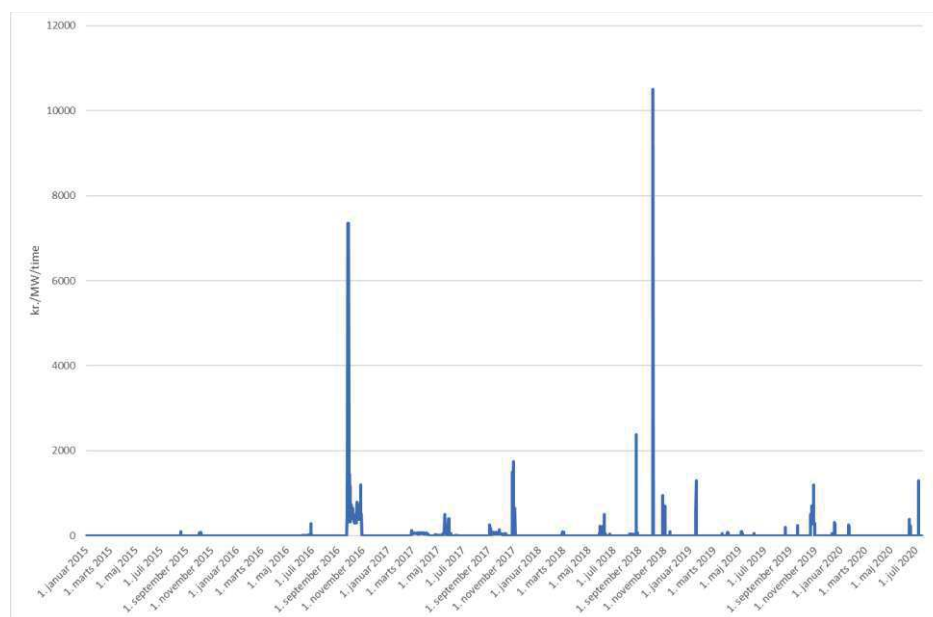
Figur 3: DK1 FCR op for 2019. Kilde: Energinets markedsdata.

Som vist ovenfor er der betydelige prisvariationer i de markeder for systemydelser, som er undersøgt her. Og ifølge almindelig markedsteori viser de høje priser sig i perioder med knaphed på de efterspurgte ydelser. Et konkret eksempel på, at knaphed kan føre til særdeles høje priser, kan findes i markedet for mFRR-opregulering i DK2. Normalt har denne ydelse været indkøbt på lange kontrakter fra forskellige leverandører, men i perioder hvor disse leverandører ikke er tilgængelige, indkøber Energinet ydelserne i løbende auktioner. Dette har i perioder ført til meget høje priser i markedet for mFRR i DK2.

Disse situationer er der også redegjort for i Forsyningstilsynets rapport "Energinets indkøb af reserver i elsystemet" fra december 2018, og dele af nedenstående forklaringer er en gengivelse fra denne rapport.

Nedenstående figur viser de historiske priser for mFRR opregulering i DK2 fra 2015 til 2020. Det ses, at reservationsbetaling for opregulering for manuelle reserver har oplevet nogle markante prisspidser – især i september 2016, hvor den månedlige gennemsnitlige reservationsbetaling nåede ca. 912 kr./MW/time, og der var en prisspids på 7.348 kr./MW/time. Prisen var også høj i 2018, men ikke i så lang en periode.

De høje priser i 2016 skyldtes erstatningsindkøb ved revision af en blok på Kyndbyværket, der normalt leverer manuelle reserver. I revisionsperioden måtte Energinet beordre et kraftværk i drift for at skaffe tilstrækkelige reserver, og priserne i auktionerne var meget høje. I løbet af auktionens første uge steg udbuddet af reserver, hvilket betød, at priserne faldt betragteligt, og at det i resten af revisionsperioden ikke var nødvendigt at beordre kraftværker i drift.

Figur 4: Priser for reservationsbetaling for ad hoc manuel reserve i DK2 i DKK/MW/time. Kilde: Energinets markedsdata.

Vurdering af den foreliggende metode

Som beskrevet i teori afsnittet kan der opstilles en række kriterier for en reguleret pris:

- At sikre effektive markeder på den kort sigt, med en optimal udnyttelse af eksisterende ressourcer til den lavest mulige pris for forbrugere.
- At sikre effektive markeder på den lange bane, hvor priserne er høje nok til effektivt at fordre investeringer i nye ressourcer, i det omfang der er behov for dem.
- Gennemskuelighed.
- SimPLICITET.
- Konsistens.
- Rimelighed.
- Markedsdannelse.

Det er vores vurdering, at den foreslåede metode kan leve op til flere af disse kriterier, idet den er gennemskuelig, simpel og konsistent. Men metoden lever ikke op til det afgørende kriterium, at den skal sikre effektive markeder på den lange bane og kan fordre nye investeringer.

Målet for en effektiv samfundsøkonomisk optimerende regulering er som beskrevet i teoriafsnittet at sikre en effektiv og konkurrenceudsat prisdannelse i normalsituationen, hvor prisen nærmer sig den marginale produktionsomkostning, og et effektivt prissignal fra reguleringen i en knaphedssituation, der kan give incitament til nye investeringer, i det omfang der er behov for det. Man kan derfor skelne mellem to forskellige situationer, hvor en reguleret pris vil blive taget i anvendelse: en situation, hvor der er en reel, strukturel knaphed i markedet, og som reflekterer en utilstrækkelig kapacitet, og en situation, hvor der er en stor producent, som godt kan have en tilstrækkelig eller endda overskudskapacitet, men som på de tidspunkter, hvor reguleringsprisen tages i anvendelse, ikke er blevet mødt med udfordrende bud og derfor i den givne situation er den eneste byder.

I en situation, hvor der reelt er tale om en monopolistbyder, og hvor denne byder har en tilstrækkelig omfattende kapacitet til, at der ikke kan tales om en strukturel knaphedssituation, vil målet om en samfundsøkonomisk effektiv prisdannelse pege i retning af en cost-plus model for prissættelsen. Det foreliggende forslag til metode synes at antage, at dette er tilfældet, da et simpelt gennemsnit over tidligere priser i højere grad reflekterer en cost-plus situation end en situation med knaphedsprissætning. Hvis der derimod er en reel knaphedssituation, vil sådan en gennemsnitspris ikke kunne siges at være en repræsentativ historisk pris, da den reflekterer en markedsdynamik med effektiv konkurrence og ikke en knaphedssituation med knaphedsprissætning, og dermed vil tilskyndelsen til nye investeringer kunne antages at være mangelfuld.

Baggrunden for Energinets valg af metode i forhold til disse to situationer er ikke tydeligt beskrevet. Men da der er valgt en gennemsnitspris (svarende til en cost-plus model) og dermed alene fokus på monopolsituationen, burde Energinet metodebeskrivelsen derfor sandsynliggøre, at der er tale om en monopolistisk situation, hvor der ikke er en reel knaphedssituation i forhold til kapacitet. Hvis dette ikke kan sandsynliggøres, vil en anden metode, der inkluderer en præmie for knapheden, burde tages i anvendelse, hvis målet om at tilskynde til nye investeringer skal opfyldes.

Metoden har dog også flere styrker, som kan bidrage til en markedsskabende proces. Metoden er simpel og gennemskuelig, og det er derfor nemt for nye aktører at vurdere, hvad de vil kunne forvente at modtage som kompensation i en knaphedssituation, hvis de går ind på markedet. Metoden er ligeledes anvendt konsistent i forskellige markeder. Dog kan der stilles spørgsmål ved et element i metodens beregning af den regulerede pris. Ifølge metoden gælder: "Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris". I situationer uden konkurrence anvendes en reguleret pris, der ifølge Systemansvarsbekendtgørelsen skal "så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence". Da den regulerede pris netop skal emulere et konkurrencemarked, forekommer det ikke korrekt, at den ikke indgår i prisberegningen. Desuden virker det uhensigtsmæssigt, at prisen i ét års knaphedssituation ikke indgår i beregning af prisen i næste års knaphedssituation.

I Tabel 2 nedenfor opsummeres den anmeldte metodes opfyldelse af de identificerede kriterier for en god regulering.

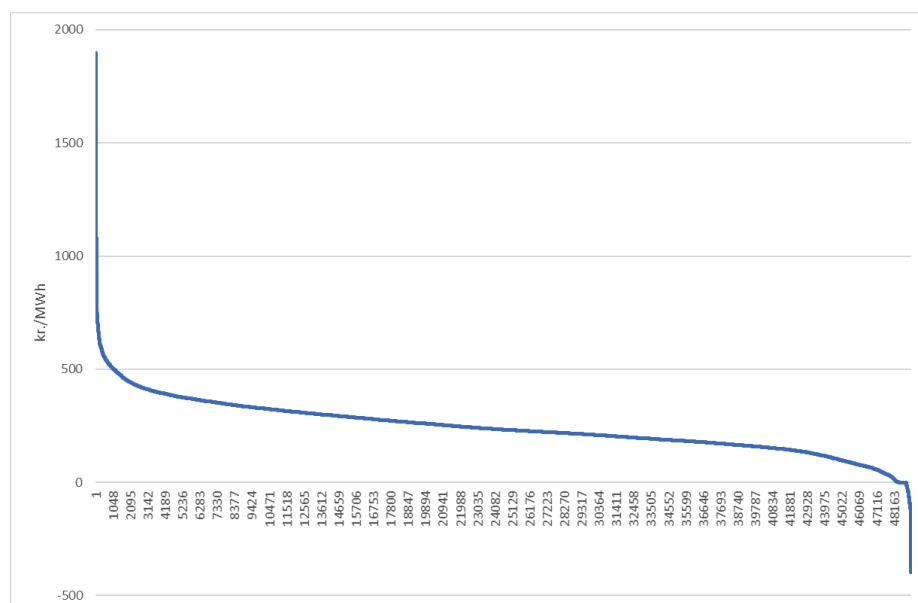
Kriterie	Opfyldelse
Effektiv markedsdannelse på den korte bane	Metoden tages i anvendelse i situationer, hvor der ikke er en velfungerende konkurrencesituation. Disse markeder er dog normalt konkurrenceudsatte, og metoden påvirker ikke denne konkurrence negativt. Den lever dermed op til dette mål.
Incitament til investeringer på den lange bane	Den foreslåede metode lever ikke op til kravet om at fordre investeringer i ny kapacitet, da den anvendte pris ikke reflekterer en knaphedssituation, men derimod en situation med effektiv konkurrence.
Gennemskuelighed	Metoden er forståelig og gennemskuelig.
Simplicitet	Metoden giver en pris, der er nem at beregne med offentligt tilgængelige data.
Konsistens	Metoden anvendes konsistent i forskellige markeder.
Rimelighed	Metoden lægger op til en pris, der ikke beriger producenter i urimelig grad, men derimod giver en lav pris for efterspørgselsiden. Det er dog samtidig svært at argumentere for, at prisen er tilstrækkelig høj til at inducere nye investeringer, da den er baseret på en normalsituation med konkurrence i stedet for en knaphedssituation. I denne situation vil udbudssiden få en væsentligt lavere pris, end de ville have opnået i en konkurrencesituation med knaphed.
Markedsdannelse	Metodens styrke ligger i klare og gennemskuelige forhold, der giver potentielle, nye aktører et rimeligt grundlag at vurdere en eventuel indtrædelse i markedet på. Det er dog tvivlsomt, om metoden i tilstrækkelig grad inducerer økonomisk til det. Endvidere kan det siges, at metoden og dermed denne del af markedsdesignet ikke retvisende emulerer markedet i en knaphedssituation.

Tabel 2: Oversigtstabel over metodens opfyldning af de identificerede kriterier.

Perspektivering: Volatilitet, knaphedpriser og anvendelse af reguleret pris i andre markeder

To af de mest velkendte og udviklede markeder i elmarkedet er spotmarkedet og regulérkraftmarkedet. I disse markeder er det velkendt, at der er en klar prisdynamik, hvor prisen er lav ved stort udbud og lav efterspørgsel (fx ved stor produktion fra sol, vind eller vandkraft), mens den er høj ved stor efterspørgsel og særligt høj ved knaphed.

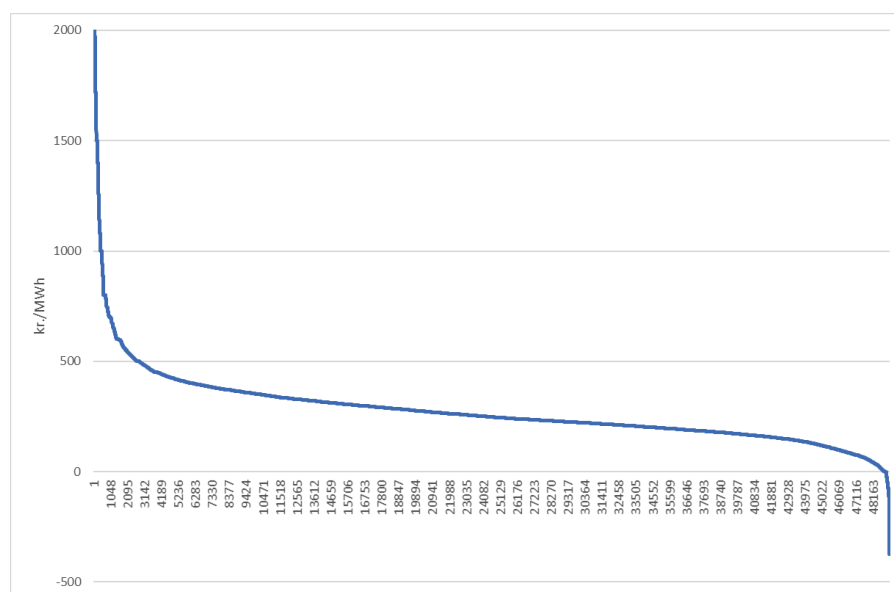
Nedenstående figur viser en varighedskurve for elspotprisen i DK2 for perioden 1. januar 2015 til 11. august 2020. Her fremgår det, at der er betydelig variation mellem priserne. Meget lave priser forekommer typisk i perioder med stort udbud (fx høj vindproduktion, våddår), mens de høje priser ses i perioder med høj efterspørgsel og lavere udbud (fx lav vind, tørår, udfald af transmissionslinjer). Gennemsnitsprisen over perioden ligger på 244 kr./MWh, men der forekommer priser helt op til 1.900 kr./MWh. Priser, der er over 3 gange gennemsnitsprisen, forekommer 0,23 % af tiden, mens priser, der er over 2 gange gennemsnitsprisen, forekommer 2,58 % af tiden.

Figur 5: Varighedskurve for elspotprisen i DK2 for perioden 1. januar 2015 til 11. august 2020. Kilde: Energinets markedsdata.

Nedenstående figur viser en varighedskurve for regulérkraftprisen i DK2 for samme periode. Her ses en betydelig variation mellem priserne, der er større end i spotmarkedet. Gennemsnitsprisen over perioden ligger her på 278 kr./MWh. Priser, der er over 3 gange gennemsnitsprisen, forekommer 1,23 % af tiden, mens priser, der er over 2 gange gennemsnitsprisen, forekommer

3,98 % af tiden. I regulérkraftmarkedet er der således som i spotmarkedet gennem de høje priser et tydeligt signal til aktørerne i markedet, om at der i perioder kan være knaphed på ressourcerne. Det vil således også være vigtigt at afspejle i en reguleret pris, der skal efterligne et konkurrencemarked.

Figur 6: Varighedskurve for regulerkraftprisen i DK2 for perioden 1. januar 2015 til 11. august 2020. Kilde: Energinets markedsdata.

Høj maksimumspris skal sikre signal om behov for investering i nye ressourcer

I spotmarkedet kan der i sjældne tilfælde opstå situationer, hvor der ikke kan opnås priskryds mellem udbud og efterspørgsel, og hvor forbruget derfor må afkortes. I disse situationer er der fastlagt en reguleret pris, som i spotmarkedet i dag er fastlagt til 3.000 €/MWh⁵. Der er således her fastlagt en konkret pris, som skal være klart signal til aktørerne om knaphedssituationen. Denne pris ligger væsentligt over gennemsnitsprisen i markedet. Denne pris er sat højt for at sende et signal til markedet om, at der er knaphed på forsyning og dermed vise behovet for nye investeringer eller aktivering af ressourcer på forbrugssiden. Dette følger den økonomiske teori beskrevet tidligere og er en meget anden tilgang end forslaget i den anmeldte metode for en reguleret pris for systemydelser i Danmark.

Vurdering af definitionen på en “virksomhed” i metoden

Ifølge Elforsyningsloven og Systemansvarsbekendtgørelsen skal Energinet regulerede priser til betaling for ydelser, ”når der kun er én virksomhed, der

⁵ Siden 2010 er det kun sket i to timer i DK2 i juni 2013, at prisloftet er ramt og buddene er blevet afkortet. Dengang var prisloftet 2.000 €/MWh, men det er siden hævet til 3.000 €/MWh.

tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed”.

Ifølge Energinets metodebeskrivelse betyder det, at hvis der er mere end én byder, så afregnes der til markedspris, mens der ved én byder afregnes til reguleret pris. Afgiver én virksomhed eller balanceansvarlig aktør mere end ét bud, vil dette blive anset som værende én byder.

Endvidere skriver Energinet i baggrundsnotatet til metodebeskrivelsen, at ”hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig. Den resterende andel af behovet vil herefter blive sikret på anden vis. I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder. Hvis der er mere end én byder, vil afregningen ske til markedspris.”

Såvel loven som metodebeskrivelsen definerer og beskriver ikke meget præcist, i hvilke situationer den regulerede pris skal finde anvendelse og hvorfor den anvendte definition er anvendt. Altså hvorfor der er anvendt definitionen, at det er situationer, hvor det kun er én virksomhed, som byder. Ifølge den økonomiske teori skal den regulerede pris finde anvendelse i knaphedssituationer og kunne sikre tiltrækning af nye bydere i markedet. At det alene er én virksomhed, der byder, siger ikke nødvendigvis noget om, hvorvidt der er tale om en knaphedssituation. Hertil kræves også viden om størrelsen af buddene i forhold til den konkrete markedssituation. Knaphedssituationen bør i princippet være defineret af, om de tilgængelige ressourcer (bud) kan dække behovet og ikke af antallet af virksomheder, som byder.

Bilag 1: Beskrivelse af scarcity pricing

Uddrag fra Ea Energianalyses og Hagman Energy's rapport "Regional Electricity Market Design" fra 2016:

It is a fundamental assumption behind the liberalization of the Nordic electricity markets that market forces in a well-functioning Energy Only Market (EOM) will efficiently provide the necessary adequacy to balance supply and demand. However, one well-known challenge of electricity markets is low demand flexibility. Low demand flexibility contributes to the risk of involuntary load shedding and to the inability of the market to determine the market-clearing prices needed to attract an efficient level and mix of generation capacity. Moreover, the problems caused by this inflexibility can result in considerable price volatility and market power (Peter Cramton, Axel Ockenfels, and Steven Stoft, 2013).

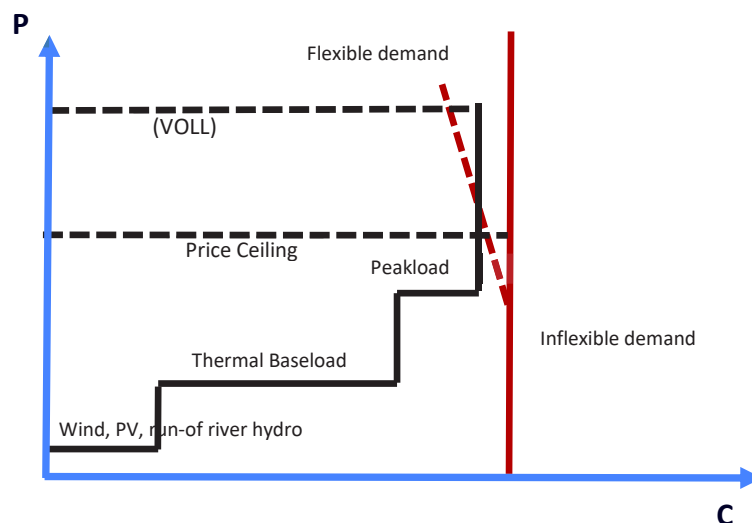

Figure 1: Price formation in an electricity market in hours of scarcity. Note: If demand flexibility is non-existent (or low), the supply and demand curves may not meet and it can be necessary to shed load (brownout).

In literature, the lack of flexible demand is considered a market failure so serious that it inevitably, in theory, leads to load shedding unless some kind of a capacity mechanism is implemented. The reason is that the last supply resort, the capacity unit with the highest marginal costs such as gas turbines, have annual fixed costs that energy sales need to cover. However, if the marginal cost of the last resort itself sets the price in times of scarcity, there will never be remuneration for fixed costs, and the plant will eventually close.

REFERAT

WORKSHOP 1: COST PLUS OG REGULERET PRIS

Dato:
4. marts 2019Forfatter:
MNC/MNC

Tid: 4. marts 2019 09.30-15.00

Sted: Energinet Erritsø

Deltagere:

- Anne Kathrine Hermansen - Energistyrelsen
- Sharissa Funk - Energistyrelsen
- Boje Henriksen - Ørsted
- Søren Rygaard - Centrica
- Christian Holmstedt Hansen – Grøn Energi
- Jesper Vestergaard – Danske Commodities
- Rikke Jørgensen – Danske Commodities
- Martin Schrøder – Dansk Energi
- Mikkel Hesselbæk – Aalborg Forsyning
- Ken Terkilsen – Aalborg Forsyning
- Georges Salgi – HOFOR
- Vibeke Grum-Schwensen – HOFOR
- Anja Rye - Energinet
- Sisse Guldager – Energinet
- Anders Pallesen Jensen – Energinet
- Peter Markussen - Energinet
- Line Kamp Bräuner - Energinet
- Christian Bjørn - Energinet
- Sisse Carlsen – Energinet
- Jørgen Tolstrup – Energinet
- Max Nitschke - Energinet

Fraværende

Referent: Sisse Carlsen
Max Nitschke

Næste møde: Uge 15 (8-12 april)

Dagsorden:

1.	Velkomst og introduktion	
2.	Systemansvarsbekendtgørelsen ved Energistyrelsen	
3.	Overordnede principper	
4.	Typer af beordringer og deres anvendelse	
5.	Cost Plus afregning	
6.	Hvornår er der konkurrence på et marked	
7.	Reguleret pris	
8.	Kommende proces	

1. Velkomst og introduktion

Energinet byder velkommen og præsenterer dagsorden

2. Systemansvarsbekendtgørelsen ved Energistyrelsen

Energistyrelsen fortæller om Systemansvarsbekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen skal sikre rammerne for forsyningssikkerhed og fremskaffelse af behovet på en økonomisk effektiv måde. Baggrunden for den foreslåede ændring er et ønske om retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, der synliggør behovet for og værdien af de nødvendige egenskaber til at sikre forsyningssikkerheden. Konkurrence og regulerede priser der efterligner markedspriser skal sikre, at der skabes grundlag for et investeringsincitament til at sikre tilvejebringelsen af disse produkter også i en fremtid med markant højere andel vedvarende energi.

Samtidigt synliggøres behovet, således at det kan tiltrække eventuel investering i eksisterende el-produktions- eller forbrugsanlæg til at omfatte de nødvendige egenskaber, eller til investering i nye anlæg, der kan levere de efterspurgte ydelser.

Energistyrelsen gennemgår elementerne i bekendtgørelsen og lægger i fremførelsen vægt på, at rammerne er forsøgt holdt meget brede. Fx er der bevidst givet betydelig handlerum til Energinet i udarbejdelsen af metoder til reguleret pris og cost plus og beslutningskompetence til Forsyningstilsynet ved godkendelse af metoder.

Energistyrelsen fortæller at det nye el-direktiv (Clean Energy Package) giver nye rammer for reguleringen. Direktivet forventes offentliggjort i første halvår 2019, og skal implementeres december 2020. Her lægges op til at systembærende egenskaber skal købes på markedsvilkår, som er transparent og ikke-diskriminerende, så vidt dette vurderes økonomisk effektivt. Når der er tale om fuldt integrerede netkomponenter gælder kravet om markedsbaseret indkøb ikke. Hvad fuldt integrerede netkomponenter konkret dækker over vil blive vurderet ifm. implementering af direktivet.

Energistyrelsen gennemgik derefter kriterierne for statsstøtte i medfør af TEUF artikel 107, stk. 1., Artikel 107, stk. 1, som indeholder syv kumulative betingelser, der alle skal være opfyldt, for at en given foranstaltning indebærer statsstøtte (se præsentation). Vurderingen er, at det kriterie som handler om hvorvidt støtten kan tilregnes staten ikke er opfyldt, idet bekendtgørelsen giver vide rammer til Energinet at udføre deres opgaver som TSO og eksempelvis ikke regulerer hvilken mængde og type af ydelser Energinet vælger at indkøbe.

3. Overordnede principper

Energinet gennemgik de overordnede tanker for Energinets tolkning af Systemansvarsbekendtgørelsen.

Workshoppen i dag handler om tilfælde med beordringer (cost plus) og tilfælde uden konkurrence (reguleret pris).

4. Typer af beordringer og deres anvendelse

Beordringer er offentliggjort på hjemmeside. Link [her](#).

4.1 Typer af beordringer:

En aktør spurgte til, om det er en beordring hvis revisioner som ikke er godkendt endnu, bliver afvist.

Energinet svarede, at det kun er hvis vi flytter en godkendt revision, at der er kompensation. Den første plan kommer efter en længere dialog.

En aktør spurgte til, hvad årsagerne til at revisioner der endnu ikke er godkendt bliver flyttet er. Hvis der er et behov for kraftværker i drift (afhængighed til kraftværker), skal det indgå i behovsvurderingen.

Der blev fra flere aktører spurgt til, om revisioner der flyttes før de er godkendt, kan få betaling, hvis de ikke får lov til at planlægge revisionen på det ønskede tidspunkt?

Energinet svarede, at det er vores holdning at det kan der ikke kompenseres for, fordi det er en del af tilslutningsbetingelserne. Det er et resultat der fremkommer ved dialog.

5. Oplæg til Cost plus afregning

Det fremsendte materiale oplister en række af de underposter der forventes at kunne indgå under de 5 overskrifter, der er nævnt i Systemansvarsbekendtgørelsen.

Energinet ligger op til, at der er mulighed for at kommentere på punkterne på selve workshoppen, på referatet og når Energinet sender det første udkast i præhøring.

Energinet mener følgende fire punkter med fordel kan gives ekstra opmærksomhed, fordi der er nye elementer i dem eller der er et effektiviseringspotentiale:

1. Muligheden for at agere på andre markeder. Det bør defineres nærmere i metoden.
2. Varmedelen – hvordan tolker aktørerne at varme er nævnt eksplicit i bekendtgørelsen?
3. Regler for overheadomkostninger. Det vil være konstruktivt for markedet, at disse er defineret nærmere i metoden.
4. Rentesatsen kunne med administrativ fordel lægges fast i metoden.

Brændsel og andre opstartsrelaterede omkostninger

En aktør kommenterede at 'Meromkostning' skal ændres til 'omkostninger til brændsel'.

Rentesatsen og muligheden for at agere i andre markeder

En aktør spurgte ind til, om dette betyder at det et nødvendigt dele anlægget op, så forretningen skal deles op til kun at gælde for den del der er beordret? Hvis den ydelse Energinet beder

om, er en brøkdel af anlægget kan det være vanskeligt at definere, hvor stor en del af aktivbasen der kan tilskrives en forrentning under beordringen. Det er lettere når Energinet har råderet over hele anlægget.

Energinet svarede at vores tidligere tilgang har været at kigge på hvor stor en andel, volumen eller tidsmæssigt beordringen er ud af de samlede årlige omkostninger der skal inkluderes.

Energinet spurgte aktørerne det er muligt at metoden ligger op til, at anlægget selv kan vurdere, om de vil agere i markedet eller ej, og hvis de vælger at agere i markedet får de kun en andel af forretningen, og hvis de ikke vælger at agere i markedet, kan de få hele anlæggets forrentningen dækket for den pågældende tidsperiode (volumen)?

Dertil blev der svaret, om man så ikke risikerer, at aktøren vil holde sig tilbage fra at agere i markedet?

Indtægter og omkostninger ved salg af varme

Aktørerne kommenterede at, hvis en revision bliver flyttet fra juni til december lider værket et tab på varmeindtægten. Dette tab mener de skal dækkes.

Derudover kommenteres det, at varmesiden har også nogle krav på anlægget – hvis elproduktionen stiger falder varmenproduktionen hvis anlægget ligger på Cv-linjen. Det kan medføre omkostninger.

En aktør på pegede en problemstilling for de områder hvor der er flere anlæg der leverer varme. Her kan det anlæg der *ikke* bliver beordret risikere, at blive straffet fordi de så skal levere mere varme, når det beordrede anlæg bliver nedjusteret. Dette medfører en øget omkostning for det anlæg der ikke er beordret, som således ikke bliver dækket.

Indtægter og omkostninger ved salg af elektricitet

I forhold til indtægter og omkostninger til el blev det kommenteret at, det er farligt at begynde at nævne specifikke omkostninger på el (nævnt spot, ubalancepris), når det også kan gælde andre markeder (FCR eller aFRR). Det blev anbefalet i stedet at nævne "direkte henførbare indtægter og omkostninger fra salg af el", evt. "som fx spot, ubalancepris, med mere...."

Omkostninger til drift og vedligehold

Det blev fra aktørernes side anbefalet *ikke* at lave en fast rate, da dette vil medføre nogle aktører vil få dækket mere end sine omkostninger, mens andre ikke vil få dækket sine omkostninger.

Afskrivninger og rimelig forrentning af investeret kapital

En aktør kommenterede, at det er uhensigtsmæssigt, at der er forskel på rimelig forrentning. Det blev i den forbindelse anbefalet at, Energinet skal komme med et oplæg på, hvad en rimelig forrentning. Hvis den enkelte aktør i en specifik beordring mener det skal være højere, må man argumentere for det.

Energinet er som udgangspunkt tilhængere af at lave et oplæg på en rimelig forrentning, hvis det er muligt rent juridisk. Det vil skabe en enkelthed, og fjerne en byrde fra alle der skal melde ind.

En aktør kommenterede at det er en værdi der ændrer sig gennem tiden, og den kan derfor ikke fastsættes som et fast tal, men bør følge markedet eller konjunkturerne.

En anden aktør kommenterede derudover, at der bør tages højde for hvor gammelt anlægget er.

6. Hvornår er der konkurrence på et marked?

Der blev diskuteret, hvornår der er tale om konkurrence på et marked.

Energinet lagde op til, at punktet bliver inkluderet i metoden for reguleret pris.

Jo strammere tolkning af, hvornår der er konkurrence på et marked – jo oftere vil man skulle anvende reguleret pris.

Modellen der blev foreslået på mødet er, at alle skal kunne undværes, før der er konkurrence.

Det blev yderligere noteret, at man bliver betragtet som én tilbudsgiver selvom man har flere anlæg.

Det blev fra aktørerne efterspurgt, om man kan lave statistik over, hvor mange bydere – og mængder - der er i de forskellige markeder. Dette kan være en måde at tiltrække nye aktører på.

Energinet svarede, at hvis der er et udtalt ønske om det, er det noget Energinet vil overveje. Er der et ønske om det?

7. Reguleret pris

Energinet tolker ud fra Systemansvarsbekendtgørelsen, at den Regulerede pris godt kan være højere end cost plus, men at vi fortsat skal undgå overkompensation.

Det blev fra aktørernes side påpeget, at Energistyrelsen ikke mener, at der er tale om statsstøtte, og reguleret pris gives når der er en mangelsituation.

Energinet kommenterede, at dette er nyt for os, og denne fortolkning har vi ikke set før. Det er derfor stadig usikkert for os, hvordan vi skal forholde os ift. statsstøttereglerne. Derudover er der fortsat øvrige konkurrencebestemmelser vi skal forholde os til.

Aktørerne kommenterede, at princippet må være at reguleret pris er væsentligt højere. Der er behov for et kraftigt prissignal for at der er nogle der vil bygge nyt.

Energinet går videre med de egentlige overvejelser om metoden.

Energinet påtænker lave én metode for cost plus og én for reguleret pris.

Jævnfør præsenterede slides ser Energinet følgende mulig fastlæggelse af reguleret pris i det enkelte tilfælde:

1. Historisk pris på et konkurrenceudsat marked

2. Benchmark pris / kontrolbudspris – evt. Energinet Eltransmissions egne anlæg i tilfælde at der ikke er tale om effektmangel.
3. Cost plus

Energinet efterspørg øvrige forslag til metoder til fastsættelse af en 'fiktiv' markedspris.

Energinet vil ydermere kigge mere på statsstøtteproblematikken – derunder om der er øvrige konkurrenceretlige bestemmelser der skal tages hensyn til. Derudover kender Energinet ikke til Forsyningstilsynet holdning til overkompensation.

Historisk pris på et konkurrenceudsat marked

Historisk pris skal være fremkommet på konkurrencemarked. Energinet foreslår at benytte de sidste 3 års gennemsnit base.

Aktørerne kommenterede, at det er fint at tage udgangspunkt i de sidste 3 år, men at prisen skal fastsættes efter, hvornår der har været en prisspids. Der kan evt. laves et gennemsnit over de sidste 3 års prisspidser.

Der findes nogle gode reference markeder, men andre steder har vi ingenting.

Det blev diskuteret, hvorvidt Systemansvarsbekendtgørelsen fastsætter et krav eller blot en anbefaling til anvendelse af historisk pris. Systemansvarsbekendtgørelsen § 22 stk. 2 siger at, *"Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode"*

Da Systemansvarsbekendtgørelsen siger at "prisen skal..." tolker Energinet, at hvis der er en historisk markedspris, skal denne ligge til grund for afregningen.

Andre forslag til fastsættelse af reguleret pris

Energinet foreslår egne anlæg i de tilfælde det er muligt.

En aktør foreslår Best new entrant (BNE), som var medtaget i høringsudgaven af Systemansvarsbekendtgørelsen. Dette er også anbefalet i Ea Energianalyses rapport fra november 2017.

Der blev diskuteret at både Energinets egne anlæg og BNE er antagelsestunge metoder, hvor indsats ikke opvejer gevinsten.

Der blev foreslået fra en aktør, at man skal benytte forbrugernes betalingsvillighed som benchmark.

Der blev generelt konkluderet, at metoden skal være simpel og anvendelig, hvorfor BNE og Energinet Eltransmissions egne anlæg er for teoretisk og derfor ikke en god løsning. Der bør derfor tages udgangspunkt i de historiske priser – aktørerne ser gerne at vi anvender prisspidser i de enkelte markeder. Basen bør være 3 år.

I de tilfælde, hvor der ikke er historiske priser, skal der anvendes cost plus.

Det blev ydermere diskuteret, om en historisk pris i ét lokalt område, kan anvendes i et andet lokalt område, hvor der ikke eksisterer en historiske pris. Til dette blev der svaret nej, dette er ikke en sammenlignelig pris.

Det blev derudover konkluderet, at det er op til de enkelte aktører at påpege, hvis de finder at den regulerede pris er lavere end deres faktiske omkostninger (cost plus).

8. Kommende proces

Der blev fra en aktør efterspurgt at der inkluderes et 5-10 års perspektiv i både behovs og markedsgørelsesrapport.

Der bliver lavet en præhøring af metoderne fra den 18. marts til 1. april 2019

Næste workshop bliver afholdt i uge 15 (8. til 12. april 2019).

Høring af metoderne vil finde sted fra den 2. april til den 17. maj 2019.

Metoderne anmeldes til Forsyningstilsynet den 31. maj 2019.

Der arbejdes sideløbende med at markedsgøre spændingsregulering – herunder pilotprojekt for udbud af spændingsregulering på Lolland, samt udarbejdelse af metode for indkøb af spændingsregulering, som udarbejdet i Q3 og Q4 2019.

Forsyningstilsynet
sendes pr. e-mail til post@forsyningstilsynet cc.
att. Henrik Gommesen - hgo@forsyningstilsynet.dk

Dok. ansvarlig: cma
Sekretær:
Sagsnr: s2016-262
Doknr: d2020-20911-0.1
28. august 2020

Dansk Energis høringssvar: FSTS høring af metode til fastsættelse af reguleret pris anmeldt af Energinet

Dansk Energi takker for muligheden for at afgive høringssvar til Forsyningstilsynet vedrørende metode for reguleret pris anmeldt af Energinet.

Dansk Energi bemærker at Energinet ikke har foretaget ændringer for at imødekomme den kritik, der er blevet fremført på workshops og i forudgående høringer. Dansk Energi vil derfor gentage, at den foreslåede metode fortsat ikke afspejler en knaphedssituation i markedet, og dermed undertrykker det prissignal, der skal understøtte opretholdelse af kapacitet. Den foreslåede metode undergraver således Energinets muligheder for på markedsvilkår at fremskaffe de ydelser, der er nødvendige for at opretholde en sikker drift af elsystemet. Dansk Energi mener derfor, at metoden er i modstrid med elforsyningslovens intention om yderligere markedsføring af systemydelser.

Når Energinet i sit høringsnotat affejer kritikken med en henvisning til systemansvarsbekendtgørelsens bestemmelse om "at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode" så mener Dansk Energi, at det er udtryk for en misforståelse af, hvad der menes med sammenlignelig. Sammenligneligheden bør netop tilsi, at den regulerede pris afspejler et tilsvarende niveau af knaphed. Dansk Energi mener derfor, at en sammenlignelig ydelse findes i de situationer, hvor der tilnærmelsesvis er samme knaphed, dvs. i de absolutte prisspidser.

På den baggrund mener Dansk Energi ikke at metoden lever op til kravene i og intentionerne bag i Systemansvarsbekendtgørelsen samt Elforsyningsloven. Derfor mener Dansk Energi ikke at metoden bør godkendes.

Til trods for en meget lang proces, hvor der er fremført konsistent og udførlig argumentation fra branchens side, vælger Energinet uanfægtet at gå videre med en metode, der ikke tager højde for kritikken. Det efterlader en tvivl om hvorvidt Energinet har de rette incitamentter til at udforme en metode, der sikrer retvisende prissignaler og at vi også på sigt har et velfungerende marked. Denne potentielle governance-udfordring overlader markedsaktørerne til et tomrum, hvor de længe efter at metoden skulle have været fastlagt, fortsat ikke har klarhed

om hvordan den regulerede pris vil blive fastsat – alt imens aktørernes virkelighed kører videre og der skal træffes beslutninger om bud, ny- og reinvesteringer o.l.

Dansk Energi ser dette som et problem og foreslår derfor at Forsyningstilsynet overvejer, som en del af Forsyningstilsynets opgaver i henhold til Lov om Forsyningstilsynet §4 stk. 2, om der er grundlag for at oplyse ministeriet om denne governance-udfordring.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Christian van Maarschalkerweerd

Henrik Gommesen (FSTS)

Fra: Henrik Gommesen (FSTS)
Sendt: 1. oktober 2020 10:24
Til: myndighed@energinet.dk
Cc: Mikael Marstal
Emne: Anmeldelse af metode for reguleret pris -anmodning om kommentarer til høringssvar mv.
Vedhæftede filer: Høringssvar fra Ørsted til Forsyningstilsynet - Metode vedr reguleret pris 20200828.pdf; Referat fra Workshop 1 - Metode for Reguleret pris og Cost plus.pdf; Vurdering af metode for reguleret pris for systemydelse 260820.pdf; DE Høringssvar FSTS høring af Energinets anmeldte metode til reguleret pris-CMApc.pdf

Til Energinet

Att.: Mikael Marstal

Forsyningstilsynet har den 28. august 2020 afsluttet høring over Energinets anmeldelse af metode for reguleret pris for systemydelse. FSTS har modtaget høringssvar fra Ørsted, der vedlægges en vurdering af Energinets metode for reguleret pris for systemydelse udarbejdet af Ea Energianalyse. Endvidere er der modtaget høringssvar fra Dansk Energi.

Forsyningstilsynet skal anmode Energinet om at kommentere høringssvarene herunder også konklusionerne i vurderingen fra Ea Energianalyse. Forsyningstilsynet skal særligt anmode Energinet om at redegøre nærmere for følgende:

- Energinets behovsvurderinger på de forskellige markeder, som metoden skal anvendes på, i forhold til Energinets forventninger til kapaciteten på de enkelte markeder
- Afgrænsning af begreberne "sammenlignelig tidsperiode" og "sammenlignelige produkter", jf. § 22, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed. Redegørelsen bedes indeholde konkrete eksempler på en beregnet historisk pris efter den anmeldte metode på de markeder, hvor metoden forventes anvendt.
- Valget af simpelt gennemsnit i den anmeldte metode i forhold til eksempelvis vægtet gennemsnit (fx sæson- og mængdevægtet)

Følgende dokumenter er vedhæftet denne mail:

- Høringssvar fra Dansk Energi
- Høringssvar fra Ørsted
- Vurdering fra Ea Energianalyse
- Referat fra Workshop 1 om Metode for reguleret pris og Cost plus fra Energinet (høringssvar fra Ørsted refererer til dette)

Forsyningstilsynet skal anmode om Energinets besvarelse af ovennævnte snarest belejligt og senest den 16. oktober 2020.

Eventuelle spørgsmål bedes rettet til undertegnede og Emilie Werner Popp (ecwp@forsyningstilsynet.dk).

Med venlig hilsen

Henrik Gommesen
Chefkonsulent
+45 4171 5372/ hgo@forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet behandler dine personoplysninger med det formål at vejlede dig, besvare dine henvendelser eller som led i Forsyningstilsynets varetagelse af sine myndighedsopgaver. [Læs vores persondatapolitik](#)

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
16. oktober 2020

Forfatter:
SCR/SCR

KOMMENTARER TIL FORSYNINGSTILSYNETS HØRING AF METODEN FOR REGULERET PRIS

Energinet takker for muligheden for, at kommentere på høringssvarene vedrørende Forsyningstilsynets høring af metoden for reguleret pris. Notatet redegør for Forsyningstilsynets spørgsmål fremsendt den 1. oktober 2020, samt kommenterer på relevante dele af de indkomne høringssvar til Forsyningstilsynets høring af metode for reguleret pris.

1. Energinets behov for reserver og balanceringsydelser

Energinets samlede behov for reserver og balanceringsydelser opgøres hvert år i november i rapporten [Behovsvurdering for systemydelser](#). I denne fremgår ligeledes om ydelserne er markedsgjorte, samt hvordan ydelserne bidrager til i systemet. Som det fremgår af rapporten, har Energinet i dag behov for følgende ydelser:

- Regulerkraft (mFRR aktivering) herunder specialregulering
- Manuelle reserver (mFRR kapacitet)
- Automatiske reserver (aFRR kapacitet)
- Frekvensstyrede reserver (FCR, FCR-D, FCR-N og FFR)
- Dødstartsreserve
- Reserveforsyning af danske øer
- Behov i forbindelse med revisioner, fx ekstra systembærende kapacitet
- Spændingsregulering
- Nettetilstrækkelighed
- Effekttilstrækkelighed

Alle ovenstående ydelser er i dag markedsgjort, med undtagelse af markedet for kontinuert spændingsregulering i normaldrift. Energinet påtænker at anmelde en metode for dette marked ultimo 2020.

Energinet har i sin anmeldelse af metoden for reguleret pris, angivet en historisk pris fra 2019 for følgende markeder, i tilfælde af metoden for reguleret pris træder i kraft i 2020:

- mFRR kapacitet op, DK1 og DK2
- aFRR kapacitet
- FCR op og ned
- Dødstartsreserve, DK1 og DK2

Der er således i vejledning til metoden ikke angivet en historisk pris for følgende reserver:

- FCR-D
- FCR-N
- FFR
- Regulerkraft (mFRR aktivering) herunder specialregulering
- Reserveforsyning af danske øer
- Behov i forbindelse med revisioner, fx ekstra systembærende kapacitet
- Spændingsregulering
- Nettilstrækkelighed
- Effekttilstrækkelighed

Reserverne FCR-D og FCR-N indkøbes i et fælles svensk-dansk marked, hvor Energinet afregnes for Danmarks andel af den totale behov i norden. Energinet afregnes derved for andelen af FCR-D og FCR-N er ansvarlig for, men indkøbet foretages ud af en samlet svensk-dansk merit order liste, og det faktiske indkøb kan derfor ske lige så vel i Sverige som i Danmark. Disse markeder hører derfor begge under kategorien regionale markeder, hvorfor metoden for reguleret pris ikke er gældende¹.

FFR er et nyt marked, hvor de første indkøb er foretaget i 2020. Der findes derfor ikke en historisk pris for 2019, men ved opgørelsen af priser gældende for 2021, vil FFR fremgå med en historisk pris. Priserne for 2020 er inkluderet i Tabel 2 i dette notat.

aFRR blev i perioden 2015-2019 indkøbt fra Norge via Skagerrak. Der blev derfor kun indkøbt aFRR kapacitet i DK1, når Skagerrak var ude enten pga. fejl eller revision. Opgørelsen nedenfor er derfor baseret på data for månederne januar til og med oktober 2020. Ved opgørelsen af priser gældende for 2021 vil der ligeledes anvendes den historiske pris for månedsindkøb foretaget i DK1 i 2020.

Regulerkraft dækkes via indkøb på det fælles nordiske marked². Energinet opererer ikke med prognoser for regulerkraft. Det er derfor ikke muligt at opgøre et behov for regulerkraft.

Specialregulering forekommer, når Energinet foretager en specifik udvælgelse af regulerkraftbud til op- eller nedregulering uden hensyntagen til den normale prisrækkefølge, og afregningen sker til den tilbudte pris (pay-as-bid). Specialregulering kan også anvendes i tilfælde af afhjælpende tiltag og dermed være reguleret efter elforsyningslovens § 27 c, stk. 2. Afregningen vil i disse tilfælde ske efter metoden for cost plus.

Markedet for kontinuert spændingsregulering i normaldrift forventes at blive anmeldt med en separat reguleret pris for dette særlige marked. De øvrige markeder har alle været udbud under konkurrence, hvorfor det vil være muligt at udregne en reguleret pris på baggrund af historiske markedspriser.

Derudover indkøber Energinet spændingsregulering ad hoc ved behov. Dette behov opstår typisk pga. revisioner i nettet eller på transformerstationer. Spændingsregulering indkøbes typisk som driftsklare anlæg eller anlæg i drift. Der eksisterer ikke en historisk pris i DK2 for denne type udbud, mens der har været en enkelt konkurrencesituation i DK1 i 2019.

¹ [Krav til systemydelse - udbudsbetingelser](#)

² [Forskrift C2: Balancemarkedet og balanceafregning](#)

Derudover bemærkes det, at Energinet ikke længere foretager indkøb af systembærende egen-skaber som én samlet ydelse. Energinet indkøber i stedet inert, spændingsregulering og kort-slutningseffekt i lokale udbud, hvis det er opstået behov for det. Som udgangspunkt vil det være et kortvarigt behov for spændingsregulering, fx pga. revisioner, i lokale områder, der medfører et udbud. Dette kan både være som anlæg i drift, eller driftsklart anlæg. I disse tilfælde, vil der ofte kun være én byder, da der er tale om et meget afgrænset behov. Den regulerede pris skal i disse tilfælde derfor ikke afspejle mangel på kapacitet, men derimod en monopolsituation, da behovet er kortvarigt og lokalt.

Energinet behov er dermed opgjort i følgende systemydelser for 2020³:

Systemydelse	Behov
mFRR DK1	284 MW
mFRR DK2	Op til 638 MW
aFRR	90 MW
FCR	21 MW
FCR-D	44 MW
FCR-N	18 MW
FRR	Behov varierer med inertien i løber af året. I månederne maj til og med september er der indkøbt mellem 35 og 42 MW.
Dødstartsreserve, DK1	Ét anlæg
Dødstartsreserve, DK2	Indtil medio 2021, to anlæg, herefter ét anlæg
Reserveforsyning, Bornholm	94 MW
Reserveforsyning, Læsø	4 MW
Reserveforsyning, Anholt	1 MW

Tabel 1: Energinets behov for systemydelser i 2020.

Revisioner i eltransmissionsnettet samt på udlandsforbindelserne kan i visse tilfælde medføre et behov for yderligere indkøb af systemydelser. Dette behov opgøres ligeledes hvert år i Behovsvurdering for systemydelser. I 2020 er der ingen revisioner, der har medført eller vil medføre yderligere indkøb af systemydelser. De relevante ydelser at indkøbe i forbindelse med revisioner kan fx være spændingsregulering.

Nettilstrækkelighed og effektilstrækkelighed beskrives i Redegørelse for elforsyningsikkerhed 2019. Begge dele vurderes løbende, og der er i 2020 ikke foretaget yderligere indkøb af systemydelser på baggrund af hverken nettilstrækkelighed eller effektilstrækkelighed.

Behovet for nettilstrækkelighed og effektilstrækkelig dækkes via regulerkraft eller specialregulering, hvorfor disse priser vil anvendes.

1.1 Konkurrence på systemydelsesmarkerne

Eas Energianalyse beskriver i 'Vurdering af metode for reguleret pris for systemydelser', at "Der kan overordnet set kan være to årsager til, at der er for få bydere til en given ydelse, og at der derfor må anvendes en reguleret pris. Den ene mulighed er, at der mangler kapacitet i markedet, og at der derfor skal tilskyndes til nye investeringer. Den anden mulighed er, at der er tilstrækkelig kapacitet i markedet, men at det er koncentreret på en enkelt virksomhed. I dette tilfælde vil der ikke være behov for at etablere et prissignal for nye investeringer."

³ Se også [Behovsvurdering for systemydelser](#)

Konkurrencen på markederne bør derfor måles ud fra to parametre; den tilgængelige kapacitet (MW'er) samt antallet af aktører. Det kan således vurderes, om en eventuel anvendelse af reguleret pris skyldes manglende kapacitet i markedet, eller om kapaciteten er koncentreret om én enkelt virksomhed. I tilfælde af manglende kapacitet bør en reguleret pris tilskynde til nye investeringer, mens der ved monopolsituationer ikke nødvendigvis er behov for at etablere et prissignal for nye investeringer.

I nedenstående tabel har Energinet illustreret konkurrenceniveauet for 2019 ud fra de to parametre; kapacitet og antallet af aktører. Det er Energinets forventning, at samme konkurrenceniveau vil fortsætte de kommende år, frem mod, at de fleste af de daglige markeder overgår til enten europæiske eller nordiske markeder, hvor det må forventes at den samlede konkurrence øges.

Systemydelse	Gennemsnitlig kapacitet	Gennemsnitlig antal aktører	Kommentarer
mFRR-opregulering, DK1	[REDACTED] (Behov 284 MW)	[REDACTED]	[REDACTED] I 99,98% af tiden i 2019 er kapaciteten 284 MW eller større.
mFRR opregulering, DK2	[REDACTED] (behov mellem 7 og 520 MW)	[REDACTED]	Der er indkøbt mFRR i DK2 i 30 dage i DK2 – i alt 520 timer. Indkøbet har svinget mellem 7 MW og 510 MW. I 99,8 % af tiden er der udbudt mellem 0-260 MW.
aFRR i DK1*	[REDACTED] (Behov 90 MW)	[REDACTED]	Data for aFRR er baseret på 2020-tal for månedsauktioner. I 2019 blev aFRR leveret over Skagerrak-forbindelsen.
FCR i DK1 (NED)	[REDACTED] (Behov 21 MW)	[REDACTED]	[REDACTED]
FCR i DK1 (OP)	[REDACTED] (Behov 21 MW)	[REDACTED]	[REDACTED]
FFR i DK2**	Ingen udbud i 2019 [REDACTED] (Behov svinger mellem 28 og 42 MW)	Ingen udbud i 2019 [REDACTED]	Der er indkøbt FFR i månederne maj til og med september. Behovet blev sat ned grundet manglende leverandører.

Spændingsregulering	-	-	Spændingsregulering udbydes kortvarigt i lokale områder ved behov, og derfor vil kapaciteten og antallet af aktører ændre sig fra udbud til udbud.
Dødstartsreserve, DK1	Mere end ét anlæg / virksomhed	-	Ved sidste udbud var der mere end én aktør der bød ind.
Dødstartsreserve, DK2	Mere end ét anlæg / virksomhed	-	Ved sidste udbud var der mere end én aktør der bød ind.
Reserveforsyning, Bornholm	Mere end ét anlæg / virksomhed	-	Ved sidste udbud var der mere end én aktør der bød ind.
Reserveforsyning, Læsø	Mere end ét anlæg / virksomhed	-	Ved sidste udbud var der mere end én aktør der bød ind.
Reserveforsyning, Anholt	Mere end ét anlæg / virksomhed	-	Ved sidste udbud var der mere end én aktør der bød ind.

Tabel 2: Gennemsnitlig kapacitet og gennemsnitlig antal aktører for hver systemydelse i 2019.

*Kapaciteten og antallet af aktører for aFRR er baseret på 2020 for perioden januar-oktober, da der i 2019 kun blev indkøbt aFRR når Skagerrak ikke kunne levere.

**Kapaciteten og antallet af aktører for FFR er baseret på 2020, da der ikke blev indkøbt FFR i 2019. NB: Nogle oplysninger er overstregede af fortrolighedsmæssige grunde.

For mFRR kapaciteten vil situationen ændre sig i DK2 efter 2020, da markedsdesignet her ændres markant fra en fem-årig kontrakt til måneds- og dagsmarkeder. Der vil i dette tilfælde være en overgangsface, hvor det må forventes, at antallet af aktører vil stige når markedsdesignet overgår fra at være lange kontrakter, til måneds- og dagsmarkeder.

Det er Energinets forventning, at likviditeten på FFR-markedet vil stige, når udbuddet overgår til dagsauktioner i 2021.

Energinet henviser derudover til Forsyningstilsynets undersøgelse af konkurrencesituationen på systemydelsesmarkederne⁴, som Forsyningstilsynet udgav i december 2018. Af denne rapport fremgår, at der i 2017 har været nul (0) timer med kun én aktør på følgende markeder:

- FCR op
- FCR ned
- mFRR DK1
- mFRR DK2
- FCR-N

For FCR-D er der 1 % af timerne, hvor der kun har været én aktør. FCR-N og FCR-D udbydes som nævnt ovenfor i et fælles svensk-dansk marked, og er derfor grænseoverskridende, hvorfor metoden for reguleret pris ikke er gældende.

⁴ [Energinets indkøb af reserver i elsystemet – Regulering, markedets funktionsmåde, perspektiv og konkurrence.](#)

Rapporten konkluderer ligeledes, at trods en begrænset udbudsside og store overindkøb, giver resultaterne ikke umiddelbar anledning til væsentlige betænkeligheder for konkurrenceniveauet. Energinet er forsat enig i denne betragtning.

Udbudssiden | Indikatorer

År 2017	FCR op DK1	FCR ned DK1	mFRR DK1	Ad hoc mFRR DK2	FCR-N DK2	FCR-D DK2
Behov (MW)	10	10	282	(gns.) 53	22	33
Indkøb (mio. kr.)	22	1	7	42	40	15
Pris (kr./MWh)	251	11	3	90	208	52
Prissætning	Pay-as-clear	Pay-as-clear	Pay-as-clear	Pay-as-clear	Pay-as-bid	Pay-as-bid
Nationalt/Regionalt marked	Nationalt	Nationalt	Nationalt	Nationalt	Regionalt	Regionalt
Udviklingsplaner om internationalisering (årstal)	Ja	Ja	NA	Ja (ultimo 2019)	NA	NA
Udbudssiden						
Procentvis timer med kun én aktør (antal timer)	0 pct.	0 pct. (8)	0 pct.	0 pct.	0 pct.	1 pct. (90)
Procentvis timer med maksimalt tre deltagende aktører	17 pct.	56 pct.	10 pct.	10 pct.	8 pct.	100 pct.
Gennemsnitlig HHI for indsendte bud	0,34	0,39	0,45	0,30	0,33	0,58
Markedsclearing						
Minimum én aktør har vundet mere end 40 pct. af udbuddet på aggregeret plan for 2017	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Andel af accepterede bud i forhold til det samlede udbud på aggregeret plan for 2017	26 pct.	22 pct.	52 pct.	49 pct.	36 pct.	63 pct.
Procentvis timer hvor den samlede volumen af udbuddet udgør mindre end 120 pct. af det realiserede køb (antal timer)	4 pct. (312)	0 pct. (32)	1 pct. (68)	6 pct. (175)	-	-
Procentvis timer med overindkøb (procentvis timer med "stort" overindkøb over 20 pct. af behovet)	93 pct. (31 pct.)	97 pct. (28 pct.)	78 pct. (1 pct.)	95 pct. (55 pct.)	4 pct. (4 pct.)	1 pct. (1 pct.)

 Forsyningstilsynet

Tabel 3: Forsyningstilsynets analyse af konkurrencesituation for systemydelse fra december 2018.

Energinet anser Forsyningstilsynets undersøgelse af konkurrencesituationen for fortsat at være retvisende for de eksisterende og gældende markeder. Energinet bemærker, at der siden Forsyningstilsynets undersøgelse ikke har været de store ændringer i antallet af aktører på markederne.

1.2 Udbud med kun én byder i perioden 1. januar 2019 – 30. september 2020

Energinet har én(to) gang(e) siden systemansvarsbekendtgørelsen første gang beskrev reguleret pris været nødsaget til at anvende en cost plus afregning i stedet for reguleret pris, fordi denne metode endnu ikke har været godkendt. Dette drejer sig om et udbud af ét anlæg i drift til at levere spændingsregulering lokalt i 11 timer i april 2019. Udbuddet gik i juni om, fordi nye simuleringer viste, at der ikke var behov for et anlæg i drift, men blot ét driftsklart anlæg – der blev her indkøbt spændingsregulering fra ét driftsklart anlæg i 76 timer i juni 2019. Til trods for, at udbuddet gik om, ændrede dette ikke ved antallet af bydere, og der var fortsat kun én og samme byder. I dette tilfælde blev der afregnet til cost plus, fordi metoden for reguleret pris ikke var godkendt af Forsyningstilsynet.

Energinet vurderer, at årsagen til, at det ikke er muligt at etablere konkurrence i ovenstående tilfælde er, at behovet for spændingsregulering er et lokalt behov, i en kortere periode. Spændingsregulering kan ikke transporteres over lange elektriske afstande. Der er derfor ikke tale om manglende kapacitet, men derimod en monopolsituation, hvor der kun er én byder. Den regulerede pris skal derfor ikke afspejle en pris der skal give incitament for nye aktører.

Derudover har Energinet foretaget ét udbud i marts 2019, hvor der har været et lokalt behov for spændingsregulering i 3 timer. Ved dette udbud var der konkurrence, og prisen blev derfor sat til af bydere, og der var derfor ikke behov for at anvende reguleret pris.

1.3 Situationer med residualmonopol

Systemansvarsbekendtgørelsens § 22 foreskriver, at reguleret pris skal anvendes i situationer, hvor der kun er én byder / virksomhed. Ørsted fremlægger i sit høringssvar side 4 afsnit 1 en situation med residualmonopol, hvor Energinets samlede behov er 100 MW, og én virksomhed byder ind med 10 MW, og en anden virksomhed byder ind med 90 MW. Behovet er dermed opfyldt, og der afregnes til markedsprisen, da der er to bydere og derfor, jf. systemansvarsbekendtgørelsen, er konkurrence på markedet.

I dette tilfælde er der dog tale om en knaphedssituation, og der burde sendes et prissignal til markedet, om at der er et behov for nye investeringer. Ea Energianalyse giver samme eksempel i sin 'vurdering af metode for reguleret pris for systemydelse' på side 8, hvor det fremgår at *"Den regulerede pris vil kun blive anvendt i situationer, hvor der kun er én effektiv byder⁵, det vil sige, at en byder er residual dominant, og den aktuelle pris derfor helt eller delvist ikke vil være konkurrenceudsat."*

I Ea Energianalyses eksempel bør der ligeledes blive anvendt reguleret pris, i tilfælde af, at der er tale om et residuelt monopol, og ikke blot når der kun er én byder / virksomhed der byder på den pågældende ydelse.

Energinet er for så vidt enig i, at den regulerede pris også bør omfatte situationer med residualmonopol, men vurderer samtidig lovteksten at være så specifik, at den ikke er overladt til fortolkning. Det anses derfor ikke at være muligt, under den nuværende lovgivning, at anvende reguleret pris i situationer med residualmonopol, og reguleret pris vil derfor kun blive anvendt i situationer når der kun er én virksomhed der tilbyder den pågældende ydelse, som det fremgår af systemansvarsbekendtgørelsen § 22.

1.4 Anvendelse af reguleret pris

Det er ud fra vurderingen af konkurrencesituationen, antallet af tilfælde med kun én byder siden 1. januar 2019, vurderet, at anvendelsen af reguleret pris i hovedregel primært vil blive anvendt i monopolsituationer, og ikke ved knaphedssituationer.

Reguleret pris forventes derudover primært at finde anvendelse ved udbud der er lokale, og af kortere varighed. Dette kan fx være i tilfælde af revision, hvor der kan opstå ekstraordinære behov i nettet – som det fx var tilfældet med spændingsregulering ved udbygningen af Kassø transformerstation i april og juni 2019.

I disse tilfælde kan der forekomme lokale udbud, hvor der ofte kun er én aktør i området. Disse midlertidige indkøb, hvor reguleret pris vil finde anvendelse, er ikke et udtryk for en knaphedssituation og den regulerede pris behøver derfor ikke tilskynde til nye investeringer, og nye markedsaktører.

Derudover kan det tænkes, at reguleret pris vil blive anvendt i en opstartsperiode i nye markeder. Energinet forventer dog ikke at implementere nogen nye nationale markeder for system-

⁵ Med begrebet "effektiv byder" forstås en situation, hvor en given byder ikke kan undgås i en bestemt markedssituation. Man kan således forestille sig en situation, hvor Energinet efterspørger 10 MW kapacitet i det manuelle reservemarked, og at der er en byder med en kapacitet på 8 MW og to bydere med kapacitet hver på 2 MW. I den situation vil der være mere end en byder, men den store byder kan ikke undgås, og prisen i den situation vil derfor ikke være konkurrenceudsat.

ydelse i den kommende fremtid. Det eneste marked Energinet forventer at anmelde til Forsyningstilsynet er markedet for fremskaffelse af kontinuert spændingsregulering i normaldrift, hvor der forventes at blive anmeldt en særskilt reguleret pris for dette marked.

2. Afgrænsning af begreberne 'sammenlignelig tidsperiode' og 'sammenlignelige produkter'

Energinet definerer i metoden for reguleret pris 'sammenlignelig tidsperiode' som værende det seneste år. Denne definition tager ikke højde for sæsonvariation i priserne, og der kan dermed opstå situationer, hvor den regulerede pris er højere end den faktiske pris i fx vinterperioderne, men lavere end den faktiske pris i fx sommerperioderne. Denne definition er valgt ud fra tankegangen om, at metoden skal være gennemskuelige, simpel og let for markedsaktørerne selv at regne ud⁶. Energinet argumenterer ligeledes for, at det seneste år er en sammenlignelig tidsperiode, eftersom prisen udvikler sig løbende fra år til år, og derfor skal den regulerede pris, baseret på historiske data, ikke række for langt tilbage i tiden. Der bør derudover være så meget volumen i datasættet, at sammenligningsgrundlaget er væsentligt. Energinet vurderer derfor ikke, at der kan etableres det rette sammenligningsgrund ved fx anvende gennemsnittet af priserne for januar måned de sidste tre år til at danne en historisk pris for en fastsat ydelse i januar.

Energinet definerer i metoden for reguleret pris 'sammenlignelige produkter' som værende den samme ydelse, udbudt i samme priszone. Der kan derfor fx fastsættes en reguleret pris ud fra historiske data for FCR i DK1. Denne reguleret pris vil således *kun* være gældende ved udbud af FCR i DK1, hvor der kun er én byder. Det samme gælder for fx mFRR i DK1, mFRR i DK2 og FFR i DK2. Der kan således *ikke* anvendes en historisk pris for FCR i DK1 som reguleret pris for FFR i DK2. På samme måde kan der *ikke* anvendes en historisk pris for mFRR i DK1 som reguleret pris for mFRR i DK2.

I tilfældet, hvor der udbydes spændingsregulering, som typisk udbydes i lokale områder, vil markederne ligeledes blive delt op i DK1 og DK2. Der kan dermed fastsættes en reguleret pris for spændingsregulering i DK1 ud fra historiske priser, hvis der er fastsat en sådan pris i DK1, ved et tidligere udbud af spændingsregulering. Energinet inddrager *ikke* tidligere udbud af systembærende egenskaber, i denne fastsættelse, af et udbud af systembærende egenskaber dækker over flere ydelser⁷ i én samlet pakke, og derfor ikke er et sammenligneligt produkt.

Energinet definerer 'nationale områder' som værende udbud, hvor en fastsat mængde *skal* indkøbes nationalt. Markederne for fx for FCR-N og FCR-D anses derfor for værende regionale markeder, hvor indkøbene sker på et fælles svensk-dansk marked, hvor Danmark blot står for afregningen af hhv. 44 MW FCR-D og 18 MW FCR-N.

3. Fastsettelse af historiske priser ud fra en gennemsnitsbetragtning

Der er i 'Vejledning og baggrundsnotat til metode for reguleret pris' inkluderet en tabel, hvor de historiske priser for 2019 er opgjort efter en gennemsnitsbetragtning. Disse priser vil være gældende i 2020, i tilfælde af, at metoden for reguleret pris er godkendt til anvendelse i 2020. Tabellen vil blive opdateret hvert år i december, med data gældende fra 1. december til 30. november. Tabellen vil dermed blive opdateret næste gang i december 2020, med data fra perioden 1. december 2019 til og med 30. november 2020.

⁶ Det anvendte data kan findes på Energinets [Markedsdataportal](#)

⁷ Inerti, kortslutningseffekt, reaktive reserver og spændingsregulering

Energinet indkøber ikke længere systembærende egenskaber som én samlet ydelse, hvorfor denne ikke fremgår i tabellen. Energinet køber i stedet særskilte ydelser som inert, spændingsregulering og kortslutningseffekt i udbud, hvis der opstår et behov for disse ydelser. Spændingsregulering vil ofte være den relevante ydelse der er behov for, og købes ofte som værende anlæg i drift eller driftsklare anlæg.

3.1 Anvendelse af sæsonbestemt gennemsnit

Det vil være muligt at inddеле priserne i fx et sæsongennemsnit. Dette kan fx være sommer og vinterpriser, eller årstider som fx forår, sommer, efter og vinter. Energinet vurderer dog, at der er behov for en vis volumen i datasættet, og det bør derfor overvejes, hvor korte sæsoner der kan opdeles i.

Anvendes der i sæsonpriser, fx sommer (april til september) og vinterpriser (oktober til marts) vil priserne for 2019 i stedet være som angivet i tabellen nedenfor:

Ydelse	Historisk pris 2019 (simpelt gennemsnit)	Historisk pris – Sommer (april – september)	Historisk pris – Vinter (januar – marts og oktober – december)
mFRR opreguleringskapacitet i DK1	6,25 DKK/MW/time	2,29 DKK/MW/time	10,18 DKK/MW/time
mFRR opreguleringskapacitet i DK2	260,96 DKK/MW/time	62,00 DKK/MW/time	376,00 DKK/MW/time
aFRR kapacitet*	348,06 DKK/MW/time	395,00 DKK/MW/time	274,29 DKK/MW/time
FCR op	275,69 DKK/MW/time	399,12 DKK/MW/time	151,55 DKK/MW/time
FCR ned	26,21 DKK/MW/time	16,45 DKK/MW/time	36,03 DKK/MW/time
FFR**	Ingen pris for 2019 Pris 2020: 365,12 DKK/MW/time	Ingen pris for 2019 Pris 2020: 365,12 DKK/MW/time	Ingen pris for 2019 Ingen indkøb af FFR i vinteren 2020
Spændingsregulering – anlæg i drift i DK1	Opstartsomkostninger: 250.000 DKK 89,58 DKK/MW/time	Ingen pris for 2019	Opstartsomkostninger: 250.000 DKK 89,58 DKK/MW/time
Spændingsregulering – driftsklart anlæg i DK1	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris
Spændingsregulering – anlæg i drift i DK2	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris
Spændingsregulering – driftsklart anlæg i DK2	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris	Ingen historisk pris
Dødstartsreserve, DK1	18.000.000 DK/år	-	-
Dødstartsreserve, DK2	Ingen tilgængelig pris for 2019 Pris 2020: 9.495.000 DK/år	-	-
Reserveforsyning, Bornholm	40.800.00 DK/år	-	-
Reserveforsyning, Læsø	1.500.000 DK/år	-	-
Reserveforsyning, Anholt	1.500.000 DK/år	-	-

Tabel 4: Reguleret priser baseret på historiske priser, simpelt gennemsnit, sommer (april til september) og vinterpriser (oktober til marts).

*Priserne på aFRR er baseret på 2020 priser for perioden januar-oktober, da der i

2019 kun blev indkøbt aFRR når Skagerrak ikke kunne levere.

**Priserne på FFR er baseret på 2020 priser, da der ikke blev indkøbt FFR i 2019.

3.2 Anvendelse af mængdevægtet gennemsnit

De fleste af Energinets systemydelser indkøbes med en fast mængde hver time/dag/måned hvert år. Den indkøbte mængde ændrer sig derfor ikke fra måned til måned, eller fra år til år. Ydelserne indkøbes derudover oftest til marginal-pris (pay-as-clear), hvorfor alle bud afregnes til samme bud. Et mængdevægtet gennemsnit vil derfor give samme resultat som et simpelt gennemsnit for disse ydelser.

aFRR indkøbes dog som pay-as-bid, og der er derfor muligt at udregne et vægtet gennemsnit for denne ydelse. Priserne er opgjort i tabellen nedenfor:

Ydelse	Simpelt gennemsnit 2020	Vægtet gennemsnit 2020
aFRR kapacitet*	348,06 DKK/MW/time	434,15 DKK/MW/time

Tabel 5: *Simpelt gennemsnit og mængdevægtet gennemsnit for aFRR - baseret på 2020 priser.*

Størrelsen af behovet for spændingsregulering kan ændre sig fra gang til gang. Denne ydelse indkøbes dog typisk som anlæg i drift, eller driftsklare anlæg, vil derfor ligeledes ikke kunne udregnes som et mængdevægtet gennemsnit.

4. Proces for afvikling af udbud

Ørsted påpeger i sit høringsnotat, at der ikke er en proces for afvikling af udbud. Energinet bemærker i den sammenhæng, at der foreligger udbudsbetingelser for de enkelte ydelser i dokumentet [Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark](#). Alle Energinets indkøb af systemydelser er beskrevet i dette dokument, og udbud, hvor der kun er én byder afviger ikke fra ovenstående udbudsbetingelser.

Henrik Gommesen (FSTS)

Fra: Henrik Gommesen (FSTS)
Sendt: 17. november 2020 09:23
Til: myndighed@energinet.dk
Cc: 'Mikael Marstal'
Emne: Forsyningstilsynets j. nr. 20/07546 Energinets anmeldelse af metode for reguleret pris

Til Energinet

Att. Mikael Marstal

Forsyningstilsynet skal hermed takke for Energinets kommentarer af 16. oktober 2020. På baggrund af kommentarerne og høringssvarene fra Forsyningstilsynets offentlige høring vil Forsyningstilsynet gerne drøfte en række spørgsmål vedrørende den anmeldte metode nærmere med Energinet. Det drejer sig om:

- Metodens afgrænsning af ”sammenlignelige perioder og ydelser”, jf. systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, nr. 2).
- Den anmeldte metodes grundlag for fastsættelsen af en reguleret pris i forhold til ovenstående ”sammenlignelige perioder og ydelser”.
- Anvendelsesområdet for reguleret pris – dvs. den konkrete anvendelse af metoden for reguleret pris i situationer med residualmonopol.

Forsyningstilsynet vil derfor foreslå et møde (virtuelt) i uge 48 til drøftelse af de nævnte spørgsmål. Forsyningstilsynet foreslår:

Tirsdag den 24. november kl. 14 – 16

Onsdag den 25. november kl. 13 – 15

Fredag den 27. november kl. 9:30 – 11:30 eller 13 – 15

Forsyningstilsynet vil afvente tilbagemelding vedrørende mødetidspunkt og vil derefter fremsende nærmere om kontaktdetaljer mv., når mødetidspunktet er fastlagt.

Med venlig hilsen

Henrik Gommesen
Chefkonsulent
+45 4171 5372/ hgo@forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10 / DK-3300 Frederiksværk
+45 4171 5400 / post@forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet behandler dine personoplysninger med det formål at vejlede dig, besvare dine henvendelser eller som led i Forsyningstilsynets varetagelse af sine myndighedsopgaver. [Læs vores persondatapolitik](#)

NOTAT | FORSYNINGSTILSYNET DEN 25. NOVEMBER 2020, REFERENT HGO

25. november 2020

Deltagere | Sisse Carlsen (Energinet), Anja Rye (Energinet), Emilie Werner Popp (FSTS), Joann Michaelis (FSTS), Henrik Gommesen (FSTS)

ENERGINETS ANMELDELSE AF METODE FOR REGULERET PRIS

Forsyningstilsynet (FSTS) ønskede at diskutere den anmeldte metodes afgrænsning af "sammenlignelige perioder og ydelser", jf. systemansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 2, nr. 2), og den anmeldte metodes grundlag for fastsættelsen af en reguleret pris i forhold til ovenstående "sammenlignelige perioder og ydelser".

Baggrunden var, at FSTS fandt, at den anmeldte metodes anvendelse af årgennemsnit som grundlag for en reguleret kunne rejse spørgsmål i forhold til systemansvarsbekendtgørelsens § 22, stk.2, der taler om sammenlignelige perioder og ydelser.

SAMMENLIGNELIGE YDELSER

Sisse Carlsen (SC) oplyste, at der i den anmeldte metode for reguleret pris var taget udgangspunkt i, at en ydelse var en ydelse

Henrik Gommesen (HGO) oplyste, at FSTS forstod afgrænsningen, men spurgte ind til, om Energinet havde overvejet om der var ydelser/produkter, der i deres karakteristika og krav til leverance mv. kunne være sammenlignelige og derfor indgå i en reguleret pris, hvis der ikke var tilstrækkelige prisobservationer på det enkelte produkt til at fastlægge en reguleret pris.

SC oplyste, at det formentlig kunne være vanskeligt idet de forskellige ydelsers pris bl.a. afhang af reaktionstid mv. Samtidig kunne der også være problemer i forhold til teknologineutralitet o. lign., men Energinet ville overveje, om det ville være meningsfuldt for nogle ydelsers/produkters vedkommende.

Emilie Werner Popp (ECWP) oplyste, at FSTS gerne ville se sådanne overvejelser fra Energinet og understregede, at inddragelser af et andet/andre produkter kun burde overvejes, hvis det var meningsfuldt.

SAMMENLIGNELIGE TIDSPERIODER

HGO oplyste, at FSTS fandt det ønskeligt, hvis en "finere" periode inddeling end et årgennemsnit kunne overvejes, idet årgennemsnit som udgangspunkt kunne dække over større variationer mellem priserne i forskellige perioder/sæsoner i et år, og derfor

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

kunne rejse spørgsmål i relation til systemansvarsbekendtgørelsens ordlyd om "sammenlignelige perioder".

SC oplyste, at valget af årsgennemsnit var sket på baggrund af, at Energinet ønskede at priserne, der indgår i fastlæggelsen af en reguleret pris, skulle være så nye som muligt idet faktorer som forskelle i vejret (varmt forår/koldt forår, vådt/tørt år mv.) kunne have stor betydning for elpriserne – herunder også priserne på systemydelse mv. Jo kortere tidsperiode man opererede med (måned, kvartal, sæson) jo længere tilbage måtte man forvente at skulle gå tilbage for at få tilstrækkeligt med prisobservationer til at fastlægge en reguleret pris.

SC fandt, at der var forskel på de forskellige markeder (fx ydelser man indkøbte kontinuert og ydelser man indkøbte efter behov).

ECWP spurgte til, hvor stort volumen Energinet ønskede i dataset og hvilken rettesnor herfor man anlagde. På kontinuerede markeder ville der formentlig kunne opereres med sæsonobservationer (forår, sommer, efterår og vinter eller lignende) mens det på markeder hvor der blev købt ind efter behov kunne være problemer, men her kunne man måske operere med fx to sæsoner (sommer og vinter) eller lignende.

HGO oplyste, at FSTS var opmærksom på trade-offet mellem antal observationer og tidsperiode, men i den anmeldte metode var der allerede mulighed for at gå længere tilbage end et år, hvis der manglede observationer til at kunne fastlægge en reguleret pris. FSTS ville gerne se Energinets overvejelser omkring en "finere" tidsopløsning og deres argumentation for en sådan i forhold til markeder, dataset osv.

ANVENDELSESOMRÅDET FOR REGULERET PRIS

Anvendelsesområdet for reguleret pris i systemansvarsbekendtgørelsen blev kort diskuteret i forhold til situationer med residual monopol.

AFTALT

Det aftales, at Energinet fremsender et notat med Energinets overvejelser i relation til fastlæggelse af "sammenlignelige perioder" i forhold til forskellige markeder, samt mulige (hvis nogen) overvejelser i relation til "sammenlignelige ydelser" jf. diskussionerne ovenfor.

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
6. december 2020

Forfatter:
SCR/SCR

NOTAT

KOMMENTARER TIL UDDYBENDE SPØRGSMÅL PÅ BAGGRUND AF HØRING AF METODE FOR REGULERET PRIS

På baggrund af Forsyningsstilsynets offentlige høring af metoden for reguleret pris for systemydelse, har Forsyningsstilsynet en række spørgsmål vedrørende den anmeldte metode. Spørgsmålene blev diskuteret på et telefonmøde mellem Forsyningsstilsynet og Energinet den 25. november 2020, og Energinet uddyber, med dette dokument, de emner der blev diskuteret på telefonmødet. Forsyningsstilsynet har fremsendt et referat af telefonmødet den 25. november 2020 til Energinet den 26. november 2020, hvor flere af nedenstående overvejelser også er beskrevet.

1.1 Sammenlignelige ydelser

I Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen) § 22, stk. 2 fremgår det, at den regulerede pris så vidt muligt skal tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.

Energinet har i metoden for reguleret pris vurderet, at der bør laves en reguleret pris for hver enkelt ydelse, dvs. der bør fastsættes en særskilt reguleret pris for FFR, FCR, aFRR og mFRR. Prisen fastsættes ud fra historiske data, hvis dette eksisterer. Årsagen til, at der bør fastsættes én særskilt reguleret pris for de enkelte ydelser, skyldes først og fremmest, at der er stor forskel på, hvor hurtigt og hvor længe de enkelte ydelser skal levere, og dermed deres tekniske egenskaber. Jo hurtigere ydelserne skal levere, jo større krav stiller dette til ydelsen, og dermed er den som udgangspunkt forbundet med højere omkostninger. En langsommere ydelse som fx mFRR stiller ofte større krav til størrelsen på anlægget, men mindre krav til reaktionshastigheden. En tommelfingerregel er, at jo tættere på driftsøjeblikket en ydelse skal kunne levere, jo dyrere er den per enhed. Det vil derfor ikke kunne betegnes som en sammenlignelig ydelse, hvis der skabes én fælles pris for Energinets frekvensrelaterede ydelser, heller ikke hvis forskellige frekvensrelaterede ydelser liggес sammen.

Øvrige ydelser, der på nuværende tidspunkt indkøbes på kontinuerede markeder, som er dækket af metoden, er dødstatsreserven for hhv. DK1 og DK2, reserveforsynings af danske øer. Energinet har i metoden ligeledes lagt op til, at der bør fastsættes en særskilt reguleret pris for disse,

baseret på historisk data, hvis dette eksisterer. Årsagen til, at der bør fastsættes én særskilt reguleret pris for disse ydelser er, at ydelserne indkøbes over en længere periode, og derfor ikke kan sammenlignes med de øvrige ydelser Energinet indkøber. Derudover kan dødstatsreserven i DK1 heller ikke sammenlignes med dødstartsreserven i DK2, ligesom indkøbene for reserveforsyning af de danske øer ikke kan sammenlignes på tværs af hinanden. Dødstartsreserven kan ikke sammenlignes mellem DK1 og DK2, da konkurrencesituationen i de to landsdele er meget forskellig, og priserne derfor ikke vurderes at være sammenlignelige. Reserveforsyningen af de danske øer adskiller sig grundlæggende fra hinanden ved, at behovet er meget forskelligt øerne i mellem, hvilket påvirker konkurrencesituationen og dermed prissætningen. Det vurderes derfor også her, at der bør laves en særskilt reguleret pris for de enkelte ydelser i de enkelte områder.

Metoden for reguleret pris dækker derudover indkøb der ikke foretages kontinuert, men i situationer, hvor der opstår specifikke behov. Dette gælder behov i forbindelse med revisioner, fx ekstra systembærende kapacitet, spændingsregulering, nettilstrækkelighed og effekttilstrækkelighed. Da disse ydelser kun indkøbes efter behov, vil datagrundlaget som udgangspunkt også være mindre, end ved de ydelser der indkøbes kontinuert. Det kan derfor overvejes, om der skal skabes én reguleret pris, der dækker over flere af ovenstående ydelser.

Energinet foreslår i den forbindelse, at der skabes én reguleret pris, der dækker over effekttilstrækkelig og nettilstrækkelighed. I begge tilfælde vil behovet som udgangspunkt blive dækket via regulerkraftbud eller specialregulering. I tilfælde af, at der er tale om et lokalt behov, vil Energinets krav til de to ydelser være identiske, hvorfor prissætningen grundlæggende burde være den samme. Ved at ligge disse to ydelser sammen til én reguleret pris, skabes der en potentiel større datavolumen, hvorfor den regulerede pris vil være mere retvisende.

Ekstra systembærende kapacitet dækker over, at Energinet i visse situationer indkøber ekstra reserver, ofte mFRR reserver. I disse tilfælde vil den regulerede pris for den pågældende ydelse blive anvendt, hvis der ikke er konkurrence på markedet.

Sluttelig køber Energinet spændingsregulering ved behov. Dette behov opstår typisk pga. revisioner i nettet eller på transformerstationer. Denne ydelse kan ikke sammenlignes med de øvrige ydelser, da de tekniske krav til levering er væsentlig anderledes end for de øvrige ydelser. Der bør derfor ligeledes være en separat reguleret pris for denne ydelse.

Energinets samlede vurdering er derfor, at det bør fastholdes, at der skabes selvstændige regulerede priser for samtlige af Energinets indkøbte ydelser, med undtagelse af effekttilstrækkelighed og nettilstrækkelighed, som kan dækkes én samlet reguleret pris for disse to ydelser. Skulle Energinet på et senere tidspunkt få behov for at indkøbe andre ydelser, fx kortslutningseffekt eller inerti kan det overvejes, om disse kan inkluderes i én af de eksisterende regulerede priser. I dette tilfælde vil det kunne overvejes om den regulerede pris for spændingsregulering også kan dække indkøbet foretaget på baggrund af et behov for fx kortslutningseffekt. Dette afhænger dog af behovet, herunder om indkøbet foretages kontinuert, eller blot efter behov, samt om de tekniske krav er sammenlignelige for de to ydelser / indkøb. Energinet forudsiger dog ikke noget behov for at skulle indkøbe kortslutningseffekt i fremtiden, hvorfor ovenstående er et tænkt scenarie.

1.2 Sammenlignelig tidsperiode

Energinet har i metoden for reguleret pris for systemydelser vurderet, at en sammenlignelig tidsperiode dækkes ved at tage priserne for det seneste år. Dette er gjort ud fra tankegangen

om, at metoden skal være gennemskuelige, simpel og let for markedsaktørerne selv at regne ud. Energinet argumenterer ligeledes for, at det seneste år er en sammenlignelig tidsperiode, eftersom prisen priserne udvikler sig løbende fra år til år, og man bør derfor ikke bevæge sig for langt tilbage historisk, når priserne beregnes.

Derudover vil der, uanset hvilken tidsinddeling man foretager, være en variation i priserne fra år til år. Dette skyldes forskelle i vejrforhold; vådår vs. tørår, varme vintre vs. kolde vintre, blæsende år vs. 'stille' år, etc. Denne variation i priser grundet vejrforhold kan mindskes, hvis man fx vælger at benytte sig af tre års data. Dog vil man, hvis man benytter sig af flere års data i stedet for ét, udvaske de økonomiske fluktuationer, der fx skyldes konjunkturforholdene, ændring i brændselspriser, eller ændringer i konkurrencesituationen. Det er især sidstnævnte Energinet ønsker at synliggøre ved hjælp af ét års data, for derved at sende et signal til markedet om, at der er behov for investeringer, hvis et sådant behov skulle opstå.

Valget af en sammenlignelig tidsperiode på ét år er desuden valgt ud fra en tankegang om, at der bør være en vis volumen i datasættet, for at give retvisende priser. Dette vil mindske store udsving i datasættet, både i form af meget høje priser, og meget lave priser, som kan medføre en u hensigtsmæssig prissætnings af den regulerede pris.

Ovenstående metode tager dog ikke højde for sæsonvariation i priserne. Der ses som udgangspunkt højere priser på systemydelse om sommeren, end om vinteren, og der er derfor en risiko for, at den regulerede pris vil være for "lav" om sommeren, og for "høj" om vinteren. Om sommeren vil dette medføre, at den regulerede pris i højere grad vil blive erstattet af cost plus, da betalingen, jf. systemansvarsbekendtgørelsens § 22, stk. 3 ikke bør være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 24.

Ønskes der en finere inddeling i tidsperioden, for derved potentielt at opnå en større sammenlignelighed mellem de enkelte tidsperioder, foreslår Energinet følgende:

- Kontinuerede indkøb af frekvensrelaterede ydelser inddeles i 4 perioder, der hver indeholder 3 måneder. Dette gælder således for ydelserne FFR, FCR, aFRR og mFRR. Energinet foreslår i den forbindelse følgende inddeling:
 - Vinter: december, januar, februar
 - Forår: marts, april, maj
 - Sommer: juni, juli, august
 - Efterår: september, oktober, november
- Ydelser der indkøbes efter behov, bør minimum indeholde en periode på 6 måneder, for at sikre størst mulighed sikkerhed for at kunne fastsætte en reguleret pris baseret på historiske data. Energinet foreslår i den forbindelse følgende inddeling:
 - Vinter: oktober, november, december, januar, februar marts
 - Sommer: april, maj, juni, juli, august, september

Ovenstående vil give en større variation priserne i mellem, men der vil fortsat være forskel fra år til år, som kan medføre væsentlige ændringer i priserne. Dette kan som nævnt være vejrforhold som påvirker priserne. Derudover kan fx brændselspriserne, konjunkturforholdene, og ændringer i konkurrencesituationen påvirke priserne.

Inddelingen i vinter, forår, sommer og efterår er baseret på, hvordan priserne historisk set har ændret sig fra måned til måned. Der er dog relativt stor variation i, hvordan priserne historisk set fordeler sig hen over året, og der er derfor også forskel på, hvordan prisniveauet vil fordele

sig fra år til år. Derudover er der forskel på, hvordan priserne på de enkelte ydelser fordeler sig over året. Dette gør sig især gældende for månederne april, maj samt september, oktober, hvor der kan være stor forskel i, hvor varmt der er, og derved hvordan kraftvarmeværkerne producerer. Ovenstående er Energinets bedste bud på en inddeling i sæsoner.

Energinet fastholder, at datagrundlaget for fastsættelse af den regulerede pris ikke bør gå længere end ét år tilbage. Ved at benytte ét års datagrundlag fås det mest retvisende billede af konjunkturf forholdene, konkurrencesituationen samt udviklingen i de variable omkostninger. Dermed opsamles den pristrend der er i systemydelsesmarkederne, som kan være med til at give et investeringssignal til nye investorer, hvis der er behov for dette.

Henrik Gommesen (FSTS)

Fra: Sisse Carlsen <scr@energinet.dk>
Sendt: 18. december 2020 12:48
Til: Henrik Gommesen (FSTS)
Emne: SV: Kommentarer til Forsyningstilsynets høring af metoden for Reguleret pris

Hej Henrik,

I forhold til spørgsmålet vedrørende grænseoverskridende indkøb er det Energinets vurdering, at metoden for reguleret pris ikke er gældende ved overskridende indkøb af systemydelser. Systemansvarsbekendtgørelsen er national lov, hvorfor den ikke er gældende ved grænseoverskridende indkøb. Energinet vurderer derudover, at metoden ikke vil være relevant når der er tale om grænseoverskridende indkøb, da der i dette tilfælde vil være langt flere bydere, og derved større konkurrence mellem virksomhederne, hvorfor situationen med kun én byder ikke forventes at opstå.

Der er for nuværende tale om ydelserne FCR-D og FCR-N i DK2 som indkøbes i et fælles svensk-dansk indkøb, hvor Danmark betaler for sin andel af den indkøbte mængde.

Fra 1.1.2021 indkøbes FCR i DK1 på et fælles europæisk marked, og derfor vil den regulerede pris heller ikke være relevant i dette tilfælde.

Derudover arbejdes der på fælles markeder for både a-FRR og m-FRR. Det ses derfor, at størstedelen af Energinets systemydelser forventes at blive indkøbt på grænseoverskridende markeder indenfor en kort årrække. Det vil således kun være midlertidige, lokale behov, der indkøbes nationalt, samt frekvensydelsen FFR.

Energinet vurderer i øvrigt, at metoden for reguleret pris som udgangspunkt primært vil finde anvendelse når der foretages indkøb ud over de almindelige frekvensrelaterede ydelser – dvs. når der foretages indkøb på baggrund af et behov for fx spændingsregulering eller nettilstrækkelighed/effekttilstrækkelighed i et lokalt område. Metoden vil derfor, efter Energinet vurdering, ikke blive anvendt i de almindelige kontinuerte markeder, da der på disse markeder er mere end én byder. Metoden forventes derfor at blive bragt til anvendelse i situationer, hvor der er kapacitet nok i markedet, men denne kapacitet er centeret omkring én enkelt virksomhed, fordi behovet er lokalt. Det forventes derfor som udgangspunkt ikke, at metoden vil blive anvendt på grund af manglende kapacitet i markedet. Derfor forventes metoden primært at blive brugt i anvendelse i nationale markeder ved midlertidige lokale behov.

I forhold til Ørsteds bemærkninger til spørgsmålet om statsstøtte henviser Energinet til konklusionerne gengivet i baggrundsnotatet og som citeret af Ørsted:

"Konklusion

Der er efter vores vurdering en betydelig risiko for, at Energinets beslutninger om indkøbspriser for SBE vil blive anset for at kunne tilregnes staten og derfor vil kunne være omfattede af EU's statsstøtteregler i tilfælde af en klage eller en myndighedsundersøgelse. Dette skyldes navnlig reguleringen af disse indkøb, statens indflydelse og tilsynbeføjelser i forhold til Energinet og indkøbenes almennyttige, ikke-kommercielle formål".

Det vil ikke fjerne denne risiko, hvis Kommissionen og/eller Energistyrelsen måtte have vurderet, at sådanne beslutninger ikke kan tilregnes staten, og at EU's statsstøtteregler derfor ikke finder anvendelse. Hverken Kommissionen eller Energistyrelsen har kompetence til at fortolke EU's statsstøtteregler med bindende virkning for EU-Domstolen ("Domstolen"). En sådan vurdering vil derfor ikke kunne fritage Energinet for sit ansvar for at overholde disse regler, og Energinet vil stadig kunne blive dømt for at have overtrådt disse regler."

"Energinet vil ifølge sin økonomiske regulering være underlagt krav om omkostningseffektiv drift og vil antageligvis også være underlagt en almindelig retsgrundsætning om økonomisk forsvarlighed uafhængigt af den statsstøtteretlige vurdering.

Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og ...”

Ørsteds bemærkninger i høringsnotatet ændrer ikke ved Energinets opfattelse, herunder særligt:

- At der er betydelig risiko for, at Energinets beslutning om indkøbspriser kan tilregnes staten,
- At Energinets betaling ud over en pris beregnet på baggrund af en cost plus beregning i en monopolsituation derfor kan udgøre ulovlig statsstøtte.

Hvis ovenstående giver anledning til yderligere spørgsmål, er du velkommen til at ringe eller skrive.

Venlig hilsen

Sisse Carlsen

Økonom

Fleksibilitet og Systemydelse

+4523460519

scr@energinet.dk

Fra: Henrik Gommesen (FSTS) <HGO@forsyningstilsynet.dk>

Sendt: 15. december 2020 11:51

Til: Sisse Carlsen <scr@energinet.dk>

Emne: SV: Kommentarer til Forsyningstilsynets høring af metoden for Reguleret pris

Hej Sisse,

Tak for rettelsen.

Jeg har et par yderligere spørgsmål til jer vedrørende grænseoverskridende indkøb og statsstøtteproblematikker

- Grænseoverskridende indkøb. Vi vendte spørgsmålet om relevansen af reguleret pris i forhold til grænseoverskridende indkøb på vores Telco, men vi vil gerne have noget på skrift vedrørende spørgsmålet .
- Statsstøtte, jf. Ørsteds høringssvar. Vi har vist ikke hørt jeres kommentarer til denne problemstilling, og dem vil vi gerne have.

Du er naturligvis velkommen til at kontakte mig, hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål eller andet.

Mvh, Henrik

Med venlig hilsen

Henrik Gommesen

Chefkonsulent

+45 4171 5372/ hgo@forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10 / DK-3300 Frederiksværk

+45 4171 5400 / post@forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet behandler dine personoplysninger med det formål at vejlede dig, besvare dine henvendelser eller som led i Forsyningstilsynets varetagelse af sine myndighedsopgaver. [Læs vores persondatapolitik](#)

Fra: Sisse Carlsen <scr@energinet.dk>

Sendt: 14. december 2020 14:10

Til: Henrik Gommesen (FSTS) <HGO@forsyningstilsynet.dk>

Emne: Kommentarer til Forsyningstilsynets høring af metoden for Reguleret pris

Hej Henrik,

Til din orientering er der sneget sig en lille regnefejl på én af priserne i tabel 4 – Reguleret pris baseret på historiske priser, sommer og vinterpriser. Det drejer sig om prisen på Spændingsregulering – anlæg i drift i DK1. Prisen er opdateret i det vedhæftede dokument.

Venlig hilsen

Sisse Carlsen

Økonom

Fleksibilitet og Systemydelse

+4523460519

scr@energinet.dk

ENERGINET
Elsystemansvar

Energinet Elsystemansvar A/S

Tonne Kjærvej 65

Fredericia 7000

www.energinet.dk

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
10. marts 2021

Forfatter:
SCR/MNC

NOTAT

REGULERET PRIS VED INDKØB AF SYSTEMYDELSER

Metode

Indhold

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen	3
2. Metode for reguleret pris for systemydelser.....	3
2.1 Gyldighedsområde for reguleret pris.....	3
2.2 Reguleret pris.....	4
2.3 Historisk pris	4

1. Baggrund og juridisk grundlag for metodeanmeldelsen

I henhold til § 22, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. udarbejder Energinet nærværende metode til beregning af den regulerede pris til betaling af ydelser ved manglende konkurrence, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt. i elforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020.

Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i elforsyningsloven.

Generelle kommercielle betingelser og den praktiske håndtering af indkøb af energi og andre ydelser er offentliggjort på [Energinets hjemmeside](#) i Energinets dokument: "[Systemydelser til levering i Danmark - Udbudsbetingelser](#)". Markedsaktøren tilbyder levering af ydelsen til en given pris, jf. *Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark*. Er der kun én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse, anvender Energinet, i henhold til systemansvarsbekendtgørelsen, regulerede priser til betaling for ydelsen fremfor den tilbudte pris.

Denne metode finder anvendelse på anlæg, der byder ind på udbud i overensstemmelse med "Systemydelser til levering i Danmark – Udbudsbetingelser".

2. Metode for reguleret pris for systemydelser

2.1 Gyldighedsområde for reguleret pris

Metoden finder anvendelse, når der ved et udbud kun er én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, jf. § 27 a stk. 2 i elforsyningsloven.

Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelser; herunder balanceringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i alle eksisterende markeder. Det er Energinets vurdering, at metoden generelt vil være anvendelig på potentielt kommende markeder, men det vil i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om der konkret måtte være behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Det defineres med grundlag i systemansvarsbekendtgørelsens § 22, at et udbud kan gennemføres, når der er mere end én byder, der tilbyder den udbudte ydelse. Er der mere end én byder, afregnes der til markedspris. Afgiver én virksomhed eller balanceansvarlig aktør mere end ét bud, vil dette blive anset som værende én byder.

Den af byder tilbudte pris vil ikke blive lagt til grund for afregningen, hvis der kun er én byder. Der vil i stedet blive afregnet til reguleret pris.

Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis det er teknisk muligt at opdele det samlede behov. Dette kan i nogle tilfælde være muligt, for eksempel ved at erstatte en andel af det først beregnede behov gennem øget beredskab. I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder. Hvis der er mere end én byder, vil der blive afregnet til markedsprisen.

Hvis behovet ikke er dækket ved udbuddets afslutning, kan Energinet redefinere rammerne for anskaffelse af ydelsen eller de fastsatte krav i udbuddet, og herefter lade udbuddet gå om.

2.2 Reguleret pris

Den regulerede pris skal, jf. § 22 i systemansvarsbekendtgørelsen:

1. Så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville være opstået ved konkurrence.
2. Så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
3. Ikke være lavere end omkostningerne ved at levere ydelsen, fastsat efter cost plus.

Den regulerede pris defineres som en historisk pris, hvis der eksisterer en historisk pris for en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode, der er opstået i et marked, hvor der har været konkurrence. Det betyder, at der kan fastsættes en historisk pris, der hvor en given ydelse historisk har været udbudt, og hvor der har været mere end én byder i udbuddet. For en ydelse, der ikke har været udbudt, og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk pris.

Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, vil den regulerede pris være lig cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser.

Hvis den historiske pris er lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, vil afregning i stedet ske til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser.

2.3 Historisk pris

Den historiske pris skal gælde for en sammenlignelig ydelse og være opstået i en sammenlignelig tidsperiode.

Der fastsættes historiske priser pr. produktenhed pr. tidsenhed, der er gældende for ét kalenderår ad gangen, for hver ydelse, der har været indkøbt i et konkurrenceudsat marked. Den historiske pris fastsættes pr. ydelse.

Der fastsættes en pris pr. årstid for kontinuert omsatte produkter: forår, sommer, efterår og vinter. Der fastsættes en pris per halvår for mindre omsatte produkter: vinterhalvår og sommerhalvår. Hvis et produkt kun er meget lidt omsat og der ikke er tydelig sæsonvariation, kan det vælges kun at fastsætte én pris for kalenderåret.

Der fastsættes tillige per område, svarende til den områdeinddeling der er, eller har været i det konkurrenceudsatte marked den historiske pris hidrører fra. Det vil sige, at man ikke sammenlægger eksisterende markedsområder. Hvis en geografisk markedsopdeling er ophørt i det konkurrenceudsatte marked, skal samme sammenlægning (ophørt opdeling) gælde for historisk pris.

Hvis der indføres nye markedsopdelinger vil den historiske pris kunne dannes på grundlag af den tidligere markedsopdeling, indtil der er tilstrækkelig (mindst tre) historiske prisdannelser i den nye opdeling, til at kunne fastsætte en reguleret pris.

Den historiske pris vil være det vægtede gennemsnit af alle accepterede bud i markedet for den gældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i det forudgående år.

De historiske priser fastsættes og offentliggøres i december måned med effekt fra det kommende kalenderår. Der anvendes således priser fra 1. december det forudgående år til 30. november det indeværende år.

Hvis der i et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er mindst tre priser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i stedet anvendes dét antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en firårig periode.

Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris.

Beregningen vil være uafhængig af, om prisfastsættelsen sker ved marginalpris eller pay-as-bid. Alle accepterede priser vil indgå i en vægtet beregning.

Den historiske pris vil være offentligt tilgængelig på [Energinetts hjemmeside](#), hvor beregningen vil ske transparent og eksplicit. Hvis cost plus prissætning anvendes som reguleret pris, vil prisen *ikke* blive offentliggjort på Energinetts hjemmeside.

Datagrundlag for fastsættelse og beregning af historiske priser vil ligeledes være tilgængelig på Energinetts hjemmeside.

Listen af historiske priser udvides, hvis der etableres yderligere konkurrenceudsatte markeder. Energinetts egne anlæg *kan* indgå i fastsættelse af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Netvirksomheders anlæg *kan* ligeledes indgå i fastsættelsen af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
10. marts 2021

Forfatter:
SCR/MNC

NOTAT

REGULERET PRIS VED INDKØB AF SYSTEMYDELSER

Baggrundsnotat og vejledning

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Formål, anvendelsesområde og forvaltningsmæssige bestemmelser	3
2.1 Anvendelsesområde	4
2.2 Hjemmel.....	4
2.3 Ikrafttræden.....	4
3. Baggrund for metoden for reguleret pris for systemydelse.....	5
4. Forklaring af metode for reguleret pris for systemydelse	6
4.1 Gyldighedsområde for reguleret pris.....	6
4.2 Reguleret pris.....	7
4.3 Historisk pris	7
4.4 Metodeovervejelser for fastlæggelse af historisk pris.....	9
<i>Historisk pris – metode 1</i>	9
<i>Historisk pris – metode 2</i>	10
<i>Historisk pris – metode 3</i>	10
<i>Historisk pris – metode 4</i>	10
5. Historiske priser til fastlæggelse af reguleret pris	11
5.1 Historiske priser fra 2019 gældende for 2020	11
6. Omfanget af den nye metode	12
7. Statsstøtte	13
7.1 Hvornår er der tale om statsstøtte	13
7.2 Juridisk vurdering.....	14
8. Fravalgte metoder for reguleret pris for systemydelse	15
8.1 Best New Entrant.....	15
8.2 Energinet Eltransmissions egne anlæg	15
8.3 Energistyrelsen teknologikatalog.....	16

1. Indledning

Dette notat indeholder vejledende og uddybende beskrivelser af metoden for reguleret pris for systemydelser. Metoden anvendes til betaling for ydelser, når der kun er én virksomhed, der tilbyder den pågældende ydelse.

Metoden træder i kraft, når den er godkendt af Forsyningstilsynet.

Energinet vurderer, at Energinets årlige indkøb af systemydelser, hvor reguleret pris finder anvendelse, vil være begrænset til mellem 0 millioner kroner og 6 millioner kroner. Dette uddybes nærmere i afsnit 6.

Denne vejledning beskriver i afsnit 2 og 3 de forvaltningsmæssige bestemmelser og den lovmæssige baggrund for metodens anvendelse. Herudover begrundes vejledningen i afsnit 4 Energinets valg og gennemgår den anmeldte metode detaljeret. Herunder beskrives processen for metodens tilblivelse og involveringen af markedets aktører.

Afsnit 5 forklarer den historiske pris yderligere og angiver den historiske pris, der vil have potentielt gyldighed i 2021.

Afsnit 6 giver Energinets bud på omfanget af den nye metode og afsnit 7 beskriver Energinets tolkning og vurdering af metoden i forhold til gældende statsstøtteregler.

Afsnit 8 redegør for fravalgte metoder, der har været diskuteret i processen mod den endelige metodeanmeldelse.

2. Formål, anvendelsesområde og forvaltningsmæssige bestemmelser

Energinet skal, ved anskaffelse af energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, anvende markedsbaserede metoder, jf. elforsyningsloven § 27 a, stk. 2.

Med andre ydelser forstås reserver og ydelser og tjenester, der sikrer, at de kritiske egenskaber er til stede i systemet i det omfang Energinet har behov for disse, herunder spændingsregulering, inert, kortslutningseffekt og dødstart.

Såfremt der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, skal Energinet anvende regulerede priser til betaling for disse ydelser, jf. elforsyningsloven § 27a, stk. 2.

Formålet med metoden for reguleret pris ved manglende konkurrence er at fastlægge de generelle og specifikke krav til at anvende markedsbaserede metoder i forbindelse med sikring af elforsyningssikkerheden og det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Metoden har til hensigt at sikre retvisende prissignaler med henblik på at skabe rammer for et ikke-diskriminerende, teknologineutralt marked, samt derved at sikre langsigtet samfundsøkonomisk optimal anskaffelse af ydelserne til at sikre elforsyningssikkerheden.

Energinet skal yde rimelig betaling for ydelser, der relaterer sig til opretholdelsen af forsyningssikkerheden, herunder:

- når godkendte driftsstop af transmissions- eller elproduktionsanlæg udskydes eller fremrykkes,
- når produktionsanlæg holdes driftsklare, således at anlæggene kan producere elektricitet med et varsel fastsat af Energinet, eller
- ved beslutninger om ændringer af planer eller aktivering af afhjælpende tiltag i medfør af Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (herefter SOGL).

2.1 Anvendelsesområde

I det omfang der ikke er baggrund for et konkurrenceudsat indkøb af det efterspurgte produkt, defineret som, at der kun er én virksomhed der byder, og det konkluderes, at en ændret definition af produktet ikke kan skabe konkurrence på det pågældende marked, vil Energinet anvende en reguleret pris til betaling for den efterspurgte ydelse.

Anvendelse af markedsbaserede metoder, herunder reguleret pris, vil i videst muligt omfang reducere Energinets behov for tvangsbaserede indgreb i elmarkedet. Samtidig synliggøres behovet, således, at det kan tiltrække eventuelle investeringer i eksisterende el-produktions- eller forbrugsanlæg til at omfatte de nødvendige egenskaber, eller til investering i nye forbrugs- og produktionsanlæg der kan levere de efterspurgte ydelser.

2.2 Hjemmel

Energinet er en kollektiv elforsyningsvirksomhed, jf. § 5, nr. 11, i lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 med senere ændringer (herefter elforsyningsloven).

Efter elforsyningslovens § 27 ligger ansvaret for forsyningssikkerheden hos energi- og forsynings- og klimaministerens, herunder hører spørgsmålet om Energinets håndtering af elforsyningsikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 a, stk. 1 og 2, fastsætter reglerne for Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser til varetagelse af forsyningssikkerheden.

Elforsyningslovens § 27 c, giver Energinet beføjelser til tiltag for at sikre forsyningssikkerheden, hvis Energinet vurderer, at denne er truet.

Elforsyningslovens § 27 d giver Energi-, forsynings- og klimaministerens beføjelser til at fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c. Disse regler findes i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (herefter systemansvarsbekendtgørelsen).

Reguleret pris ved manglende konkurrence

Energinets metode om regulerede priser til betaling for ydelser, jf. 27 a, stk. 2, 2. pkt. i elforsyningsloven ved manglende konkurrence er udarbejdet med hjemmel i § 22, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1473 af 11. december 2018 om ændring af bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

2.3 Ikrafttræden

Energinet skal ifølge §§ 73 a og 76 i elforsyningsloven og § 23, stk. 3, i systemansvarsbekendtgørelsen anmelde metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet.

Metoden træder i kraft ved Forsyningstilsynets godkendelse.

3. Baggrund for metoden for reguleret pris for systemydelser

Energinet køber systemydelser – energi og andre ydelser for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre stabil og sikker drift af elsystemet.

Generelle kommercielle betingelser og den praktiske håndtering af de forskellige ydelser, heriblandt informationsteknisk tilslutning til Energinets kontrolcenter, og de indbyrdes prioriteringer og afhængigheder findes i dokumentet "systemydelser til levering i Danmark – Udbuds-betingelser", som findes på Energinets hjemmeside under: <https://energinet.dk/El/Systemydelser/indkob-og-udbud/Krav-til-systemydelser>.

Med baggrund i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2 og systemansvarsbekendtgørelsen § 22 skal Energinet udarbejde en metode for fastsættelse af en reguleret pris i tilfælde af manglende konkurrence ved udbud af systemydelser.

Af Lov om elforsyning § 27 a, stk. 2 fremgår det, at "Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af § 27 a, 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser."

Af systemansvarsbekendtgørelsen § 22 fremgår det, at "Når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser, jf. § 27 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om elforsyning. Stk. 2. Energinet udarbejder en eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Udgangspunktet for metoden eller metoderne er følgende:

- 1) Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.
- 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
- 3) Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 24.

Stk. 3. Energinet anmelder metoden for den regulerede pris til Forsyningstilsynet til godkendelse i overensstemmelse med § 73 a i lov om elforsyning."

Metoden for reguleret pris vil således gælde indkøb af alle systemydelser, herunder balance-ringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i både eksisterende og nye markeder. Baggrunden herfor er Lov om elforsynings § 27 a, stk. 2, der siger, at alle ydelser, der anskaffes for at opretholde det fastsatte niveau af elforsyningsikkerhed, er dækket af metoden.

4. Forklaring af metode for reguleret pris for systemydelse

I det følgende behandles og forklares Energinets metode for reguleret pris for systemydelse.

I arbejdet med udarbejdelsen af metoden for reguleret pris for systemydelse har der været fokus på at skabe én metode for reguleret pris, der lever op til systemansvarsbekendtgørelsen. Metoden for reguleret pris for systemydelse skal være med til at sikre, at der er et klart pris-signal til markedet.

Der er i processen valgt kun at udarbejde én metode for reguleret pris, for at øge gennemsigtigheden og forudsigeligheden ved prissætningen af den pågældende ydelse. Det er Energinets vurdering, at metoden generelt vil være anvendelig på kommende nye markeder, men det vil i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om der konkret måtte være behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Metoden for reguleret pris for systemydelse er udarbejdet i dialog med markedsaktørerne, som har været inviteret til at give inputs ad flere omgange. Diskussionerne mellem Energinet og markedsaktørerne har særligt omhandlet omfanget af situationer, hvor der ikke har været konkurrence i markedet, herunder definitionen af, hvornår der er konkurrence, de historiske priser i sådanne situationer, samt statsstøtteregler og herunder mulige alternativer til historisk pris.

En forklaring for Energinets metodevalg i sammenhæng med markedsaktørernes pointer følger i de kommende afsnit. Denne endelige version af metoden for reguleret pris, tilpasset Forsyningstilsynets anmodning om ændringer, afspejler kun i begrænset omfang de ønsker aktørerne har givet udtryk for i processen.

4.1 Gyldighedsområde for reguleret pris

Metoden for reguleret pris for systemydelse skal anvendes, når der ved et udbud kun er én virksomhed, der tilbyder den udbudte ydelse til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed. Dette defineres eksplicit i systemansvarsbekendtgørelsens § 22. Det betyder, at hvis der er mere end én byder, så afregnes der til markedspris, mens der ved én byder afregnes til reguleret pris. Afgiver én virksomhed eller balanceansvarlig aktør mere end ét bud, vil dette blive anset som værende én byder.

Metoden for reguleret pris omfatter indkøb af alle systemydelse; herunder balanceringsreserver, leveringsevnekontrakter og kritiske egenskaber i både eksisterende og nye markeder.

Hvis de indkomne bud ikke dækker det udbudte behov, køber Energinet de tilbudte mængder, hvis en opdeling er teknisk mulig. Dette betyder, at hvis Energinet har lavet et udbud, som kun delvist kan dækkes af de bud, der er kommet ind, kan Energinet være nødsaget til at aflyse hele udbuddet, hvis det af tekniske årsager ikke kan lade sig gøre at indkøbe en delmængde af det samlede behov. Dette vil kun sjældent ske, idet Energinet i sit udbud kan specificere minimumsbudstørrelser og tillige i udbuddet kan gøre opmærksom på, at systemet har behov for en bestemt kritisk mængde, for at eventuelle delmængder af det samlede udbud kan indkøbes. Der er dog tilfælde, hvor et øget beredskab kan stå i stedet for en del af et udbudt behov.

Energinet indkøber derfor de tilbudte delmængder af behovet, hvis det er teknisk muligt, og den resterende andel af behovet vil herefter blive sikret på anden vis.

I en situation, hvor Energinet ikke kan dække hele sit behov, vil de indkøbte delmængder blive afregnet til reguleret pris, hvis der kun er én byder. Hvis der er mere end én byder, vil afregningen ske til markedspris.

Systemansvarsbekendtgørelsens § 21, stk. 3 fastsætter, at Energinet kan redefinere rammerne for anskaffelse af ydelsen eller de fastsatte krav i udbuddet, hvis behovet ikke er dækket, eller der ikke er konkurrence, og efterfølgende lade udbuddet gå om. Dette skal gøres med henblik på, at flere aktører kan byde ind på den pågældende ydelse.

4.2 Reguleret pris

Den regulerede pris defineres som en historisk pris, hvis der eksisterer en historisk pris for en sammenlignelig ydelse i en sammenlignelig tidsperiode, der er opstået i et marked, hvor der har været konkurrence. Det betyder, at der kan fastsættes en historisk pris, når en given ydelse historisk har været udbudt, og hvor der har været mere end ét bud. For en ydelse, der ikke har været udbudt, og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk pris. Metoden for reguleret pris for systemydelser skal være med til at sikre, at der er et klart prissignal til markedet. Hvis flere ydelser markedsføres, vil det være muligt at fastsætte historiske priser for disse ydelser.

Den historiske pris vil være et transparent udtryk for den pris, der ville være opstået i et konkurrenceudsat marked. Den historiske pris ses som et udtryk for markedets prisniveau og betalingsvillighed under konkurrence. Med den historiske pris som udtryk for den regulerede pris, vurderer Energinet, at systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 er opfyldt om, at den regulerede pris, så vidt muligt, skal afspejle den pris, der ville være opstået ved konkurrence.

Hvis der ikke kan fastsættes en historisk pris, vil der blive afregnet til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser. Cost plus er alternativet, da andre metoder vurderes at kunne være i konflikt med regler om statsstøtte. Dette er beskrevet yderligere i afsnit 7 omkring statsstøtte og i afsnit 8 vedrørende fravalgte metoder.

Energinet må ikke over-kompensere, når der anskaffes ydelser på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Forskellen mellem historisk pris og andre metoder, som f.eks. Best New Entrant eller en arbitrær fastsat pris, findes i, at den historiske pris er fremkommet på konkurrenceudsatte markeder og derfor kan betragtes som indikation for, hvad prisen ville have været, hvis der havde været konkurrence i markedet.

Hvis den historiske pris er lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, vil afregning ligeledes ske til cost plus, jf. metode for cost plus prissætning for systemydelser.

4.3 Historisk pris

Den historiske pris skal gælde for en sammenlignelig ydelse og være opstået i en sammenlignelig tidsperiode.

Der fastsættes en historisk pris per produktenhed, per tidsenhed og per geografisk område hvis referencemarkedet er opdelt. Priser fastlægges for ét kalenderår ad gangen, for hver ydelse, der har været indkøbt i et konkurrenceudsat marked.

Den historiske pris opdateres hvert år i december med effekt fra det kommende kalenderår, og den historiske pris vil være offentligt tilgængelig på Energinets hjemmeside. Hvis der ikke kan

fastsættes en historisk pris, og der dermed bliver afregnet til cost plus som reguleret pris, vil prisen ikke blive offentliggjort på Energinets hjemmeside.

Listen af historiske priser udvides, hvis der etableres yderligere konkurrenceudsatte markeder. Energinets egne anlæg *kan* indgå i fastsættelse af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Netvirksomheders anlæg *kan* indgå i fastsættelsen af en historisk pris, såfremt disse har været budt ind i markedet under konkurrence. Det er en forudsætning, at anlæg under ejerskab af netvirksomheder og Energinets egne anlæg deltager på lige fod med de øvrige markedsaktører, og at de er i stand til at levere de udbudte ydelser i overensstemmelse med Udbudsbetingelser for systemydelse til levering i Danmark.

Den historiske pris vil beregnes på grundlag af alle accepterede bud i markedet for den pågældende ydelse i den i markedet gældende tidsopløsning i de forudgående 12 måneder. Hvis der er et specifikt konkurrenceudsat marked ikke er tilstrækkelig (mindst tre) historiske prisdannelser de forudgående 12 måneder, vil der blive brugt priser så langt tilbage, at der er netop tre priser til beregning af den historiske pris, dog max fire år. Eksisterer der ikke tre historiske priser i perioden, vil der i stedet anvendes det antal historiske priser, der er tilgængelige på det pågældende marked over en fireårig periode.

Når datagrundlaget tillader det, så vil der blive beregnet sæsonspecifikke historiske priser efter følgende inddeling:

- o Vinter: december, januar, februar
- o Forår: marts, april, maj
- o Sommer: juni, juli, august
- o Efterår: september, oktober, november

Det vil i dag være gældende for ydelserne FFR, FCR, aFRR og mFRR.

Ydelser der indkøbes efter behov, kan, hvis der er tilstrækkelige data, få beregnet en halvårlig pris med følgende inddeling:

- o Vinterhalvår: oktober, november, december, januar, februar marts
- o Sommerhalvår: april, maj, juni, juli, august, september

Subsidiært beregnes priser for 12 måneders-perioder. Kriteriet er mindst 3 valide priser som grundlag for den historiske pris.

Datagrundlaget til at beregne den historiske pris er offentligt tilgængelige priser – altså de priser der er fremkommet under konkurrence. Perioder, hvor der ikke har været konkurrence, vil ikke blive medtaget i fastsættelsen af den historiske pris. Af systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2 kommer, at prisen så vidt muligt skal afspejle den pris, der ville være opstået under konkurrence. Det er Energinets tolkning, at dette udelukker, at perioder, hvor der kun har været én byder, kan medtages. Fastsættelse af historiske priser vil ske transparent, og der vil således være fuldstændig transparens omkring perioder, som ikke er medtaget i fastsættelsen af den historiske pris.

Hvis der for en ydelse, der har været konkurrenceudsat, eksisterer færre end 12 måneders prisreferencer, anvendes priserne i den tilgængelige periode til fastsættelse af den historiske pris. Det betyder, at hvis der kun er prisreferencer for eksempelvis et halvt år, er det gennemsnittet af priserne i den periode, der danner beregningsgrundlaget for den historiske pris. Her ved sikres der et prissignal også for nye markeder eller umodne markeder. Denne beregning vil

ske transparent i fastsættelsen af de historiske priser, således, at det vil være klart, hvilke data, der er anvendt i fastsættelsen af den historiske pris.

Den historiske pris er uafhængig af afregningsmetoden i det enkelte marked for den pågældende ydelse, der ligger til grund for den historiske pris. Det vil være priserne på de accepterede bud i den i markedet gældende tidsopløsning, der vil danne grundlag for periodens input til den historiske pris, uanset om afregningsmetoden i markedet er pay-as-bid eller marginal pris. Det vil sige, at for ydelser, der afregnes til pay-as-bid, indgår alle priser på accepterede bud i en vægtet beregning.

I afsnit 5 beskrives historisk pris med potentiel gyldighed for 2021, på grundlag af priserne i hele 2020. Eftersom denne anmeldelse er genskrevet i 2021, anvendes de 12 måneder der udgør året 2020, og ikke december til november som vil være datagrundlaget når metoden er trådt i kraft.

4.4 Metodeovervejelser for fastlæggelse af historisk pris

Metoden for fastlæggelse af historisk pris har været diskuteret ad flere omgange med aktørerne.

For aktørerne har fokus især været på at sikre, at reguleret pris for systemydelser giver et incitament til at ny- eller reinvestere, så det kan fastholde eller tiltrække markedsaktører. Herudover har det været vigtigt, at der er transparens i selve beregningen.

Ydermere har konkurrencedefinitionen været særligt diskuteret. Det har været vendt, om der skulle anvendes en skarpere definition på konkurrence, end den i systemansvarsbekendtgørelsen anvendte definition. Der har fra aktørernes side været lagt op til, at definitionen skulle formuleres således, at der ikke opstår situationer med residualmonopol, hvilket kan være tilfældet med den nuværende definition. I sådanne tilfælde skulle anvendes reguleret pris i stedet for markedsprisen.

Energinet har i forbindelse med ovenstående konkurrencespørgsmål valgt at benytte definitionen givet i systemansvarsbekendtgørelsens § 22. Energinet har især haft fokus på, hvilket mulighedsrum systemansvarsbekendtgørelsen giver samt, hvordan der bedst muligt kan fastlægges en pris, der både afspejler knaphed i markedet samt giver en pris, der så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville være opstået under konkurrence. Herudover har fokus for Energinet også været på at sikre, at der korrigeres for ekstremer.

Både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet har aktivt bidraget med fortolkning af bekendtgørelsen. Denne endelige version er udtryk for en afvejning af på den ene side anlægsejernes position og på den anden side varetagelsen af samfundsøkonomiske hensyn i overensstemmelse med de principper, som har været drøftet med Forsyningstilsynet. Det er på denne baggrund, at der anvendes en gennemsnitsbetragtning, når de historiske priser beregnes.

Af andre metoder end den anmeldte metode for historisk pris har følgende fire metoder været i spil:

Historisk pris – metode 1

Der anvendes en historisk pris, baseret på de **sidste tre års gennemsnitspriser** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område.

Historisk pris – metode 2

Der anvendes en historisk pris, baseret på **et gennemsnit af hvert års prisspids de sidste tre år** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område. Den prisspid der skulle anvendes skulle være den absolutte prisspid, det vil sige prisen for den ene tidsenhed, hvor prisen er højest, i den i markedet gældende tidsopløsning.

Historisk pris – metode 3

Der anvendes en historisk pris, baseret på **et gennemsnit af den gældende måneds prisspids de sidste tre år** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område. Alle priser i de døgn, hvor prisspidserne optræder, indgår i beregning af gennemsnitspris.

Historisk pris – metode 4

Der anvendes en historisk pris, baseret på **den højeste pris, der er optrådt de sidste fire uger** for den pågældende ydelse i det pågældende geografiske område. Alle priser i det døgn, hvor prisspidserne optræder, indgår i beregning af gennemsnitspris.

Ovenstående evaluerede metoder er frafaldet til fordel for den valgte, hvor et gennemsnit af alle priser over de 12 måneder umiddelbart forud for beregningen, udgør den historiske pris for det pågældende marked. Denne pris er gældende som historisk pris ét år frem.

De vigtigste argumenter for metodernes frafald har været:

Metode 1 - tre års gennemsnit af alle priser

Med den fortsat meget ambitiøse grønne omstilling forventes det, at systemydelsesprodukter vil blive mere efterspurgt. Derfor er der god grund til at forvente i det mindste en moderat stigning i priserne, og muligvis mere end det. Hvis den historiske pris går for langt tilbage, vil det gøre den mindre retvisende. Når den kun går ét år tilbage bliver en eventuel trend bedre opsamlet.

Metode 2 – tre absolutte prisspidser over 3x12 måneder

Denne metode vil give høje priser, og de deltagende aktører, som næsten udelukkende har repræsenteret produktionssiden, har foretrukket den. Efter afprøvning hos Forsyningstilsynet og efterfølgende omfattende dialog, kan der påpeges flere problemer med metoden. Den første er, at den ikke åbenlyst opfylder systemansvarsbekendtgørelsens § 22, stk. 2, pkt. 1. Når prisspidserne så udtalt bliver bestemmende, er det tvivlsomt om metoden, så vidt muligt, reflekterer priser, der ville have opstået under konkurrence. Heraf følger tillige, at metoden vil kunne karakteriseres som statsstøtte.

Metode 3 – gældende måneds prisspids de sidste tre år

Denne metode vil, som foregående, ikke reflekterer den pris, der ville være opstået under konkurrence.

Metode 4 – døgn gennemsnit det døgn hvor seneste fire ugers prisspids optræder

Reguleret pris er gældende for alle systemydelsesmarkeder, men vil oftest, og måske udelukkende, blive aktuel på meget små eller uregelmæssige markeder. Derfor kan 4 uger tilbage ofte være en meget spinkel og utilstrækkelig reference.

5. Historiske priser til fastlæggelse af reguleret pris

Der kan fastsættes en historisk pris, hvis der findes en sammenlignelig ydelse, hvor der er opstået en markedspris i et konkurrenceudsat marked, i en sammenlignelig tidsperiode. Det betyder, at hvis en ydelse ikke har været udbudt i et marked, hvor der var konkurrence, så kan der ikke fastsættes en historisk pris.

Listen af historiske priser vil blive udvidet, hvis der kan fastsættes en historisk pris for en ny ydelse, eller hvis der laves en geografisk opdeling på et marked. Omvendt kan listen også afkortes, hvis produktet udgår.

Der kan på nuværende tidspunkt fastsættes historiske priser for følgende ydelser:

- mFRR opreguleringskapacitet
- aFRR kapacitet
- FCR opregulering
- FCR nedregulering
- FCR-N
- FCR-D
- Dødstartsreserve

Herudover vil der muligvis på sigt kunne fastsættes en historisk pris for udbud, der er lavet som følge af effekttilstrækkelighed og nettilstrækkelighed, hvis der opstår et tilstrækkeligt datagrundlag. De to ydelser kan behandles under ét, og have én fælles historisk pris, da det er meget sammenlignelige ydelser. Forskellen ligger mere i nettets tilstand, end i hvad der leveres til at dække behovet.

5.1 Historiske priser fra 2019 gældende for 2020

Tabellerne i det følgende afsnit angiver de historiske priser fra 2020, der vil have potentielt gyldighed for 2021. Datagrundlag for fastsættelse af de historiske priser kan hentes i Energi Data Service. Energinet ønsker, at hele datagrundlaget skal være tilgængeligt, så markedsaktører har mulighed for at foretage samme beregning som Energinet.

Der er ikke datamateriale til at danne en historisk pris for effekttilstrækkelighed og nettilstrækkelighed, fordi der ikke er offentligt tilgængelige priser, der er opstået under konkurrence. Heller ikke når datamaterialet for de to ydelser slås sammen.

Den følgende tabel viser de historiske priser, der vil have potentielt gyldighed for 2021. Priserne skal give et billede af niveauet for de forskellige historiske priser.

Ydelse [enhed]	Historiske priser fra 2020			
	Vinter	Forår	Sommer	Efterår
mFRR opreguleringskapacitet i DK1 [DKK/MW/time]	24,33	2,12	7,19	3,75
mFRR opreguleringskapacitet i DK2 [DKK/MW/time]	473,11	56,53	293,92	1192,11
aFRR kapacitet [DKK/MW/time]	306,67	404,33	404,00	299,33
FCR op [DKK/MW/time]	179,67	297,67	463,67	286,33
FCR ned [DKK/MW/time]	83,67	147,33	55,67	46,67
FCR-N [DKK/MW/time]	141,17	81,87	136,02	148,64
FCR-D [DKK/MW/time]	117,69	75,86	147,09	94,53
	Hele året	Kommentarer		
Dødstartsreserve DK1 [DKK/år]	18.000.000	Kilde: Længerevarende reserveaftaler		
Dødstartsreserve DK2 [DKK/år]	-	Der findes ikke en historisk pris de seneste 4 år, der kan anvendes som reguleret pris. Der er indgået en aftale for 2021-2024, hvor prisen er opstået under konkurrence.		

Tabel 1: Historiske priser fra fortrinsvis 2020 gældende for 2021

6. Omfanget af den nye metode

Med systemansvarsbekendtgørelsen, der trådte i kraft 1. januar 2019, har Energinet fået mulighed for at gennemføre et udbud, selvom der kun er én byder på en given ydelse. Tidligere blev udbud med kun én byder automatisk konverteret til en beordring. Dette vil betyde, at en andel af ydelser, der tidligere har været anskaffet som en beordring, som følge af kun én byder, i fremtiden i stedet vil blive afregnet til reguleret pris.

Energinet anslår, at ca. 80 procent af tidligere beordringer kunne være blevet gennemført som udbud og efterfølgende afregnet til reguleret pris, såfremt ovenstående metode var metodegodkendt. Over de seneste cirka fire år har Energinet dog nedbragt anvendelsen af beordringer betydeligt, og forventningen til de samlede omkostninger til ad hoc spændingsregulering (i.e. hvad tidligere benævnedes 'systembærende egenskaber') for budgetåret 2021 er lidt over 2 millioner kroner. Heraf vil ikke alt blive afregnet til reguleret pris, men formentlig størstedelen.

For de øvrige etablerede systemydelsesmarkeder forventes det meget sjældent, at der vil blive afregnet til reguleret pris. For disse markeder er der ingen perioder i hverken 201 eller 2020, hvor der kun har været én byder, og hvor der dermed ville have været afregnet til reguleret pris, såfremt denne var metodegodkendt. Energinet kan ikke forudsige sammensætningen af

markedsaktører, men der kommer løbende nye roller og teknologier i spil til levering af systemydelser og Energinet forventer ikke et markant faldende udbud, hvis behovet er transparent og blivende.

Det er Energinets forventning, at en reguleret pris i eventuelle nye markeder primært vil blive brugt i en opstartsperiode, der naturligvis kan have varierende længde, indtil flere markedsaktører kommer til og byder ind i markedet.

Det eneste nye marked Energinet forventer at udvikle i nærmeste fremtid er "kontinuert spændingsregulering i normaldrift". "Kontinuert spændingsregulering i normaldrift" er en ydelse, der udelukkende kan leveres lokalt. Der forventes derfor, at der kun i meget sjældne tilfælde vil opstå situationer, hvor der er konkurrence på dette marked.

Det er i øvrigt Energinets forventning, at markedet for "kontinuert spændingsregulering i normaldrift" vil omsætte for 2-3 millioner kroner om året.

Det følger af ovenstående, at de direkte samfundsøkonomiske konsekvenser er begrænsede; sandsynligvis tæt på nul. Det skyldes, at på de etablerede markeder, må det bedste gæt være, at prisen på leverancen bliver det samme som før metoden for reguleret pris. Dette skyldes først og fremmest, at der anvendes gennemsnitspriser.

Hertil kommer en mere svært kvantificerbar samfundsøkonomisk effekt i de tilfælde, hvor vi ved hjælp af reguleret pris sætter et prissignal på ydelser, der tidligere ikke har været prissat. Det vil sige, at de enten har været positive eksternaliteter, eller varen slet ikke har været omsat. Helt skønsmæssigt formoder vi, at den samfundsøkonomiske gevinst er 10 % af omsætningen, hvoraf følger løseligt, at den kan beløbe sig til 300.000 kroner om året. Det vurderes derfor sammenlagt, at omfanget af Energinets årlige indkøb af systemydelser, hvor reguleret pris finder anvendelse, vil være mellem 0 millioner kroner og 6 millioner kroner.

7. Statsstøtte

I det følgende afsnit beskrives Energinets tolkning og vurdering af statsstøtteregler i relation til indkøbet af systemydelser.

7.1 Hvornår er der tale om statsstøtte

Statsstøtte defineres i Traktatens artikel 107, (samt i konkurrencelovens § 11 a):

*"Efter traktatens artikel 107, stk. 1, er **statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produkter, uforenelig med det indre marked**".*

Bestemmelsen indeholder 6 (7) kumulative kriterier, som alle skal være opfyldt for, at der er tale om ulovlig statsstøtte:

1. Støtten ydes ved hjælp af statsmidler
2. Støtten kan tilregnes staten
3. Støtten tildeler modtageren en økonomisk fordel
4. Støtten er selektiv, idet den tilfalder en begrænset gruppe eller sektor
5. Støtten ydes til en modtager, der udøver økonomisk virksomhed
6. Støtten forvrider eller truer med at forvride konkurrencen på markedet
7. Støtten påvirker samhandlen på det indre marked

7.2 Juridisk vurdering

Energinet har hidtil vurderet, at de syv kumulative kriterier er opfyldt i relation til Energinets indkøb af systemydelse. I forbindelse med ændring af det regulatoriske grundlag af rammerne for indkøb af systemydelse, og de heraf følgende nye metoder for indkøb, har der været stillet spørgsmålstejn ved, om der fortsat er statsstøtteretlige udfordringer i forbindelse med Energinets indkøb. Der er særligt stillet spørgsmålstejn ved, om kravet om tilregning (kriterie nr. 2 ovenfor) er opfyldt.

På denne baggrund, har Energinet indhentet en statsstøtteretlig vurdering af tilregnings-spørgsmålet hos en ekstern advokat i relation til Energinets køb af systemydelse. Konklusionen fra denne vurdering er:

”Konklusion

Der er efter vores vurdering en betydelig risiko for, at Energinets beslutninger om indkøbspriser for SBE vil blive anset for at kunne tilregnes staten og derfor vil kunne være omfattede af EU’s statsstøtteregler i tilfælde af en klage eller en myndighedsundersøgelse. Dette skyldes navnlig reguleringen af disse indkøb, statens indflydelse og tilsynsbeføjelser i forhold til Energinet og indkøbenes almenyttige, ikke-kommercielle formål.

Det vil ikke fjerne denne risiko, hvis Kommissionen og/eller Energistyrelsen måtte have vurderet, at sådanne beslutninger ikke kan tilregnes staten, og at EU’s statsstøtteregler derfor ikke finder anvendelse. Hverken Kommissionen eller Energistyrelsen har kompetence til at fortolke EU’s statsstøtteregler med bindende virkning for EU-Domstolen (”Domstolen”). En sådan vurdering vil derfor ikke kunne fritage Energinet for sit ansvar for at overholde disse regler, og Energinet vil stadig kunne blive dømt for at have overtrådt disse regler.

Energinet vil ifølge sin økonomiske regulering være underlagt krav om omkostningseffektiv drift og vil antageligvis også være underlagt en almindelig retsgrundsætning om økonomisk forsvarlighed uafhængigt af den statsstøtteretlige vurdering.”

Det følger således af konklusionen, at:

- Der er en betydelig risiko for, at indkøb af systemydelse kan tilregnes den danske stat.
- Der vil derfor med stor sandsynlighed være tale om statsstøtte, når Energinet indkøber systemydelse.
- Uanset hvad nationale eller europæiske myndigheder måtte mene om problemstillingerne, så har Energinet eneansvaret for at sikre lovligheden af de indkøb, som foretages.

For at sikre korrekt og lovlig adfærd ved indkøb af systemydelse er det derfor Energinets vurdering, at indkøbene skal foretages i overensstemmelse med de statsstøtteretlige principper for at undgå, at der ydes ulovlig statsstøtte.

Energinet arbejder derfor med det udgangspunkt, at cost plus afregning medfører, at der ikke sker en overkompensation, og derved, at der ikke er tale om ulovlig statsstøtte og, at Energinet

derved samtidig agerer i overensstemmelse med retsgrundsætningen om at udvise økonomisk ansvarlighed.

8. Fravalgte metoder for reguleret pris for systemydelser

Systemansvarsbekendtgørelsens § 22 stk. 2, giver Energinet mulighed for at udarbejde én eller flere metoder til beregning af den regulerede pris. Energinet har i processen, mod at udarbejde en eller flere metoder for reguleret pris for systemydelser, overvejet flere modeller for, hvordan disse/denne kan udarbejdes.

Der er i løbet af processen taget højde for, at der er relativt stor forskel på de markeder, der bliver omfattet af metoden. Der er derfor blevet overvejet, om det var muligt at lave forskellige regulerede priser, alt afhængig af, hvilket marked der var tale om. Det er dog vurderet, at uanset hvilket af Energinets eksisterende markeder, der skulle dannes en reguleret pris for, var der to muligheder; enten en historiske pris eller en cost plus. Energinet har derfor vurderet, at alle eksisterende markeder vil være dækket af ovenstående metode. Dette gøres bl.a. for at skabe størst mulig transparens samt forudsigelighed for markedsaktørerne.

Det vil, hvis der opstår behov for nye systemydelsesmarkeder, blive vurderet, om metoden for reguleret pris ligeledes er dækkende for det nye marked, eller om der er behov for en særskilt metode for reguleret pris.

Nedenfor er der opstillet nogle af de metoder, som Energinet havde med i overvejelserne ved udarbejdelse af metoden for reguleret pris, samt hvorfor Energinet ikke ser muligheden for deres anvendelse.

8.1 Best New Entrant

Anvendelse af Best New Entrant (BNE) er en metode til fastsættelse af reguleret pris. Metoden var inkluderet i høringsudgaven af systemansvarsbekendtgørelsen, men denne metode er ikke medtaget i den endelige udgave af systemansvarsbekendtgørelsen.

Metoden er ikke medtaget som forslag til fastsættelse af reguleret pris, da Energinet har vurderet, at denne metode er i strid med statsstøtteregler. Energinet må ikke over-kompensere, når der anskaffes ydelser på dårligt fungerende markeder. Det vil være ulovlig statsstøtte. Energinet vurderer, at BNE som metode kan være ulovlig statsstøtte, fordi fastsættelsen af faste og variable omkostninger for både etablering og drift af et anlæg vil være et estimat fra Energinet. Estimatet for en reguleret pris ved BNE metoden, ville skulle anvendes for alle teknologier, og i tilfælde af det medfører overkompensation, kan der være tale om ulovlig statsstøtte.

BNE metoden vurderes ligeledes til at være administrativ tung og for teoretisk til at kunne gennemføres i praksis, fordi der vil være store økonomiske forskelle på, hvor BNE geografisk etableres. Det må derudover også forventes, at BNE vil ændre sig over tid med nye teknologier og leveringsmuligheder og det øger kompleksiteten og foringer gennemsigtheden.

8.2 Energinet Eltransmissions egne anlæg

Anvendelse af Energinet Eltransmissions egne anlæg som metode til fastlæggelse af reguleret pris er blevet foreslået, men ikke medtaget.

Metoden er ikke medtaget som forslag til fastsættelse af reguleret pris, da markedsaktørerne udviste stor modstand mod metoden, fordi Energinet har nogle andre muligheder for blandt andet forrentning og afskrivning i skikkelse af offentlig institution.

Derudover vil Energinet Eltransmissions egne anlæg udelukkende kunne benyttes som "bechmark" ved ydelser, der tilhører kategorien Systembærende egenskaber (herunder inert, kortslutningseffekt og spændingsregulering), og vil ikke kunne anvendes ved ydelser, hvor der skal leveres effekt.

8.3 Energistyrelsen teknologikatalog

I processen har det været overvejet, om det var muligt at anvende Energistyrelsens teknologikatalog til at skabe en markedspris i tilfælde af manglende konkurrence. Det er dog blevet vurderet, at denne metode ikke er transparent, da priserne i teknologikataloget ændrer sig løbende, og det vil derfor ikke være muligt at forudse, hvilken pris der vil blive afregnet til.

Derudover er teknologikataloget oprettet af helt andre årsager, og hvis det begynder at blive anvendt til faktisk prissætning på markedet, kan det påvirke opdateringen af kataloget i en uheldig retning.

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
1. juli 2021

Forfatter:
SCR/SCR

NOTAT**PARTSHØRING AF METODE FOR REGULERET PRIS**

Energinet er meget positive overfor Forsyningstilsynets godkendelse af Energinets metode for reguleret pris for systemydelser, anmeldt den 16. juni 2020, med ændringerne den 6. december 2020 omkring finere tidsinddeling, samt den 10. marts 2021 omkring geografiske anvendelsesområde.

Energinet ser frem til at kunne benytte metoden for reguleret pris til afregning af systemydelser, i de tilfælde der ikke er konkurrence.

Energinet har følgende bemærkninger til godkendelsen af metoden:

1. Sammenhæng til metoden for cost plus og Forsyningstilsynets godkendelse af denne.
2. Anvendelsesområde for reguleret pris, herunder situationer med residualmonopol, og Energinets markedsovervågning af disse situationer.

I den følgende uddybes ovenstående bemærkninger.

1.1 Sammenhæng til metoden for Cost Plus

Det følger af systemansvarsbekendtgørelsen § 33 stk. 2¹, at en reguleret pris skal fastsættes så den:

- 1) Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.
- 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
- 3) Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 35.

I tilfælde af, at en ydelse ikke tidligere har været udbudt og dermed konkurrenceudsat, kan der ikke fastsættes en historisk pris. I disse tilfælde vil en reguleret pris være lig cost plus fastsat efter Energinets anmeldte metode for cost plus.

¹ Bekendtgørelse nr. 1067 af 28. maj 2021 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

Cost plus metoden danner derudover "bund" for den betaling en aktør kan opnå ved den pågældende ydelse. Den regulerede pris kan dermed aldrig være lavere end den enkelte aktørs dokumenterbare omkostninger tillagt en rimelig forrentning af investeret kapital.

Metoden for reguleret pris og metoden for cost plus fastsættelse efter to forskellige metoder, der indholdsmæssigt og beregningsmæssigt ikke er forbundne. Derfor er metoderne også anmeldt som to forskellige metoder, som behandles særskilt hos Forsyningstilsynet.

Energinet anmeldte metoden for cost plus til Forsyningstilsynet den 8. november 2020, og Forsyningstilsynet sendte metoden i offentlig høring den 4. juni 2021, med høringsfrisk den 2. juli 2021.

Energinet finder det udfordrende, at den anmeldte metode for cost plus ikke forventes at være godkendt, når metoden for reguleret pris træder i kraft. Cost plus metoden fungerer som 'fall-back' for Energinet, når der ikke eksisterer en historisk pris for den pågældende ydelse. Cost plus fungerer ligeledes som en minimumsbetaling for markedsaktørerne i tilfælde af, at de dokumenterbare omkostninger er højere end den regulerede pris, fastsat som en historisk gennemsnitspris. Så længe metoden for cost plus ikke er godkendt, vil dette skabe en usikkerhed for markedsaktørerne i forbindelse med budgivning, som potentielt kan medvirke til, at bud holdes tilbage, og dermed forringes konkurrencesituationen.

Ovenstående vil, i tilfælde af at metoden for reguleret pris kommer i anvendelse, være uhenigtsmæssigt, og kan potentielt skabe komplicerede afregningssituationer mellem Energinet og markedsaktørerne, samt forvirring blandt markedsaktørerne.

Energinet vil derfor gerne opfordre til en hurtig behandling af metoden for cost plus, da den fungerer som en naturlig forlængelse af metoden for reguleret pris, og vil være en nødvendighed for at kunne implementere metoden for reguleret pris fuldt ud.

1.2 Anvendelsesområde for reguleret pris

Energinet bemærker, ligesom Forsyningstilsynet, at anvendelsen af reguleret pris først kan komme i anvendelse i en situation med kun én byder, når Energinet har vurderet, om en ændring af definitionen af rammerne for anskaffelsen af en ydelse kan få flere virksomheder til at tilbyde den efterspurgte ydelse, jf. systemansvarsbekendtgørelsens §§ 31, stk. 3 samt 33.

Energinet bemærker i den forbindelse, at det kan være uhenigtsmæssigt, at vurderingen af, om der er konkurrence på et marked, vurderes ud fra antallet af aktører, som i Elforsyningsloven § 27 a stk. 2, samt Systemansvarsbekendtgørelsens § 33 stk. 1, defineres som værende mere en én virksomhed.

Der kan således opstå situationer, hvor der fx vil være to aktører, der samlet set dækker behovet for en ydelse. Det kan fx tænkes, at Energinet udbyder 100 MW af en ydelse, hvor to markedsaktører byder ind med 50 MW hver. Begge markedsaktører vil dermed have en dominerede position i markedet, og således være residualmonopolister. Dette kan medføre unaturligt høje priser, til ugunst for elforbrugeren.

Forsyningstilsynet har, som følge af ovenstående, i godkendelse af metoden for reguleret pris, anmodet Energinet om at *"afrapporterer på anvendelsen og erfaringerne med anvendelsen af reguleret pris, herunder situationer, hvor det har været nødvendigt at anvende historiske priser, der er mere end ét år gamle. Endvidere skal afrapporteringen omfatte oplysninger om, hvor*

ofte der har været situationer med residualmonopol og de nærmere omstændigheder ved disse. Afrapporteringen skal bl.a. indeholde oplysninger om omfanget af anvendelsen af reguleret pris, hvilke ydelser og markeder (fx lokale markeder), der har været berørt og eventuelle oplysninger om konkrete forhold, der har påvirket konkurrencesituationen. Tilsvarende oplysninger skal afrapporteres vedrørende situationer med begrænset konkurrence/residualmonopol".

Energinet skal foretage ovenstående afrapportering to gange årligt frem til udgangen af 2023.

Energinet imødekommer denne afrapportering, og vurderer det positivt, at Forsyningstilsynet løbende holder øje med konkurrencesituationen i Danmark. Det vurderes dog fortsat at være uhensigtsmæssigt, at Energinet ikke har mulighed til at håndtere situationer med residualmonopol / begrænset konkurrence, og er nødsaget til at afregne til de indkomne priser, hvilket potentielt kan medføre højere priser for systemydelser.

Energinet skal ydermere, ifølge godkendelse af Energinets metode for reguleret pris for systemydelser, vurdere, om der, "efter et udbud, kan konstateres, at der foreligger en situation med residualmonopol, og Energinet ikke har kunnet forudse en sådan situation inden udbuddet, vurderer Forsyningstilsynet, at Energinet skal vurdere de indkomne bud i lyset af, om buddene umiddelbart bærer præg af at være afgivet under forventning om residualmonopol/begrænset konkurrence. Er dette tilfældet, skal Energinet vurdere, om en ændring af udbuddets rammer og definitioner kan føre til, at et nyt udbud vil kunne øge udbuddet af den pågældende ydelse, og dermed skabe konkurrence om hele leverancen eller dele deraf, jf. systemansvarsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, og iværksætte et nyt udbud".

Energinet følger allerede på nuværende tidspunkt konkurrencesituationen på systemydelsesmarkederne i Danmark, som følge af Energinets status som PPAT efter REMIT-Forordningen². Rollen som PPAT indebærer en række forpligtelser for Energinet, bl.a. med hensyn til markedsovervågning, herunder etablering og opretholdelse af effektive ordninger og procedurer til at identificere overtrædelser og indrapportering til Forsyningstilsynet, og dermed en adgang for Energinet til at indhente oplysninger fra markedsaktører. Energinet har ligeledes ved tidligere tilfælde øget overvågningen af specifikke markeder når Energinet forventede, at konkurrencesituationen i en periode ville være skærpet.

Energinet vil gerne have en dialog med Forsyningstilsynet om, om ovenstående ligger ud over den allerede af Forsyningstilsynet udpegede rolle som PPAT.

1.3 Særskilt reguleret pris for kontinuert spændingsregulering i normaldrift

Energinet har over en længere periode undersøgt muligheden for markedsføring af kontinuert spændingsregulering i normaldrift. Et potentielt marked for kontinuert spændingsregulering i normaldrift vil adskille sig fra de øvrige markeder, i den forstand, at der ikke vil foretages et udbud på time- daglig- eller månedsbasis. Der vil i stedet skulle afregnes til alle markedsaktører der leverer kontinuert spændingsregulering ud over et, i metoden, fastsat dødsbånd. Denne afregningspris vil i dette tilfælde blive anset som værende en reguleret pris, hvor det vil være nødvendigt at anmelde en særskilt pris for denne ydelse.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne

På baggrund af det analyserede behov for kontinuert spændingsregulering i normaldrift er der for nuværende ikke behov for at fremskaffe yderligere kontinuert spændingsregulering i normaldriftssituationer, ud over det, der allerede leveres fra Energinets egne integrerede netkomponenter.

Der kan opstå perioder, hvor der er behov for yderligere kontinuert spændingsregulering i specifikke geografiske områder, fx på grund af revisioner. I disse tilfælde vil Energinet foretage et udbud af spændingsregulering i det pågældende område, jf. Elforsyningsloven § 27 b, stk. 3, jf. § 27 c, stk.

Energinet forventer derfor ikke at anmelde en metode for fremskaffelse af kontinuert spændingsregulering i normaldriftssituationer indenfor den nærmeste fremtid. Energinet vil dog løbende følge udviklingen i behovets størrelse og vil tage emnet op igen, hvis der er tegn på, at behovet kommer op på et niveau, hvor der vil være behov for at fremskaffe kontinuert spændingsregulering i normaldriftssituationer.

Forsyningstilsynet

210702 - FSTS høringssvar reguleret pris

2. juli 2021

Vores ref. BOJHE
Doc. ID DLGL17-1233656628-86

Baggrund for og formål med metode til reguleret pris

Ørsted takker for muligheden for at afgive høringssvar på Forsyningstilsynets udkast til afgørelse af 25. maj 2021 vedrørende Energinets anmeldte metode for reguleret pris for systemydelse seneste version af 10. marts 2021.

Formålet med anvendelsen af en reguleret pris baseret på den anmeldte metode er, jf. bemærkningerne til elforsyningsloven, at sikre retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, som synliggør behovet for og værdien af ydelser til opretholdelse af elforsyningssikkerheden.

Ørsted skal indledningsvis bemærke, at den anmeldte metode på de områder, hvor der allerede er konkurrenceudsættelse og dermed ikke behov for yderligere udbud, imødekommer markedets behov for reguleret pris og dermed prisfastsættelse for tiltag til at opretholde forsyningssikkerheden.

Ørsted vurderer dog, i tråd med tidligere høringssvar til henholdsvis Energinet og Forsyningstilsynet (Høringssvar til Forsyningstilsynet 28. august 2020 samt til Energinet 20. maj 2019 og 20. marts 2020), at metoden for reguleret pris fortsat har en række mangler, der medfører, at metoden:

- Yderst sjældent vil finde anvendelse på grund af en uhensigtsmæssig snæver konkurrencedefinition, og
- Ved anvendelse resulterer i betaling efter cost plus fremfor historisk pris, da metodens fastsættelse af historiske pris ikke afspejler de knaphedssituationer, hvor metoden finder anvendelse
- ikke vil afværge knaphedssituationer på sigt og dermed sikre elforsyningssikkerheden.

Ørsted anerkender, at Energinet kan udarbejde flere metoder for reguleret pris, men finder det betænkeligt, at man på nuværende tidspunkt påtænker at godkende en metode, som ikke imødekommer de markeder, hvor der er behov for prissignal, eller

hvor der opstår nye behov for prissignaler. Dermed har man ikke fastlagt den vigtigste del af metoden, som skal anvendes, når der ikke er tilstrækkelig konkurrence, og hvor der er behov for prissignaler i markedet til at sikre elforsyningssikkerheden på sigt, hvilket netop var baggrunden for etableringen af reguleret pris i elforsyningsloven.

Ørsted forventer derfor ikke, at metoden for reguleret pris i den foreliggende version i høring vil kunne bidrage til at skabe de investeringssignaler, som er nødvendige for at opretholde elforsyningssikkerheden.

Ørsted finder det beklageligt, at den metode, der skulle udgøre en hjørnesteen i elforsyningslovens rammer for sikring af elforsyningssikkerheden, og som der over mere end 3 år er brugt endog meget store ressourcer på at udvikle, i sin nuværende form ikke løser den udfordring, som den oprindelige var tiltænkt til at løse.

Ørsteds detaljerede kommentarer til Forsyningstilsynets udkast til afgørelse uddybes i de følgende afsnit.

Metodens lovlighed og anvendelsesområde

Ørsted skal med nærværende høringssvar gøre opmærksom på, at Ørsted ikke finder, at Energinets metode for reguleret pris opfylder intentionerne i elforsyningslovens § 27 a og systemansvarsbekendtgørelsens § 24 for reguleret pris.

Ørsted mener derfor, at Forsyningstilsynet ikke bør godkende den anmeldte metode fra Energinet, så længe metoden ikke fuldt ud opfylder lovgivningen, eller at den godkendte metode i høring meget hurtigt følges op med en metode, der opfylder de resterende kriterier og behov, som Forsyningstilsynet selv anfører ikke er løst med den metode, som er i høring.

Ørsted anerkender således, at Energinet kan etablere flere metoder til at dække behovet for reguleret pris, men Ørsted er ikke enig med Forsyningstilsynet og Energinet i, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for en metode til reguleret pris, som dækker nye markeder. Ørsted mener således, at den anmeldte metode ikke kan stå alene og dermed både gælde for eksisterende og nye markeder ej heller på nuværende tidspunkt for at opfylde elforsyningslovens betingelser.

Den anmeldte metode i høring dækker således ikke behovet på den lange bane eller i tilfælde af nye markeder, og dermed lever metoden ikke op til intentionerne i elforsyningsloven og systemansvarsbekendtgørelsen, som netop skal sikre den fremadrettede elforsyning også på den lange bane.

Ørsted skal i den forbindelse bemærke, at Energistyrelsen selv på møde vedr. "Klimaaftale- og analyser ved Sigurd Lauge" den 3. juni 2021 har påvist, at der er identificeret udfordringer med elforsyningssikkerheden efter 2030. Dette skal sammenholdes med, at man forud for lovændringen for reguleret pris tilbage i 2018 også på baggrund af en analyse fra dengang var opmærksomme på, at der ville være udfordringer med elforsyningssikkerheden efter 2030.

Derfor virker det overraskende, at man fra Energinets side i forhold til den anmeldte metode kan komme til et modsatrettet resultat om, at der på nuværende tidspunkt ikke er udfordringer på markedet, der giver anledning til et behov for prissignaler for at sikre elforsyningssikkerheden.

Ørsted skal i det følgende nærmere redegøre for, hvorfor den anmeldte metode for reguleret pris ikke kan anses for at være fyldestgørende:

1. Den anmeldte metode er ikke i overensstemmelse med hensigten bag lovbemærkningerne, som forudsætter, at der skal være et prissignal, der tiltrækker investeringer i levering af den pågældende ydelse.

Som følge af, at Forsyningstilsynet vælger at acceptere, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for at udarbejde en metode for prissignal for nye markeder, opfylder man ikke intentionerne til Elforsyningslovens § 27 a.

Af lovbemærkningerne til elforsyningslovens § 27 a fremgår således:

*"I det omfang der ikke er baggrund for et indkøb gennem markedsbaserede metoder af det efterspurgte produkt, dvs. hvis der kun er en virksomhed, der byder, og det konkluderes, at en ændret definition af produktet ikke kan skabe markedsgrundlag, skal Energinet i medfør af den foreslåede bestemmelse fastsætte en reguleret pris. En sådan situation kan for eksempel optræde ved meget lokalt behov for visse ydelser. **Med reguleret pris forstås en pris, der så vidt muligt afspejler den pris, der ville være opstået på et konkurrencemarked for det nødvendige produkt.***

Baggrunden for den foreslåede ændring er et ønske om retvisende og transparente prissignaler i elmarkedet, der synliggør behovet for og værdien af de nødvendige egenskaber til at sikre elforsyningssikkerheden. Konkurrence og regulerede priser der efterligner markedspriser sikrer en omkostningseffektiv tilvejebringelse af ydelser og understøttelse af innovation.

Retvisende prissignaler skal sikre, at markedet også i 2030 kan levere elforsyningssikkerhed i et energisystem med 50 pct. vedvarende energi. Der er behov for gennemsigtighed af de behov og den værdi, der er for de forskellige ydelser til at understøtte elforsyningssikkerheden, så der skabes grundlag for et investeringsincitament til at sikre tilvejebringelsen af disse produkter fremadrettet. Anvendelse af markedsbaserede metoder vil i videst muligt omfang reducere Energinets behov for tvangsbaserede indgreb i elmarkedet. Samtidig synliggøres behovet, således at det kan tiltrække eventuel investering i eksisterende el-produktions- eller forbrugsanlæg til at omfatte de nødvendige egenskaber, eller til investering i nye forbrugs- og produktionsanlæg, der kan levere de efterspurgte ydelser.

Ørsted anerkender, at Forsyningstilsynet principielt ikke afviser, at der kan være behov for prissignaler for nye markeder, men Ørsted anfægter, at man med den anmeldte

metode anerkender, at metoden reelt også skal dække nye markeder, hvor der kan være behov for prissignaler med mindre Energinet måtte anmelde en metode og afdække, at der er behov for prissignaler.

Samtidig vurderer Ørsted, at den anmeldte metode heller ikke på den lange bane er tilstrækkelig til at dække behovet for elforsyningssikkerhed, og at man ved kun at udarbejde en metode på baggrund af markedsudviklingen her og nu ikke får etableret en metode, som opfylder lovens intentioner.

Udfordringen ved den løsning er, at man ved at udskyde spørgsmålet omkring en metode med prissignaler udskyder hele tidsplanet. Hvis Energinet først skal konstatere en udfordring og dermed behov for prissignal på et nyt marked, og der først herefter skal laves en metode, som skal godkendes, vil dette ikke mindst belært af den eksisterende proces tage lang tid, hvilket vil være til skade for markedet, herunder forbrugerne og ikke mindst hensigten om at sikre forsyningssikkerhed.

Ørsted skal i den forbindelse blot bemærke, at systemansvarsbekendtgørelsen forudsatte, at der så vidt muligt skulle være en metode for reguleret pris fra Energinet 1. juni 2019, og at man, uanset at lovhjemlen blev skabt i 2018 og behovet identificeret, altså medio 2021 fortsat endnu ikke har en godkendt metode, og dermed fortsat ikke anvender reguleret pris som tiltænkt.

Når man læser lovbemærkninger er der ingen tvivl om, at intentionen har været at skabe et proaktivt regelsæt for at sikre elforsyningssikkerheden fremadrettet via prissignaler til markedet. Men med den foreliggende metode i høring, vil markedet få en ringere retsstilling end tilsigtet på den lange bane og på nye markeder, idet man ikke får adgang til reguleret pris med prissignaler, når der er behov, men først på bagkant, når der er konstateret et behov fra Energinets side, og først når Energinet herefter får udfærdiget, anmeldt og godkendt en ny metode.

Denne bagudrettede tilgang var ikke hensigten med loven, da den blev etableret, og eftersom enhver regulering i lov eller bekendtgørelse altid skal fortolkes i overensstemmelse med lovbemærkninger, som er fortolkningsmateriale for bestemmelserne, må Energinets metode derfor heller ikke tilrettelægges i strid med lovbemærkninger. Det gør sig imidlertid gældende for den proces for metoden, som Forsyningstilsynet godkender med den pågældende metode for reguleret pris.

2. Forsyningstilsynets metode lever ikke op til bekendtgørelsens § 24 stk. 2, når den kun opfylder delelementer af bestemmelsen nemlig nr. 2 og 3 omkring historisk pris og cost plus.

Af elforsyningslovens § 27 a stk. 2 fremgår det, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved indkøb af energi og andre ydelser til sikring af forsyningssikkerheden, og at i tilfælde af, at der kun er en byder, skal der anvendes reguleret pris. I systemansvarsbekendtgørelsen § 24 er det herefter nærmere reguleret, hvorledes den regulerede pris skal beregnes.

Af § 24, stk. 2 fremgår det, at reguleret pris skal beregnes efter en eller flere metoder, som skal indeholde følgende:

- 1) Prisen skal så vidt muligt modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence.
- 2) Prisen skal så vidt muligt tage udgangspunkt i de historiske markedspriser for en sammenlignelig ydelse og tidsperiode.
- 3) Betalingen bør ikke være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved at levere ydelsen, hvilket bør fastsættes efter cost plus-metoden, jf. § 26.

For så vidt angår bestemmelsens nr. 1 er det Ørstedes forståelse, at formålet fra lovgivers side er at sikre, at der sendes et prissignal til markedet, idet en pris sat i konkurrence med et meget lavt udbud pr. definition vil blive høj, idet knaphed eller mangel i markedet vil drive prisen op. Eftersom reguleret pris kun finder anvendelse i knaphedssituationer, kan bestemmelse ikke tolkes anderledes. Hvis der er tale om nye markeder, må metoden skulle anviser hvorledes en udbuds- og efterspørgselskurve skal simuleres dvs. at man skal finde en emuleret markedspris og dermed sikre et prissignal.

For så vidt angår nr. 2 er det kriterie indsat for at sikre, at man så vidt muligt skal anvende historiske priser, hvis man rent faktisk har situationer eller erfaringer fra tidligere knaphedssituationer, som kan være med til at sætte retning for en reguleret pris for det pågældende område. Dermed har man et bedre fundament til dokumentation af en reguleret pris.

Nr. 3 er indsat for at beskytte og sikre markedet, således at man ikke fastlægger en pris, som er under leverandørens omkostningsbestemte pris.

Som Ørsted forstår den anmeldte metode, som Forsyningstilsynet vil godkende med nærværende udkast til afgørelse, så opfylder metoden udelukkende kriterierne i nr. 2 og 3, idet forudsætningen for metoden er, at der ikke er behov for et prissignal. Dvs. at der er lavet en metode, som kun sikrer, at prisen tager udgangspunkt i historiske markedspriser for sammenlignelige ydelser og tidsperioder, og at den regulerede pris, som betales, ikke må være lavere end de dokumenterbare omkostninger ved levering af ydelsen efter cost plus metoden.

Forsyningstilsynet anfører således følgende i sin udkast til afgørelse på side 2:

Forsyningstilsynet lægger her vægt på, at Energinets behovsvurdering for systemydelser fra november 2020 og oplysninger fra Energinet vedrørende behov og kapacitet ikke viser en generel kapacitetsmangel på markederne. Forsyningstilsynet finder derfor ikke, at der generelt er grundlag for at indbygge et særligt investeringssignal i en reguleret pris efter den anmeldte generelle metode for reguleret pris. Et generelt investeringssignal i den generelle metode for reguleret pris kan øge forbrugerpriserne også i tilfælde, hvor der ikke er en generel kapacitetsmangel på et marked. Det bemærkes særligt, at Energinet har mulighed for at anmelde særskilte metoder for reguleret pris for markeder, hvor der eksempelvis måtte være eller opstå et særligt behov for at tiltrække kapacitet, eller der er andre særlige forhold, der gør sig gældende.

Imidlertid opfylder den anmeldte metode dermed ikke, at man jf. nr. 1 skal sikre, at prisen så vidt muligt skal modsvare den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence. Denne bestemmelse skal netop sikre, at man etablerer et prissignal på nye markeder, hvor der ikke findes historiske priser, ellers havde det ikke været nødvendigt at anføre kriterie nr. 1, hvis man mente, at dette kunne opnås ved historiske priser jf. kriterie 2 alene.

Endvidere er dette heller ikke i overensstemmelse med lovens forarbejder, som bekendtgørelsen er udstedt på grundlag af, jf. punkt 1 ovenfor.

Det er Ørsteds vurdering, at alle 3 kriterier i § 24, stk. 2 skal være opfyldt gennem etablering af en eller flere metoder, og bestemmelsen i § 24 åbner ikke op for, at man kan nøjes med nogle og ikke alle 3 kriterier i sin fastlæggelse af reguleret pris.

Som følge af, at Forsyningstilsynet anfører, at man for nuværende ikke vil udarbejde en metode, som dækker nye markeder, og at den som udgangspunkt også skal dække nye markeder, med mindre Energinet måtte anmelde andet, så opfylder man dermed principielt ikke § 24 stk. 2, som kræver, at der ligger metoder som opfylder alle kriterier. Endvidere er det, som også allerede anført, Ørsteds vurdering, at metoden heller ikke imødekommer markedet på den lange bane for eksisterende ydelser og dermed ikke opfylder lovens krav om prissignaler.

3. Metodens definition af konkurrence er ikke i overensstemmelse med gængs konkurrencebegreb

Forsyningstilsynet anfører i sit udkast til afgørelse, at den anmeldte metode for reguleret pris fastlægger anvendelsesområdet for reguleret pris til situationer, hvor der kun er én byder, der tilbyder en ydelse og konkluderer således, at reguleret pris ud fra dette anvendelsesområde ikke vil kunne anvendes i situationer med begrænset konkurrence/residualmonopol.

Residualmonopol betegner en situation, hvor ingen af de indkomne bud ved et udbud kan undværes, hvis Energinets efterspørgsel skal imødekommes.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Energinets fastlæggelse af anvendelsesområdet i forhold til residualmonopol følger ordlyden i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt., og systemansvarsbekendtgørelsens § 24, stk. 1. Men Forsyningstilsynet anfører, som også påpeget af Ørsted under tidligere høringer, at elforsyningslovens § 27, a, stk. 2, 2. pkt., og systemansvarsbekendtgørelsens § 24, stk. 1 kunne muliggøre en fortolkning, der udvider anvendelsesområdet for reguleret pris til at omfatte situationer med residualmonopol, og at det ikke er nok at lave en snæver ordlydsfortolkning.

Ørsted har netop påpeget udfordringen med metoden i en situation, hvor Energinet efterspørger eks. 100 MW af en given ydelse og modtager to bud på eks. 60 MW og 40 W. I en sådan situation finder Forsyningstilsynet, at Energinet muligvis ville kunne anse den del af den efterspurgte ydelse, der kun er en virksomhed der tilbyder, som en selvstændig ydelse, hvorfor der muligvis ville kunne anvendes reguleret pris.

Imidlertid afviser Forsyningstilsynet, at metoden på nuværende tidspunkt skal tage stilling hertil, idet Forsyningstilsynet i stedet godkender metoden med en begrænset fortolkning af anvendelsesområdet for reguleret pris til ikke at omfatte sådanne situationer, idet Forsyningstilsynet blot meddeler, at man vil se tiden an for behovet for særskilte metoder til at håndtere sådanne forhold.

Dermed godkender Forsyningstilsynet, Energinets teksthære ordlydsfortolkning af systemansvarsbekendtgørelsen. Den metode, som godkendes, er således indskrænket i sit anvendelsesområde og imødekommer dermed ikke nødvendigvis markedsforholdene på området i forhold til konkurrence.

Ørsted må hertil endnu engang påpege, at man fra myndighedernes side dermed vælger en så snæver fortolkning af bestemmelsen, som ikke er i overensstemmelse med intentionerne i lovbemærkningerne om at sikre en bedre konkurrence og forsyningssikkerhed på sigt, når man vælger at begrænse anvendelsesområdet for reguleret pris til et fåtal af situationer, som igen er tilrettelagt ud fra markedet her og nu, men som ikke imødekommer intentionen om at skabe et dynamisk og konkurrenceudsat marked på sigt.

En så indskrænkende fortolkning medfører i forhold til konkurrencebegrebet ligeledes en reaktiv tilgang til udviklingen på markedet og ikke en proaktiv løsning til udviklingen på markedet, som Ørsted endnu engang må påpege kan få konsekvenser for de aktører, som findes eller på sigt skal findes på markedet for at opretholde elforsyningssikkerheden

4. Eksempler på hvorledes metoden for reguleret pris bliver udfordret

Som eksempel på et område, hvor Ørsted finder, at den anmeldte metode vil få konsekvenser skal nævnes følgende:

Energistyrelsen har på møde den 3. juni 2021 på baggrund af en analyse netop konkluderet, at kriterierne for effekttilstrækkelighed ikke vil være opfyldt allerede i 2031 efter Energinets og Energistyrelsens beregninger. De anfører, at der dermed er en udfordring i markedet med manglende konkurrence og aktører til at sikre denne ydelse.

Energistyrelsen vurdering og beregninger for denne kommende knaphedssituation er bl.a. baseret på en antagelse om, at følgende centrale kraftværker opretholdes: Avedøreværket Blok 1 og Avedøreværket Blok 2, Kyndbyværket Blok 22, Amagerværket Blok 1, Skærbækværket Blok 3 og Studstrupværket Blok 3.

Ørsted skal i den forbindelse bemærke, at det er Ørsteds vurdering, at der er risiko for, at Energistyrelsens antagelser ikke opfyldes, og at kriterierne for effekttilstrækkelighed udløber betydeligt inden 2031. Årsagen er, at Ørsted allerede nu er i gang med at forhandle med varmekunderne om Avedøre Blok 2's fremtid, idet varmeaftalen udløber allerede i 2027. Uden et klart prissignal fra elmarkedet øges sandsynligheden for

effektivering af en i praksis irreversibel beslutning i 2024-25 om at lukke Avedøre blok 2 ved udgangen af 2027.

Doc. ID DLGL17-1233656628-86

Energinet har til opgave at sikre elforsyningssikkerheden, men har endnu ikke sikret, at der er anmeldt en metode herfor. Såfremt man endvidere skal følge den anmeldte metode for reguleret pris i sin nuværende form, må Ørsted bemærke, at den ikke rettidigt vil kunne afværge eller sikre et fornødent marked og dermed elforsyningssikkerhed f.eks. på markedet for effekttilstrækkelighed.

Dette skyldes den anmeldte metode baseres på, at man først skal konstatere, at der er knaphed gennem tilrettelæggelse af udbud eller andet for at konstatere, at der ikke er tilstrækkeligt med konkurrence. Herefter skal der så eventuelt konkluderes, at der skal laves en metode med et prissignal, hvilken metode så først skal udarbejdes og godkendes. Men som allerede anført, så vil dette medføre en meget reaktiv og langsommelig tilgang til situationen og medføre, at der ikke vil kunne undgås at opnå problemer på markedet. Dette arbejde er end ikke påbegyndt og på nuværende tidspunkt skal man altså tage udgangspunkt i den anmeldte metode, som ikke giver noget incitament for aktuelle leverandører til at blive i markedet, hvor det ikke er attraktivt at sikre el, men hvor fokus er på varmeproduktion.

Såfremt der måtte være to kraftvarmeværksejere, som forbliver i markedet for effekttilstrækkelighed, så vil den anmeldte metode endvidere medføre, at der ikke skal anvendes reguleret pris, idet metoden - qua den nuværende konkurrence definition - vil konkludere, at der er konkurrence på markedet og derfor ikke behov for reguleret pris, idet man har valgt en så snæver ordlydsfortolkning for metoden i forhold til konkurrence på markedet og dermed ikke imødekommer områder med residualmonopoler.

Imidlertid er det åbenbart, at selvom der er konkurrence og to aktører på markedet for effekttilstrækkelighed, så vil dette antal leverandører ikke være tilstrækkeligt til at sikre effekttilstrækkelighed i Danmark. Metoden vil derfor ikke sikre, at der vil være nok aktører på markedet til faktisk at sikre elforsyningssikkerhed, hvilket netop var formålet med indførelses af reguleret pris.

Endvidere er der på markedet for effekttilstrækkelighed ikke historiske priser at tage udgangspunkt i, hvorfor metoden vil føre til en cost plus afregning, som ikke vil give anledning til, at aktører vil blive i markedet, eller at der vil komme nye aktører til for at sikre konkurrencen, og dermed tilstrækkeligt udbud, fremadrettet.

Med andre ord skal Ørsted bemærke, at man finder det problematisk, at tilrettelægge en metode, som i så snævert omfang vil gavne elforsyningssikkerheden. Tilbage ved elforsyningslovens vedtagelse af reguleret pris, var Energistyrelsen så forudseende at man var klar over, at der ville være behov for at sikre elforsyningssikkerheden efter 2030, hvorfor man netop dengang lavede lovgivningsmæssige tiltag for at modvirke dette, imidlertid må Ørsted konstatere, at man med den pågældende metode ikke kommer til at honorere den fremsynethed, som Energistyrelsen dengang og også nu er opmærksomme på og ønsker at undgå.

Som et andet eksempel, hvor metoden og tilgangen til reguleret pris udfordres er på kapacitetsmarkedet for mFRR. På et aktørmøde for systemydelser med Energinet den 30. juni 2021, har Energinet oplyst, at der er manglende kapacitet på mFRR kapacitetsmarkedet. Men idet Energinet samtidig er bekymret for de høje priser vælger man at igangsætte en markedsovervågning af priserne for at sikre, at deres omkostninger holdes nede. Med andre ord vælger man igen blot at overvåge markedet og ikke igangsætte tiltag til at sikre konkurrence på markedet, hvilket burde ske i form af en reguleret pris for at sikre kapaciteten fremadrettet. Men med den eksisterende metode uden prissignaler vil man igen komme i en situation, hvor metoden ikke finder anvendelse og dermed bliver reaktiv og samtidig vil man ende med at honorere markedet i sidste ende med cost plus.

Som et yderligere eksempel kan nævnes, at Energinet har oplyst, at man indfører et nyt produkt (Emergency Volumes), hvor man vælger oplyser, at man vil anvende en betalingsmodel som spotpris + markup, og angiver her et forslag til 30 %. Dermed går man udenom metoden for reguleret pris, som slet ikke anvendes.

Som et sidste eksempel, hvor elforsyningssikkerheden efter Ørsteds vurdering er udfordret, og hvor metoden for reguleret pris heller ikke anvendes, eller hvor metoden vil blive brugt bagudrettet kan nævnes markedet for spændingsregulering. Energinet har den 30. juni 2021 netop orienteret markedet om, at det planlagte marked for kontinueret spændingsregulering ikke eksekveres. Årsagen hertil angives som et manglende behov, imidlertid meddeler Energinet samtidig, at producenterne ikke må slå spændingsregulering fra, selvom der ikke ydes betaling, hvilket igen medfører, at man ikke sikrer, at der fremadrettet vil være aktører i markedet.

Som et yderligere eksempel skal nævnes, at i anmeldelsen indgår en tabel over de historiske priser fra 2020, der jf. metoden vil finde anvendelse som reguleret pris for 2021. Tabellen eksemplificerer metodens mangler, eksempelvis ved at den regulerede pris for mFRR i DK1 konsekvent ligger betydeligt under ethvert forventeligt niveau for cost plus (og derfor aldrig vil finde anvendelse). Ligeledes har den sæsonafhængige historiske pris for mFRR i DK2 ganske stor variation – en variation, der ikke afspejler fundamentale forhold i markedet, men blot den historiske placering af revisionsperioden for en større mFRR-leverandør i DK2. En konkret knaphedssituation for mFRR i DK2 er den samme, hvad end den optræder 31. august eller 1. september, og prissignalet bør derfor principielt også være identisk. At metoden fastsætter den regulerede pris for august til 25 % af niveauet for september i et ellers identisk marked, viser at metoden er arbitrær, og uden hold i økonomisk teori.

Som anført tidligere anerkender Ørsted, at man har lavet en metode, som kan anvendes for områder med konkurrenceudsættelse. Imidlertid viser de eksempler, som Ørsted anfører, at man med den foreliggende metode og proces ikke får identificeret alle de fremsigtede problematikker for nye markeder og knaphedssituationer i tide i forhold til elforsyningssikkerheden, og den metode som foreligger kommer ikke til at sikre, at der kommer tilstrækkelig konkurrence på markedet, da der ikke skabes attraktive forhold for markedet.

Konklusion

Som det fremgår af ovenstående bemærkninger, er det Ørsteds vurdering, at den anmeldte metode fra Energinet, som Forsyningstilsynet ønsker at godkende jf. nærværende høring, ikke opfylder hverken intentionerne bag elforsyningslovens § 27a for så vidt angår prissignal eller anvendelsesområdet for konkurrence eller betingelserne, som er anført i systemansvarsbekendtgørelsens § 24 stk. 2 for ikke mindst prissignal.

Som følge heraf, at der Ørsteds anbefaling, at den anmeldte metode ikke godkendes på det foreliggende grundlag, men suppleres med det af Ørsted anførte som mangler for at sikre, at metoden fungerer både på den lange bane og på nye markeder, samt at metoden får den proaktive effekt for at sikre elforsyningsikkerheden, som metoden var tiltænkt af lovgiver, da man etablerede lovhjemlen tilbage i 2018.

Alternativt anbefales det, at den anmeldte metode godkendes som en delmetode til reguleret pris, men at der hurtigst muligt suppleres med en fyldestgørende metode for reguleret pris, som imødekommer det reelle behov bag reguleringen for reguleret pris i forhold til markedet på den lange bane og for nye markeder, således at man opretholder en fornøden retsstilling for markedet og sikrer, at elforsyningsikkerheden opretholdes jf. vores bemærkninger som anført i foregående afsnit.

Ørsted skal afslutningsvis kort bemærke, at eftersom metoden i høring overordnet ikke dækker det for Ørsted vigtigste anvendelsesområde, har Ørsted valgt ikke at gå i detaljerne med hvorvidt metoden i øvrigt er dækkende for det anvendelsesområde, hvor den kan få anvendelse i øjeblikket.

Såfremt Forsyningstilsynet i øvrigt måtte have spørgsmål til Ørsted vedrørende Ørsteds bemærkninger, stiller Ørsted sig naturligvis til rådighed for yderligere uddybning mv

Med venlig hilsen
Ørsted

Boje Henriksen
Senior Manager

bojhe@orsted.dk
Tlf. 99557839

Til Forsyningstilsynet: post@forsyningstilsynet.dk
CC: Henrik Gommesen hgo@forsyningstilsynet.dk

Dok. ansvarlig: MTH
Sekretær:
Sagsnr: s2016-262
Doknr: d2021-16109-3.0
2. juli 2021

Høring over udkast til afgørelse vedr. Energinets anmeldte metode for reguleret pris

Dansk Energi takker for muligheden for at give høringssvar på Forsyningstilsynets høring over udkast til afgørelse vedr. Energinets metode for reguleret pris.

Dansk Energi bemærker at metoden stadig er mangelfuld, og at markedsaktørers bemærkninger fremført på aktørmøder og i høringssvar fortsat ikke er imødekommet i metoden. Vi gentager derfor vores tidligere kritik vedr. metodens manglende hensyn til knaphedssituationen i markedet, og henviser samtidig til vores tidligere høringssvar på Energinets anmeldte metode for reguleret pris.

Vi anerkender, at metoden giver Energinet muligheden for på bagkant at udvikle nye metoder for reguleret pris i tilfælde af der opstår knaphedssituationer. Dette er yderst u hensigtsmæssigt, da udviklingen af en ny metode først finder sted når Energinet har konstateret at der er et behov, hvorfor de nødvendige prissignaler først etableres på markedet lang tid efter behovet er opstået. For at sikre tilstrækkelig kapacitet på nuværende og fremtidige markeder bør disse metoder for reguleret pris derfor udvikles på forkant, da markedet ellers risikerer at stå i en situation, hvor der ikke er blevet investeret i at opretholde kapaciteten, hvorfor denne kapacitet ikke længere vil være tilgængelig når behovet opstår.

Mange aktører vil i de kommende år skulle tage stilling til hvorvidt det er økonomisk rentabelt at vedligeholde den kapacitet de på nuværende tidspunkt stiller til rådighed for markedet. Mangel på retvisende prissignaler kan derfor være afgørende i deres beslutningsproces. Markedet kan derfor ende i et *point of no return*, hvorefter det ikke vil muligt at fremskaffe den kapacitet der efterspørges på markederne. Dette understøttes ligeledes af, at Energistyrelsen på møder vedrørende Klimaaftalen har pointeret, at deres analyser viser, at vi på sigt er udfordret i forhold til forsyningssikkerheden.

Desuden er vi uenige med Energinets og Forsyningstilsynets vurdering af, at der på nuværende tidspunkt ikke er markeder hvor kapaciteten er knap og hvor der derfor er behov for en metode for reguleret pris. Her kan markedet for mFRR produkter eksempelvis nævnes. Dansk Energi mener derfor ikke den nuværende metode kan stå alene, men at denne bør indeholde konkrete metoder for reguleret pris der kan finde anvendelse på markeder hvor

der på nuværende tidspunkt er knaphed, samt på markeder hvor der i fremtiden kan opstå knaphedssituationer.

Vi finder derfor, at den anmeldte metode for reguleret pris ikke afspejler knaphedssituation i markedet, men derimod undertrykker det prissignal, der skal understøtte opretholdelse af kapacitet på lang sigt. Den underminerer således Energinets muligheder for på markedsvilkår at fremskaffe de ydelser, der er nødvendige for at opretholde en sikker drift af elsystemet og er dermed i modstrid med intentionerne i systemansvarsbekendtgørelsen og elforsyningsloven. Desuden mener vi ikke, at metodens bagudrettet tankegang mht. etablering af nye metoder for reguleret pris er i overensstemmelse med lovbemærkningerne til lovgivningen. Vi konkluderer derfor, at Forsyningstilsynet godkendelse af Energinets metode for reguleret pris er i modstrid med hensigterne i systembekendtgørelsen og elforsyningsloven og bør på det grundlag afvises.

Afslutningsvis vil vi gerne pointerer at processen omkring udformningen af metoden for reguleret pris har været beklagelig. Branchen har adskillige gange fremført konsistent og udførlig argumentation imod adskillige punkter i metoden, men Energinet har valgt ikke at tage højde for denne kritik, men blot forsætte med metodeanmeldelsen. Ligeliges finder vi det beklageligt at Forsyningstilsynet vælger at godkende en metode, hvor i der ikke er taget højde for den berettiget kritik.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Maiken Thomsen

NOTAT

KOMMENTARER TIL FORSYNINGSTILSYNETS HØRING AF UDKAST TIL AFGØRELSE VEDR. METODEN FOR REGULERET PRIS FOR SYSTEMYDELSER

Energinet takker for muligheden for at kommentere på høringssvarene vedrørende Forsyningstilsynets høring af udkast til afgørelse vedr. metoden for reguleret pris for systemydelser. Notatet kommenterer på relevante dele af de indkomne høringssvar til Forsyningstilsynets høring af udkastet til afgørelsen, som har været i høring i periode fra den 26. maj 2021 til 2. juli 2021. Der er i alt fremsendt to høringssvar til Forsyningstilsynet.

Energinet bemærker indledningsvist, at metoden for reguleret pris første gang blev anmeldt til Forsyningstilsynet den 29. maj 2019. Metoden blev udarbejdet på baggrund af en workshop med relevante markedsaktører. Metoden havde forinden været i præhøring fra den 15. marts 2019 til den 1. april 2019. Energinet afholdte herefter endnu en workshop med interessenter for at diskutere de indkomne præhøringssvar. Metoden var efterfølgende i høring fra den 30. april 2019 til den 20. maj 2019, hvorefter den blev anmeldt til Forsyningstilsynet den 29. maj 2019.

Forsyningstilsynet tilkendegav ved brev den 26. september 2019, at det vil være yderst vanskeligt at godkende den anmeldte metode, og anmodede derfor Energinet om at lave gennemskrivning af den tidligere anmeldte metode. Efter dialog med Forsyningstilsynet har Energinet tilrettet metoden for reguleret pris for systemydelser, hvorefter den har været i genhøring fra den 20. februar 2020 til den 20. marts 2020. Metoden blev endeligt anmeldt igen til Forsyningstilsynet den 16. juni 2020.

Energinet her dermed haft metoden for reguleret pris i høring tre gange i alt, samt afholdt to workshops, hvor metoden er diskuteret med aktørerne. Derudover har metoden været diskuteret på aktørarbejdsgruppemøder for systemydelser gennem flere omgange hen over perioden. Ved den seneste høring af metoden modtog Energinet tre høringssvar i alt.

I nedenstående vil Energinet kommentere på de indkomne høringssvar, der er kommet i forbindelse med Forsyningstilsynets høring af udkast til afgørelsen for metoden for reguleret pris.

Høringssvar fra Dansk Energi

Dansk Energi fremfører overordnet set to konkrete kritikpunkter:

- 1) Metoden er mangelfuld og ikke tager hensyn til knaphedssituationer,
- 2) Processen omkring udformning af metoden for reguleret pris har været beklagelig.

Ad 1) Metoden er mangelfuld og ikke tager hensyn til knaphedssituationer

"... Dansk Energi mener derfor ikke den nuværende metode kan stå alene, men at denne bør indeholde konkrete metoder for reguleret pris der kan finde anvendelse på markeder hvor der på nuværende tidspunkt er knaphed, samt på markeder hvor der i fremtiden kan opstå knaphedssituationer.

Vi finder derfor, at den anmeldte metode for reguleret pris ikke afspejler knaphedssituation i markedet, men derimod undertrykker det prissignal, der skal understøtte opretholdelse af kapacitet på lang sigt. Den underminerer således Energinets muligheder for på markedsvilkår at fremskaffe de ydelser, der er nødvendige for at opretholde en sikker drift af elsystemet og er dermed i modstrid med intentionerne i systemansvarsbekendtgørelsen og elforsyningsloven."

Energinets svar:

Energinet kan, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt. udelukkende anvende metode for reguleret pris, når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed.

Det har ad flere omgange været diskuteret, hvorledes metoden også kunne anvendes i situationer med fx residualmonopol, for dermed bedre at kunne dække i knaphedssituationer. Energinet har, med vejledning fra både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet vurderet, at bekendtgørelse af lov om elforsyning (LBK nr 984 af 12/05/2021) udelukkende giver rådighedsrum for at kunne dække tilfælde, hvor kun én virksomhed byder ind på den pågældende ydelse. Energinet vurderer derfor ikke, at det er muligt, at metoden kan dække bredere, under den nuværende lovgivning.

Energinet foretager løbende overvågning af systemydelsesmarkederne, for at vurdere likviditeten i markederne, og dermed vurdere, om der bør foretages en markedsændring for at imødekomme knaphedssituationer. Energinet mener således, at det *ikke* er i forbindelse med metoden for reguleret pris, at det bør vurderes, om der er behov for nye eller ændrede systemydelsesmarkeder, men derimod løbende i forbindelse med den løbende overvågning af markederne og konkurrencesituationen heri. Derudover vurderer Energinet årligt behovet for systemydelser, og dermed markederne herfor, i forbindelse med behovsvurderingen, som udkommer hvert år i november.

Ad 2) Processen omkring udformning af metoden for reguleret pris har været beklagelig

"... Afslutningsvis vil vi gerne pointere at processen omkring udformningen af metoden for reguleret pris har været beklagelig. Branchen har adskillige gange fremført konsistent og udførlig argumentation imod adskillige punkter i metoden, men Energinet har valgt ikke at tage højde for denne kritik, men blot fortsætte med metodeanmeldelsen."

Energinets svar:

Energinet er delvist enig med Dansk Energi i, at processen for udarbejdelse af metoden for reguleret pris har været beklagelig. Processen har været langtrukket, og det er beklageligt, at der over 2 år efter deadline for metodeanmeldelsen (senest 1. juni 2019, jf. § 37 stk. 2) fortsat ikke er en metode for reguleret pris, der er trådt i kraft. Energinet bemærker dog i den forbindelse, at der i løbet af perioden, ikke har været situationer, hvor der har været behov for at benytte metoden for reguleret pris, da der ikke har været indkøbt systemydelser, hvor der kun har være én byder, i perioden.

Energinet understreger dog endnu engang, at metoden har været i høring ad tre omgange i alt, samt at der har været afholdt to workshops, hvor der har været muligt at komme med forslag til, hvordan en reguleret pris, der så vidt muligt modsvarer den betaling, der ville være opstået ved konkurrence, kunne blive udformet. Der er således gentagne gange lagt op til, at branchen kunne komme med forslag der lå ud over dem, som Energinet fremlagde.

Der bemærkes i den forbindelse, at Dansk Energi i sit høringssvar ved både præhøringen samt høringen af metoden for reguleret pris bemærkede primært to punkter:

Ad 1) metodeforslagets definition af konkurrence

Ad 2) fastsættelse af historisk pris.

Ad 1) vedr. definitionen af konkurrence er konklusionen beskrevet ovenfor, og det vurderes, at bekendtgørelse af lov om elforsyning (LBK nr 984 af 12/05/2021) udelukkende giver rådighedsrum for at kunne dække i tilfælde, hvor kun én virksomhed byder ind på den pågældende ydelse. Energinet kan dermed ikke, under den nuværende lovgivning, imødekomme Dansk Energi og branchens kritik af, at metoden bør dække bredere.

Ad 2) vedr. fastsættelse af historisk pris foreslog Dansk Energi, at der til fastsættelse af den historiske pris blev anvendt *"højeste pris fremkommet i et konkurrenceudsat marked over de seneste 3 år."*

I forbindelse med Energinets anmeldelse af metoden for reguleret pris, der blev anmeldt den 31. maj 2019, blev den historiske pris fastsat ved at anvende gennemsnittet af de tre højeste priser over en treårig periode for at sikre, at der korrigeres for ekstremer.

$$\text{Historisk pris} = \frac{\text{dyreste bud år 1} + \text{dyreste bud år 2} + \text{dyreste bud år 3}}{3}$$

Forsyningstilsynet oplyste per brev til Energinet den 26. september 2019, at det vil være yderst vanskeligt at godkende den anmeldte metode, bl.a. på baggrund af den høje historiske pris.

Forsyningstilsynet uddybede ovenstående per brev den 9. december 2019, at:

"Forsyningstilsynet har bemærket, at Energinets anmeldelse lå i den høje ende af de historiske priser. Energinet har i den forbindelse udtrykt behov for en høj forrentning til at starte nye markeder op. Forsyningstilsynet savner dog dokumentation for dette, da Energinet har været sparsom med oplysninger om sine forventninger til de kommende markeder, særligt i forhold til et kommende marked for spændingsregulering. Ligeledes har Energinet ikke været helt entydig i de forventninger, der dog har været udtrykt herom. Det bemærkes yderligere, at der er tale om meget forskellige markeder, hvor nogle markeder allerede er fast etablerede, hvilket taler for forskellige behov i forhold til at skulle starte et marked op. Endelig er der grænser for hvor høj en forrentning Forsyningstilsynet i denne sammenhæng vil kunne acceptere, i forhold til hensynet til opbygning af nye markeder.

Forsyningstilsynet har brug for at kunne vurdere samfundsøkonomien i de anmeldte metoder, særligt hvis Energinet anmelder metoder med priser som ligger så meget i den høje ende som det har været tilfældet i de fremsendte anmeldelser. Energinet har i den forbindelse ikke fremlagt noget materiale, som kan danne grundlag for en sådan vurdering."

Det er i forbindelse med ovenstående ikke muligt at udarbejde materiale, der viser, at der er en samfundsøkonomisk gevinst ved at fastsætte priser i den høje ende. Energinet har derfor, i

dialog med Forsyningstilsynet, vurderet, at det er den gennemsnitlige pris over 3 år, der bedst afspejler den pris der bedst modsvarer den betaling, der ville have været opstået ved konkurrence, som det fremgår af systemansvarsbekendtgørelsen § 33, stk. 1.

Det vurderes derfor ikke muligt, at Energinet kan imødekomme Dansk Energis kritik af, at den historiske pris bør fastsættes efter prisspidser.

Høringssvar fra Ørsted

Ørsted vurderer, at metoden for reguleret pris fortsat har en række mangler, der medfører, at metoden:

- Yderst sjældent vil finde anvendelse på grund af en uhensigtsmæssig snæver konkurrencedefinition, og
- Ved anvendelse resulterer i betaling efter cost plus fremfor historisk pris, da metodens fastsættelse af historiske pris ikke afspejler de knaphedssituationer, hvor metoden finder anvendelse
- Ikke vil afværge knaphedssituationer på sigt og dermed sikre elforsyningsikkerheden.

Ad 1) investeringssignaler og nye markeder

"... Ørsted forventer derfor ikke, at metoden for reguleret pris i den foreliggende version i høring vil kunne bidrage til at skabe de investeringssignaler, som er nødvendige for at opretholde elforsyningsikkerheden."

"..., men Ørsted er ikke enig med Forsyningstilsynet og Energinet i, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for en metode til reguleret pris, som dækker nye markeder"

"Ørsted anerkender, at Forsyningstilsynet principielt ikke afviser, at der kan være behov for prissignaler for nye markeder, men Ørsted anfægter, at man med den anmeldte metode anerkender, at metoden reelt også skal dække nye markeder, hvor der kan være behov for prissignaler med mindre Energinet måtte anmelde en metode og afdække, at der er behov for prissignaler."

"Hvis Energinet først skal konstatere en udfordring og dermed behov for prissignal på et nyt marked, og der først skal laves en metode, som skal godkendes, vil dette ikke mindst belært af den eksisterende proces tage lang tid, hvilket vil være til skade for markedet, herunder forbrugerne og ikke mindst hensigten om at sikre forsyningsikkerhed"

Energinets svar:

Energinet vurderer, at lovgivningen for reguleret pris er for snæver til, at der kan skabes investeringssignaler, der måtte ligge ud over den betaling der kan opnås ved cost plus.

Energinet mener ikke, at det er muligt, at kunne udarbejde en metode for reguleret pris for potentielle nye markeder, førend behovet og markedsrammerne for eventuelle nye markeder er kendte. Det vurderes derfor ikke, at der kan udarbejdes en reguleret pris for markeder der endnu ikke eksisterer. Energinet anerkender, at det er uhensigtsmæssigt, hvis der først skal opstå en knaphedssituation i et potentielt nyt marked, før der udarbejdes en reguleret pris, og vil derfor ved udarbejdelsen af potentielle nye markeder have dette som en del af markedsudviklingen og metodeanmeldelsen allerede ved udarbejdelsen af det potentielt kommende markedssetup.

For de nuværende markeder vurderes der ikke, at der kan udarbejdes en historisk pris, der er højere end gennemsnitsprisen. Årsagen til dette findes i Forsyningstilsynets brev per 9. december 2019, se svar til Dansk Energis høringssvar ovenfor.

Ad 2) Kapacitetsmangel på eksisterende markeder

"For så vidt angår bestemmelsens nr. 1 er det Ørsted forståelse, at formålet fra lovgivers side er at sikre, at der sendes et prissignal til markedet, idet en pris sat i konkurrence med et meget lavt udbud pr. definition vil blive høj, idet knaphed eller mangel i markedet vil drive prisen op. Eftersom reguleret pris kun finder anvendelse i knaphedssituationer, kan bestemmelsen ikke tolkes anderledes. Hvis der er tale om nye markeder, må metoden skulle anvise hvorledes en udbuds- og efterspørgselskurve skal simuleres dvs. at man skal finde en emuleret markedspris og dermed sikre et prissignal."

Energinets svar:

Den anmeldte metode for reguleret pris er udarbejdet ud fra kendte markeder og prissætninger. Der vil derfor i udarbejdelsen af potentielle nye markeder indtænkes, hvorledes en reguleret pris potentielt kan udarbejdes for det pågældende marked.

Derudover bemærker Energinet, at der under forløbet med udarbejdelsen af metoden for reguleret pris, ikke har været forslag til, hvordan en emuleret pris kunne udarbejdes, med undtagelsen om forslaget om Best New Entrant (BNE). BNE blev kort berørt i forbindelse med den indledende workshop, men Energinet vurderede, i fællesskab med markedsaktørerne, at BNE ikke var en gangbar løsning. Det har således været op til Energinet eventuelt at finde frem til en mulig emuleret markedspris, hvilket Energinet har vurderet ikke er muligt. Der er derfor taget udgangspunkt i eksisterende priser, ved udarbejdelsen af reguleret pris.

Både for nye og eksisterende markeder kan Energinet, som beskrevet ovenfor i svarene til Dansk Energis høringssvar, udelukkende anvende metoden for reguleret pris, når der kun er én virksomhed, der tilbyder den pågældende ydelse til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt. Energinet har lavet ovenstående vurdering ud fra vejledning fra både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet.

I forhold til fastsættelsen af reguleret pris i eksisterende markeder ud fra historiske priser vurderes det ikke, at der kan udarbejdes en historisk pris, der er højere end gennemsnitsprisen. Årsagen til dette findes i Forsyningstilsynets brev per 9. december 2019, se svar til Dansk Energis høringssvar ovenfor.

Energinet bemærker derudover, at opleves der en generel kapacitetsmangel for en ydelse, vil det naturligt medføre, at prisen for den pågældende ydelse stiger, jf. almindelige udbud-efterspørgselsprincipper. Dette vil medføre en højere gennemsnitspris over tid, og dermed resultere i en højere reguleret pris for den pågældende ydelse. Energinet anerkender, at en generel kapacitetsmangel ikke vil give øjeblikkeligt udslag i den historiske pris, men der vil være en tendens til stigende gennemsnitspriser ved generel kapacitetsmangel.

Ad 3) Metodens definition af konkurrence er ikke i overensstemmelse med gængs konkurrencebegreb

"... Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Energinets fastlæggelse af anvendelsesområder i forhold til residualmonopol følger ordlyden i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt., og systemansvarsbekendtgørelsens § 24, stk. 1. Men Forsyningstilsynet anfører, som også påpeget af Ørsted

under tidligere høringer, at elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt., og systemansvarsbekendtgørelsens § 24, stk. 1 kunne muliggøre en fortolkning, der udvider anvendelsesområdet for reguleret pris til at omfatte situationer med residualmonopol, og at det ikke er nok at lave en snæver ordlydsfortolkning.”

”... Dermed godkender Forsyningstilsynet, Energinets tekstnære ordlydsfortolkning af systemansvarsbekendtgørelsen. Den metode, som godkendes, er således indskrænket i sit anvendelsesområde og imødekommer dermed ikke nødvendigvis markedsforholdene på området i forhold til konkurrence.”

Energinets svar:

Energinet kan, jf. elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 2. pkt. udelukkende anvende metode for reguleret pris, når der kun er én virksomhed, der tilbyder ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed.

Det har ad flere omgange været diskuteret, hvorledes metoden også kunne anvendes i situationer med residualmonopol, for dermed at dække yderligere i knaphedssituationer. Energinet har, med vejledning fra både Energistyrelsen og Forsyningstilsynet vurderet, at bekendtgørelse af lov om elforsyning (LBK nr 984 af 12/05/2021) udelukkende giver rådighedsrum for at kunne dække i tilfælde, hvor kun én virksomhed byder ind på den pågældende ydelse. Det vurderes derfor ikke mulighed, at metoden kan dække bredere.

Energinet er enig i, at metoden for reguleret pris er snæver i sin fortolkning, men ser ikke muligheden for at udvide denne tolkning.

Energinet følger desuden markedsforholdene tæt i forhold til likviditeten i markederne for systemydelser, og søger at øge denne gennem ændrede markedsrammer, hvis der ses en generel likviditetsmangel. Energinet mener ikke, at det bør være reguleret pris, der driver investeringerne, men de generelle markedsrammer.

Ad 4) Situationer hvor reguleret pris bliver udfordret

”Energinet har til opgave at sikre elforsynings sikkerheden, men har endnu ikke sikret, at der er anmeldt en metode herfor. Såfremt man endvidere skal følge den anmeldte metode for reguleret pris i sin nuværende form, må Ørsted bemærke, at den ikke rettidigt vil kunne afværge eller sikre et fornødent marked og dermed elforsynings sikkerhed f.eks. på markedet for effekttilstrækkelighed.

Dette skyldes den anmeldte metode baseres på, at man først skal konstatere, at der er knaphed gennem tilrettelæggelse af udbud eller andet for at konstatere, at der ikke er tilstrækkelig med konkurrence. Herefter skal der så eventuelt konkluderes, at der skal laves en metode med et prissignal, hvilken metode så først skal udarbejdes og godkendes.”

Energinets svar:

Energinet foretager løbende overvågning af systemydelsesmarkederne, for at vurdere likviditeten i markederne, og dermed vurdere, om der bør foretages en markedsændring for at imødekomme knaphedssituationer. I forbindelse med potentielle nye markeder, vil det blive vurderet om der er behov for en reguleret pris der kan skabe et prissignal i forbindelse med etablering af pågældende marked.

Energinet mener dermed, at det ikke er i forbindelse med metoden for reguleret pris, at det bør vurderes, om der er behov for nye eller ændrede systemydelsesmarkeder, men derimod løbende i forbindelse med den løbende overvågning af markederne, likviditeten og konkurrencesituationen heri. Derudover vurderer Energinet årligt behovet for systemydelser, og markederne herfor, i forbindelse med behovsvurderingen, som udkommer hvert år i november.

”På et aktørmøde for systemydelser med Energinet den 31. juni 2021, har Energinet oplyst, at der er manglende kapacitet på mFRR kapacitetsmarkedet. Men idet Energinet samtidig er bekymret for de høje priser, vælger man at igangsætte en markedsovervågning af priserne for at sikre, at deres omkostninger holdes nede. Med andre ord vælger man igen blot at overvåge markedet og ikke igangsætte tiltag til at sikre konkurrence på markedet, hvilket burde ske i form af en reguleret pris for at sikre kapaciteten fremadrettet.”

Energinets svar:

Energinet meddelte i juni måned, at likviditeten i markedet for manuelle reserver i Østdanmark forventedes at være lavere i juli måned som følge af revisioner af anlæg. Markedsovervågningen af mFRR-markedet i DK2 blev derfor øget i juli måned. Dette blev gjort i forlængelse af Energinets rolle som PPAT, hvor Energinet skal afdække om priserne i markedet er i overensstemmelse med REMIT.

Energinets tilgang med ikke at foretage indgreb i markedet er baseret på et udgangspunkt omkring, at markedet selv kan løse eventuelle udfordringer med lavere likviditet. Dette sender et signal til markedet om, at der *kan* være behov for nye investeringer, hvis denne likviditetsmangel ses over en længere periode.

Energinet foretager markedsovervågningen med henblik på at sikre, at der ikke foregår spekulation og markedsmanipulation, og således ikke for at sikre sig mod høje priser. Energinets rolle som PPAT medfører, at Energinet kan efterspørge mere information i tilfælde af usædvanlige bud. Leverandører og tilbudsgivere skal kunne svare på, hvorledes deres tilbudspris er fremkommet set i forhold til omkostninger ved at levere ydelsen etc. Det er således muligt at have mFRR bud til en høj pris, hvis de bagvedliggende omkostninger svarer til den pågældende pris.

Energinet ser ikke ovenstående relevant i forhold til reguleret pris, da der i dette tilfælde fortsat var konkurrence på mFRR markedet.

”Som et yderligere eksempel kan nævnes, at Energinet har oplyst, at man indfører et nyt produkt (Emergency Volumes), hvor man vælger at oplyse, at man vil anvende en betalingsmodel som spotpris + markup, og angiver her et forslag til 30 %. Dermed går man udenom metoden for reguleret pris, som slet ikke anvendes.”

Energinets svar:

Ovenstående eksempel på omtalte nye produkt er en misforståelse fra Ørstedes side. Produktet ”Emergency Volumes” er et fallback-produkt som kan anvendes, hvis Energinet ikke har mulighed for at aktivere bud fra den fælles nordiske budliste, grundet fx IT-nedbrud. Emergency Volumes anvendes således i tilfælde af, at Energinet ikke kan komme i kontakt med aktørerne, eller at aktørerne ikke har mulighed for at indsende mFRR bud. Der er således ikke tale om situationer med manglende konkurrence, eller manglende likviditet i markedet, men en fallback-løsning, der kan anvendes i helt særlige situationer.

Energinet gennemgik på aktørarbejdsgruppemødet for systemydelse den 20. juni produktet "Emergency Volumes", og efterspurgte i den forbindelse aktørernes input til, hvordan et sådant produkt eventuelt kunne prissættes, og hvordan der kunne skabes incitament til at byde ind i dette "marked". Energinet lagde i den forbindelse op til, at det er frivilligt at indmelde Emergency Volumes, og at aktørerne ikke modtager kapacitetsbetaling for sådanne bud. Energinet lagde dermed op til, at aktørerne ville modtage en energibetaling, i tilfælde af, at de ville blive aktiveret. Energinet efterspurgte i forlængelse heraf, hvilken energibetaling aktørerne ville foretrække, og gav et oplæg på den omtalte prissætning på spotpris + markup på 30 %. Aktørerne var generelt set enige om, at denne prissætning ikke var at foretrække, og der blev i stedet foreslået bl.a. cost plus.

Energinet har taget de input der kom til aktørarbejdsgruppemødet den 30. juni 2021 til efterretning, og forventer at sende en metode for Emergency Volumes i høring hos aktørerne i efteråret 2021.

Energinet understreger i den forbindelse, at der er tale om et produkt, der kun vil blive anvendt i helt særlige tilfælde, hvor Energinet ikke har mulighed for at aktivere bud fra den nordiske budliste. Der er således tale om en fallback-løsning, der kan anvendes som alternativ til afhjælpende tiltag jf. § 27 c, stk. 2, eller som alternativ til Energinets mulighed for at kræve de nødvendige omlægninger af produktion, handel og forbrug uden betaling til aktørerne, jf. § 27 c, stk. 3.

Energinet finder derfor ikke det ovenstående eksempel relevant for metoden for reguleret pris, da der ikke er tale om situationer med manglende konkurrence eller manglende likviditet i markedet, men derimod situationer, hvor der er opstået fejl i fx IT-kommunikationen. I disse fallback situationer skal Energinet prioritere systemsikkerhed og kan ikke garantere et optimalt valg og aktivering af bud (balanceringsressourcer), hvorfor Emergency Volumes kan anvendes.